

Handläggare
Lena Murray
Telefon: 08 508 25 615

Till
Socialnämnden
2020-02-18

Verksamhetsberättelse VB 2019 för Socialnämnden

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner verksamhetsberättelsen för 2019.
2. Socialnämnden överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden återredovisar 55,1 mnkr avseende ej utnyttjade medel för mottagande av nyanlända.
4. Omedelbar justering

Lena Lundström Stoltz
Förvaltningschef

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	9
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	9
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	10
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	14
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	17
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	20
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	54
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	55
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	55
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	57
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	58
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	59
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	60
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	61
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	61
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	63
Uppföljning av ekonomi.....	74
Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget.....	74
Resultatenheter	81
Investeringar.....	81
Försäljningar av anläggningstillgångar	81
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	81
Ombudgeteringar.....	81
Medel för lokaländamål.....	82
Analys av balansräkning	82

Övrigt	82
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	82
Kvalitetsarbete.....	83
Övrigt.....	84

Bilagor

- Bilaga 1: Utbildningar 2019*
- Bilaga 2: Verksamhetsrevisioner 2019*
- Bilaga 3: Uppföljning av intern kontroll*
- Bilaga 4: Klimatinvesteringar*
- Bilaga 5: Blankettset VB2019_SoN*
- Bilaga 6: Resultaträkning VB2019*
- Bilaga 7: Balansräkning VB2019*
- Bilaga 8: Nyckeltal 2019 Socialnämnden*

Sammanfattande analys

Inledning

Förvaltningen bedömer att det arbete som genomförts under året bidragit till att nå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och att arbetet har genomförts i enlighet med verksamhetsplanen för 2019.

- Förvaltningen har under året fortsatt att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering. Arbetet utgår från program för ett jämställt Stockholm 2018 – 2022. Resultat redovisas i verksamhetsberättelsen under relevanta verksamhetsmål.
- Utifrån att barnkonventionen blir lag 2020 har förvaltningen arbetat aktivt för att integrera barnrättsperspektivet i egna verksamheter såväl som i arbetet med stadsdelsförvaltningarna, genom utbildningar, nätverk m.m. Arbetet utgår från program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018 – 2022.
- Förvaltningen tillämpar ett funktionshinderperspektiv inom alla verksamhetsområden. Arbetet utgår från stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018 – 2023. Arbetet under året har utgått från en analys av föregående års aktiviteter och av aktuella behov av tillgänglighetshöjande åtgärder.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts. Bl.a. har förvaltningen medverkat i att utveckla former för uppsökande arbete/hembesök i de fall då enskilda haft ekonomiskt försörjningsstöd under lång tid. Nyanlända har fått initialt stöd i syfte att komma snabbt i etablering och bli ekonomiskt självförsörjande. Förvaltningen har på olika sätt deltagit i arbetet för personer med funktionsnedsättning, i avsikt att sänka trösklarna för personer att ta sig in på arbetsmarknaden och bli ekonomiskt självförsörjande. Budget- och skuldrådgivning har fortsatt med särskilt fokus på kvinnor.

Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts. Som ett led i arbetet med att öka den upplevda tryggheten och minska brottsligheten i Stockholm har t.ex. en ny överenskommelse mellan Stockholm stad och polisregion Stockholm beslutats av fullmäktige. Arbetet mot våldsbejakande extremism har fortsatt enligt förvaltningens handlingsplan och liksom med avhoppare, såväl från kriminella som från våldsbejakande nätverk.

Förvaltningen har i nära samverkan med polisen bidragit till trygghetsskapande åtgärder i platssamverkan Klara. Tillsammans med lokala näringslivet, fastighetsägare, civilsamhället m.fl. har förvaltningen bidragit till att utveckla trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder.

I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts. Bl.a. har förvaltningen tillsammans med utbildningsförvaltningen sett över stadens

arbete med elever som har upprepad och längre frånvaro i syfte att minska skolfrånvaron.

Förvaltningen har under året haft en samordnande och styrande roll i stadsdelsförvaltningarnas arbete med skolsociala team. Särskilt fokus har legat på ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i ytterstaden.

Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna har förvaltningen kartlagt kompensatoriska åtgärder när barn behöver bryta upp från sin ordinarie förskola eller skola av olika anledningar.

I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts. Under målet ryms huvuddelen av förvaltningens uppdrag och sammanfattningen är summarisk.

Till exempel har förvaltningen arbetat med att genomföra och införa stödmaterial för barnrättsperspektiv tillsammans med stadsdelsförvaltningarnas barnrättssamordnare. En översyn av stadens ungdomsmottagningar visade att nästan 13 000 besök registrerats under året. Andelen pojkar är fortsatt knappt 20 procent, och försöken att nå ut till fler fortsätter. Arbetet med att erbjuda föräldraskapsstöd och utökat hembesöksprogram har fortsatt och fortlöper väl.

Ett team för stöd till barn efter barnförhör har inrättats på Barnahus Stockholm. Samordning av SIP-samordnarsatsningen har fortsatt under året och i de stadsdelsförvaltningar som har en samordnare fortsätter antalet barn som får en SIP att öka.

En översyn av riktlinjerna har gjorts för att tydliggöra att allvarssamtal med unga, deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att socialtjänsten fått kännedom att den unge, för första gången, begått/misstänks ha begått ett brott.

Förvaltningen erbjuder olika former av stöd till placerade barn och föräldrar t.ex. Skolfam, Duvnäs föräldrastöd, Stella och BRIS stödgruppsverksamhet "Mina båda världar".

Flera studier visar att placerade barns hälsa är sämre än andra barns och under året har rutinen för uppföljning av familjehemsplacerade barns hälsa uppmärksammats. En modell med familjehemsmentorer har tagits fram under året.

Förvaltningen har haft en samordnande och styrande roll arbetet med sociala insatsgrupper för unga och unga vuxna, som vill lämna en kriminell livsstil. En uppföljning under året visar att ANDT-programmet har bidragit till att förvaltningar har relaterade mål i högre utsträckning än innan programmet fanns. Förvaltningen har bidragit till att utveckla gemensamma mål och ledning för stadens fältassistenter och ungdomsuppsökare.

Flera uppdrag under året har syftat till att fördjupa samverkan mellan socialtjänsten och skolan för barnets bästa, bl.a.

- Lokala operativa samverkansforum utgör en viktig plattform för att fånga upp barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt. Arbetet har pågått enligt plan under året. I de reviderade riktlinjerna anges att det i varje stadsdelsområde ska finnas lokala operativa samverkansforum mellan skolan och socialtjänsten och att även polisen i den mån det är möjligt, ska delta.

- Arbetet för att erbjuda barn i skolåldern som bor på skyddat boende anpassade lösningar för skolundervisning har fortsatt i samverkan med utbildningsförvaltningens Lärteam.

- Snabbare insatser när ett barn stängs av från skolan

- En kartläggning har gjorts av vilka insatser som skyndsamt kan sättas in för att stabilisera skolgången för barn och unga stängs av från skolan. Sammanställningen av insatser ska användas som internt arbetsmaterial för kunskapsspridning. I stödmaterialet har tydliggjorts att det är av stor vikt att vidta de eventuella åtgärder som behövs när barnet är aktuellt inom socialtjänsten.

Arbetet inom förvaltningens driftverksamheter för barn, unga och familjer har pågått i stort sett enligt plan under året.

Tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och FINSAM (finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser) har arbetet fortsatt för att underlätta för socialpsykiatrins målgrupp att komma ut i egen försörjning genom IPS-metoden (Individual placement and support). Under året har förmedling av lägenheter i grupp- och servicebostäder och i stödboende förmedlats till personer enligt LSS och SoL.

Under året har cirka 1100 personer haft behov av att träffa LSS-hälsan regelbundet. Flera aktiviteter under året har lett till att LSS-hälsan blivit mer känd och samverkansavtal har träffats med enskilda vårdcentraler. Förvaltningen har också medverkat i flera hälsofrämjande projekt, t.ex. om användandet av metoden FaR (Fysisk aktivitet på recept) och att öka friskvårdsaktiviteter i daglig verksamhet.

I utredningen om stadens relationsvårdcentrum även ska inkludera stöd till barn som upplevt våld, har förvaltningen samverkat med stadsdelsförvaltningarna.

Kriscentrum för kvinnor och barn har ökat beläggningen jämfört med 2018, och nästan två tredjedelar av de placerade kvinnorna placeras med sina barn.

Inom ramen för det våldsförebyggande arbetet har förvaltningen erbjudit en utbildning för medarbetare i verksamheter som möter personer med intellektuella och/eller psykiska funktionsvariationer. Mentorerna i våldsprävention (MVP) har fått en större spridning i staden, både i antal skolor och i stadsdelar och två nya stadsdelsförvaltningar påbörjade under hösten genomförandet av MVP.

Under året påbörjades arbetet med ett nytt program mot hemlöshet. Stadsdelsförvaltningarna har deltagit i arbetet liksom representanter från frivillig- och brukarorganisationer.

Antalet barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden har ökat jämfört med samma period förra året. SHIS Bostäder kan inte bedriva akutboende för barnfamiljer och en Bostad först-modell för barnfamiljer med långvarig hemlöshet är inte förenlig med gällande rättspraxis för socialtjänstens ansvar för bostadsanskaffning.

Det vråkningsförebyggande arbetet har fortsatt med fokus på lagförändringar och skärpningar kring straff för oriktiga hyresförhållanden.

Målet om 500 förmedlade försöks- och träningslägenheter uppnåddes inte. Det har funnits för få lägenheter inom ramen för de hyresnivåer som enligt riktlinjerna är godtagbara.

Under året har förvaltningen i dialog med stadsdelsförvaltningarna tagit fram ett stöd för tillämpning tak över huvudet-garantin, för likställighet och likabehandling i staden samt för

att ge stöd i det praktiska arbetet med handläggning.

I slutet av året var 597 personer (501 män och 96 kvinnor) aktuella på förvaltningens enhet för hemlösa, vilket ligger i nivå med föregående års siffra. Boende- och behandlingsenheten har haft en fortsatt god beläggning och placeringssamordning har underlättat för stadsdelsförvaltningarna.

Utökningen av Bostad Först har gått enligt planering.

Under året har förvaltningen tagit emot och bosatt 1136 män och kvinnor/461 hushåll varav 542 kvotflyktingar/148 hushåll vilket är samtliga som anvisats av Migrationsverket. Hushållet matchas till det mest lämpliga boendet som finns ledigt vid tillfället.

I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och rättssäkerhet.

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts.

Förvaltningen har fortsatt att tillhandahålla subventionerade drogfria platser till äldre hemlösa.

Förvaltningen kan konstatera att gemensamt mottagande och bedömning för äldre personer i hemlöshet samtidigt inom äldreomsorg, ekonomiskt bistånd, missbruk och socialpsykiatri på stadsdelsförvaltningarna är ett framgångsrikt arbetssätt.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet delvis uppnåtts.

En ny näringslivspolicy har antagits och förvaltningen har tagit fasta på att öka förståelsen för näringslivets förutsättningar och behov. Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025 och under året har förvaltningen arbetat för att företagens kontakter kring tillståndsansökningar servering/tobak med förvaltningen ska underlättas ytterligare. En handlingsplan för bättre service och samverkan med andra förvaltningar är några av de insatser som förvaltningen vidtagit för att höja NKI för tillståndsenheten, som delvis inte nådde årsmålet. Förvaltningen har samverkat inom ramen för STAD-överenskommelsen, Krogar mot knark och om Ansvarsfull alkoholserving. Förvaltningen har också medverkat i polisens specialsatsning Krog 2022, med fokus att förhindra ekonomisk- och drogrelaterad brottslighet i restaurangbranschen.

Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters behov

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts helt. Förvaltningen samordnar den stadsövergripande boendeplanen i vilken det framgår att det finns drygt 1400 befintliga lägenheter i bostad med särskild service och stadsdelsförvaltningarna uppger att det finns behov ytterligare drygt 600 lägenheter.

Stockholms infrastruktur främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts ???.

Något om resepoliticy

Stadens infrastruktur ska främja effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet. För att bidra till detta har förvaltningen bytt ut bilar? Uppnått årsmålet miljöbränsle?

Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet delvis uppnåtts.

Insamling av matavfall görs på samtliga förvaltningens adresser. Arbetet med att källsortera metall, plast, kartong och glas har fortsatt under året i alla verksamheter.

Nämnden beviljades i samband med tertialrapport 1 medel om 5,0 mnkr för klimatinvesteringar och byta till modern LED-belysning. Samtliga medel har investerats under året och tidiga rapporter redovisar energiminskningar med upp till 40 procent.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförts under året bidragit till att inriktningsmålet för staden uppnåtts.

Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämnden redovisar för 2019 totalt ett överskott mot budget med 20,3 mnkr efter resultatöverföringar och justeringar. Justeringarna avser återredovisning av medel för nyanlända till kommunstyrelsen. Utfallet för nämndens kostnader för nyanlända är totalt 55,1 mnkr lägre än budget. Av överskottet för nyanlända avser 31,3 mnkr försörjningsstöd och 23,8 mnkr tillfälliga boenden. Överskottet innebär att nämnden totalt återredovisar 55,1 mnkr till kommunstyrelsen.

De flesta av nämndens verksamheter redovisar ett utfall för 2019 som är i balans med budget.

Beläggningen för nämndens driftverksamheter har förbättrats betydligt jämfört med 2018. Under 2018 tog nämnden beslut om att lägga ned och omstrukturera boenden för ensamkommande flyktingbarn och boenden inom boende- och behandlingsenheten för att anpassa boendeutbudet till efterfrågan. Det har gett god ekonomisk effekt under 2019.

Flera verksamheter har under året haft tillfälligt vakanta tjänster, vilket delvis är en följd av omställningsarbetet inom förvaltningen som fortsatt under 2019 och som under vissa perioder av året inneburit rekryteringsbegränsningar för verksamheterna.

Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Förvaltningen bedömer att de aktiviteter som genomförts under året har bidragit till att målet uppnåtts helt.

Förvaltningen behöver fortsätta att vara en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor som utvecklar och behåller kompetenta medarbetare och chefer. Som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare inledde förvaltningen ett arbete med "Heltid som norm". Alla som anställs i förvaltningen ska anställas på heltid och att alla deltidsanställda ska erbjudas heltidsarbete.

Omställningsarbetet inom förvaltningen har ställt höga krav på att matcha rätt kompetens till lediga arbeten med åtgärder som bl.a. rekryteringsbegränsningar, överenskommelser om avgångsersättning samt särskilda avtalspensioner.

Förvaltningens chefsforum har ägnat flera tillfällen åt innovation och hur förvaltningens chefer och medarbetare kan arbeta med innovation i det vardagliga arbetet.

Den totala sjukfrånvaron har minskat något och sjukfrånvaron är 5,2.

Under året genomförde förvaltningen mindre organisationsförändringar bl.a. för att renodla strategiska frågor och driftverksamhet liksom för att få en effektivare organisation.

Verksamheternas systematiska arbetsmiljöarbete inkluderar även aktiva åtgärder mot diskriminering. Alla verksamheter arbetar aktivt med resultatet från medarbetarenkäten och stort fokus ligger på bemötande och respekt för allas lika värde.

Arbetet enligt Handlingsplanen för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare har bidragit till positiva resultat i form av minskad personalrörlighet, färre konsulter och utökat mottagande av antal socionomstudenter, förbättrad introduktion på stadsdelsförvaltningarna, utvecklat arbete med mentorskap och ökat administrativt stöd.

Tillsammans med Stockholms universitet inleddes under året ett samarbete för att skapa akademiska noder med fler kontaktytor mellan teori och praktik.

Förvaltningen har under året medverkat i flera digitaliseringsprojekt. Projekt GSIT 2.0 avslutades under året med flytt till ny leverantör och utbytet av datorer och tillbehör med ett omfattande stöd till förvaltningens verksamheter.

Under året har förvaltningen anordnat utbildningar för drygt 13000 deltagare i staden och totalt drygt 300 utbildningsdagar.

Förvaltningen ingår i Eurocities Social Affairs Forum (SAF), som syftar till att utbyta erfarenheter och få nya kunskaper men också att sprida stadens arbetssätt.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Socialnämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om ett Stockholm som håller samman genom att helt eller delvis uppfylla underliggande nämndmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet och nämndmål.

Samverkan med andra verksamheter och professioner är en viktig del av socialtjänstens arbete för att ge barn och unga stöd utifrån en helhetssyn på deras situation och behov. Det handlar exempelvis om skolan, hälso- och sjukvården och polisen liksom föreningar och idéburna organisationer. Nämnden har på olika sätt verkat för att samverkan kommit till stånd i stadens socialtjänst. Behovet av insatser är avgörande för vilka verksamheter som behöver samverka och på vilket sätt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Ekonomiskt bistånd

En jämförelse mellan januari och oktober månad 2019 visar en minskning såväl av antal biståndshushåll som kostnad för ekonomiskt bistånd.

Period 2019	Antal hushåll	Kostnad ekonomiskt bistånd, mnkr	Medelbidrag/hushåll, tkr
Januari	8 365	79,9	9440
Oktober	8 290	79,2	9557

Sett ur ett 12-månaders perspektiv har antalet biståndshushåll ökat med 1,3 procent, summan för utbetalat bistånd ökat med 1,0 procent och medelbidraget minskat med 0,3 procent i jämförelse med oktober föregående år.

Uppsökande arbete inom ekonomiskt bistånd

Förvaltningen har bistått stadsdelsförvaltningarna med olika arbetssätt och metoder för att utveckla det uppsökande arbetet inom ekonomiskt bistånd, i syfte att uppmärksamma och motverka utsatthet och underlätta för individer att komma vidare till arbete. Som exempel kan nämnas öppna mottagningar med möjlighet till drop-in-tider för nybesök, rådgivning eller nybesök i hemmet. När familjer eller enskilda är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning under en längre tid, kan vissa områden behöva beaktas extra som fritid, rekreation, tandvård eller hemutrustning. Av riktlinjerna framgår att familjer/personer som fått ekonomiskt bistånd längre än tio månader ska erbjudas samtal kring detta.

Möjlighet att starta eget

I samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och juridiska avdelningen har förvaltningen utrett förutsättningarna för att människor med försörjningsstöd under en begränsad tid ska ges möjlighet att starta eget företag. Som huvudregel beviljas inte försörjningsstöd till den som är egen företagare men ett alternativ, inom ramen för riktlinjerna för ekonomiskt bistånd, är att personer som vill starta eget får råd och stöd genom en starta eget-coach från Jobbtorg med målet att bli självförsörjande. Så kallad egenanställning (fakturera utan företag) är förenligt med riktlinjerna för ekonomiskt bistånd under förutsättning att avtalet med faktureringsföretaget betraktas som en deltidsanställning och inte som att den enskilde är egenföretagare.

Aktiviteter för arbete

Merparten av de personer som under lång tid har uppburit ekonomiskt bistånd och som är inskrivna i Jobbtorgs verksamhet har någon form av aktivitet. För personer som har behov av förrehabiliterande insatser erbjuder MIA-projektet, som drivs av Samordningsförbundet Stockholms stad, arbetsträning och aktivitetsplats. Aktivitetsplatsen kan ge insatser, aktiviteter och stöd till personer med nedsatt arbetsförmåga i syfte att öka deras förmåga till

aktivitet. Målet är att den enskilde ska öka sin aktivitetsnivå och på sikt kunna ta del av insatser via Arbetsförmedlingen och Jobbtorg. Remittering till MIA-projektet är förhållandevis låg från stadsdelsförvaltningarna och förvaltningen har under året distribuerat ett informationsmaterial om vilka förrehabiliterande insatser som finns att tillgå samt tydliggjort vilka målgrupper som omfattas av respektive insats samt hur remittering kan ske.

Förbättra möjligheten för personer med funktionsnedsättning att komma in på arbetsmarknaden

Socialförvaltningen samverkar med arbetsmarknadsförvaltningen i projektet *Bron*, som syftar till att skapa fungerande arbetssätt för övergången mellan gymnasiesärskola och arbetsliv. Ett annat projekt, *Rätt stöd för mig*, är ett ESF-projekt som riktar sig till unga med funktionsnedsättning. Projektet syftar till att öka ungdomarnas förmåga till arbete eller till vidare studier. Förvaltningen har också deltagit i styrgruppen för *Flera vägar in*, vars syfte är att anställa fler personer med funktionsnedsättning i stadens verksamheter samt deltagit i Samordningsförbundets beredningsgrupp.

Mottagande av nyanlända

Under 2019 har förvaltningen bosatt 1136 män och kvinnor/461 hushåll varav 542 kvotflyktingar/148 hushåll enligt planeringen för året. Förvaltningen handlägger försörjningsstöd till nyanlända i staden i avvaktan etableringsersättning från försäkringskassan. Förvaltningen har under 2019 fortsatt deltagit i *Mötesplatsen*, där nyanlända får träffa förvaltningens verksamhet Intro Stockholm, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Skatteverket snarast efter ankomst till staden. Sedan halvårsskiftet har mottagningstiderna på Mötesplatsen halverats till följd av Arbetsförmedlingens omställning, vilket kan leda till längre väntetider. Förvaltningen samverkar också med Svenska för invandrare, SFI, och arbetsmarknadsförvaltningen för att nyanlända ska ha möjlighet att påbörja SFI-studier och samhällsorientering innan Skatteverket fattat beslut om personnummer. Detta för att vägen till svenskkunskaper ska bli kortare och ge möjlighet att komma igång med etableringsprocessen så snabbt som möjligt. Arbetet med nyanlända har under 2019 flyttat fokus, från att klara mottagandet till att vidareutveckla kvaliteten i syfte att personerna blir självförsörjande och etablerar sig på bostadsmarknaden.

Arbetet med att ta fram bostäder för de som anvisas till Stockholm sker i nära samverkan med stadsledningskontoret, SHIS, kommunala bostadsbolag och privata aktörer på bostadsmarknaden.

Tillsammans med SHIS Bostäder görs också insatser för att på bästa sätt disponera de lägenheter och boendeplatser som tillkommer och som blir lediga genom utflytt. Arbetet med bostadsvägledning har minskat antalet boende på vandrarhem, liksom möjligheten att flytta ensamhushåll till mindre lägenheter, rum inom stadens kollektiva boenden samt att nyanlända flyttat till egna boenden.

Förvaltningen har i samarbete med stadsdelsförvaltningarna fortsatt att utveckla mottagandet av och stödet till nyanlända kvotflyktingar och en modell för samverkan har införts i samverkan med fyra stadsdelsförvaltningar. Under året har förvaltningen arrangerat en temadag om kvotflyktingar och vidarebosättning till samhällsväglare, temadagar med fokus på barnrätts-, jämställdhets- och mångfaldsperspektiv, en workshop och en konferens tillsammans med stadsdelsförvaltningar, SHIS och arbetsmarknadsförvaltningen.

Tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna konstaterar förvaltningen att det finns behov av att kartlägga nyanländas förutsättningar och stödbehov redan innan etableringstiden går ut. Genom tidig samverkan mellan Jobbtorg, socialtjänst och Intro Stockholms sektion för utredning och uppföljning kan etableringsplanen följas upp och eventuella behov av kompletterande insatser blir tydliga. Under året har Jobbtorg Farsta-Skärholmen genom matchning och en effektiv process nått goda resultat, där drygt hälften av deltagarna avslutas till arbete inom 10 veckor.

Under 2019 har förvaltningen utvecklat SHIS Bostäders boskola för nyanlända för att underlätta etablering på bostadsmarknaden och för att öka omsättningen av hyreskontrakt. Uppföljning visar att de delar som berör bostadsvägledning över tid behöver struktureras och förstärkas, och det påbörjades under året. I uppdraget har ingått att förvaltningen tagit del av hur SHIS bostäder arbetar för att förstärka förvaltningens arbete med bostadsvägledning inom boenden som förvaltningen driver. Inom ramen för uppdraget har metoder utvecklats med ansatsen att samordna SHIS bostäders och stadsdelsförvaltningarna gemensamma arbete för att uppnå etablering på bostadsmarknaden för nyanlända. Flera stadsdelar arbetar med bostadsvägledning, både inom ramen för samhällsvägledning och i § 37-projekt finansierade av länsstyrelsen. Förvaltningen har tagit del av och till viss del använt det material som tagits fram inom ramen för § 37-projekt. Uppdraget har stämts av med övriga uppdrag runt nyanlända som staden har i syfte att säkerställa att information som lämnas till nyanlända i staden harmoniserar.

Ungdomar som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd

En stor del av de ungdomar som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen, och som bor och vistas i staden, är i behov av kompletterande ekonomiskt bistånd då ersättningen från CSN inte täcker behovet av en skälig levnadsnivå. En kartläggning i oktober visade att cirka 260 unga kvinnor och män hade kontakt med stadens socialtjänst, jämfört med 350 personer i maj. Antalet ungdomar som har behov av ekonomiskt bistånd har sjunkit under året i takt med att de fyller 21 och därmed blir självförsörjande genom lån samt bidrag från CSN.

Förvaltningen har under året haft regelbundna avstämningsmöten med Stockholms stadsmission och Ny gemenskap, som beviljats föreningsbidrag från staden för att stötta målgruppen kring främst boende. Under året har de ideella organisationerna varit behjälpliga med att hitta boendelösningar bestående av såväl korridorboende som inneboende- och andrahandskontrakt.

Förvaltningen har under året haft en tät samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Det har bidragit till att skapa en helhetsbild av målgruppen och respektive förvaltnings ansvarsområde, möjligheter och utmaningar. Förvaltningarna har, med fokus på likställighet, erbjudit stadens medarbetare seminarier, stöd i handläggning av ekonomiskt bistånd i dessa ärenden, informationsmaterial om gällande riktlinjer, information om lagens innebörd, stödinsatser för studier, etablering och arbete, andra aktörers arbete med målgruppen med mera. Tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och utbildningsförvaltningen har förvaltningen beviljats 37a § -medel av Länsstyrelsen för en effektutvärdering av kommunens samlade insatser för ungdomar som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd för studier enligt gymnasielagen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,03 %	0,08 %	0,02 %	0,04 %		0,04 %	1,6 %	VB 2019
Analys Värdena avser klienter på enheten för hemlösa. För klienter på Intro Stockholm är motsvarande värde 0,11 (kvinnor 0,07 och män 0,08). Boutredningsenheten 0,0.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,03 %	0,05 %	0,01 %	0,03 %		0,04 %	1,1 %	VB 2019
Analys Värdena avser klienter på enheten för hemlösa. För klienter tillhörande Intro Stockholm är motsvarande värde 0,02 (kvinnor 0,02 och män 0,02).								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	21			14	20	20 st	9 000 st	VB 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	9			7		10 st	1 050 st	VB 2019
Analys Det har varit svårt att hitta lämpliga arbetsuppgifter i förvaltningens verksamheter som vänder sig till brukare med behov av mycket stöd.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	28			16		10	Tas fram av nämnden	VB 2019
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	10 st	6 st	4 st	0 st	10	10 st	9 000 st	VB 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.1.1 Stockholmare arbetar och är självförsörjande

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna, inom gällande riktlinjer, verka för att personer med långvarigt behov av försörjningsstöd genom aktivitetsinsatser utför uppgifter som bidrar till delaktighet i samhället och som ökar möjligheter till arbete	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Analys

Trygghetsmätning

Trygghetsmätningen förvaltas från 2020 av kommunstyrelsen.

Strategi för hur staden kan minska risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet

Förvaltningen har i samarbete med stadsledningskontoret arbetat fram en strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Strategin har fyra prioriterade utgångspunkter:

- systematisk samhandling
- förskola, skola och fritid som skyddsfaktor
- våldsprevention med ett jämställdhetsperspektiv
- samverkan med civilsamhället

Arbetet mot våldsbejakande extremism och avhoppare

Förvaltningen har stöttat stadsdelsförvaltningarna i, och utveckling av, arbetet mot våldsbejakande extremism (VBE). Fokus har legat på strategiskt arbete med återvändare som vill lämna våldsbejakande miljöer, återvändare som förväntas att komma tillbaka från Syrien samt stöd till deras anhöriga. Förvaltningen har under året reviderat handlingsplanen mot VBE. Vidare har en kommunikationsplan tagits fram, som belyser vilka aktiviteter och insatser socialförvaltningen kan bistå med i frågan både internt och gentemot stadsdelsförvaltningarna, för att medarbetare i staden ska bli bättre på att upptäcka och förhindra VBE. Under 2019 har hälften av förvaltningens chefer och medarbetare genomgått stadens webbaserade grundutbildning mot VBE. Socialförvaltningen har tillsammans med SLK deltagit i flera nationella och internationella forum och nätverk för VBE-frågor.

Under 2019 har även flera riktade utbildnings- och stödinsatser erbjudits till socialtjänstpersonal kring frågan om återvändare. Vikten av samverkan har uppmärksammats och flertalet utbildnings- och informationsinsatser har genomförts med personal inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, arbetsmarknad, förskola/skola och polis. En träff med anhöriga till återvändare, med information om socialtjänstens arbete kring återvändande, resulterade i att flera anhöriga tog kontakt med lokal socialtjänst och erbjudits stödsamtal.

VBE-team

Arbete med frågan om återvändare har pågått i två stadsdelsförvaltningar. Flera orosanmälningar har inkommit till socialtjänsten både gällande barn, unga och vuxna och förvaltningen har bistått med stöd i barnavårdsutredningar. Socialförvaltningen har tagit fram en vägledning till socialtjänsten till , som är ett komplement till riktlinjer och arbetsätt. VBE-teamet har haft uppdraget att tillsammans med polis erbjuda stöd till identifierade återvändare. Teamets målgrupp är vuxna individer utan barn och målsättningen är att vid ett möte tillsammans med polis erbjuda stöd. Om individen vill, så länkar teamet till stadsdelsförvaltningen som tillsammans med den enskilde kan komma överens om hur ett

stöd skulle kunna byggas upp. Under 2019 inkom nio orosanmälningar från polis till förvaltningens VBE-team varav sju samtal genomfördes, samtliga under första halvåret. Staden har även tagit fram en PM som förtydligar socialtjänstens möjlighet att polisanmäla krigsbrott, folkmord och brott mot mänskligheten.

Sociala insatsgrupper

Socialförvaltningen har en samordnande och styrande roll i stadsdelsförvaltningarnas och arbetsmarknadsförvaltningens arbete med sociala insatsgrupper (SIG) för unga och unga vuxna som vill lämna en kriminell livsstil. Under året har arbetet med att ta fram en vägledning och stödmaterial för arbetet med SIG 19-29 år pågått. Arbetet har följts av en referensgrupp med representation från aktuella stadsdelsförvaltningar, som bidragit med värdefulla synpunkter. Juridiska avdelningen har granskat innehållet och representanter från polis och frivård har givits möjlighet att läsa och kommentera materialet. En utbildning för de som arbetar operativt med sociala insatsgrupper har genomförts med föreläsning om polisens arbete med gängkriminalitet och skjutningar samt workshop på samma tema.

Avhoppare

Under året har nio avhoppare aktualiserats och förvaltningens enhet för hemlösa har handlagt sammanlagt tolv s.k. avhopparärenden.

Krisledning

Under året har socialförvaltningen arbetat med att utveckla krisledningsplanen, stärkt det operationella arbetet och förtydligat rollerna i krisledningsgruppen. Central och lokal krisledning har deltagit i flera utbildningsinsatser gällande s.k. gråzonsproblematik och civilt försvar. I samband med övningen Havsörn övade krisledningsgrupperna analys samt agerande och kommunikation vid återkommande störningar i ett osäkert läge.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %					100 %	100 %	2019

Nämndmål:

1.2.1 Stockholmare är trygga och säkra i staden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Strategi för hur staden kan minska risken för att barn och unga vuxna dras in i kriminalitet

Socialförvaltningen har i samarbete med stadsledningskontoret arbetat fram en strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Arbetet har genomförts

med utgångspunkt ur de kravställda förväntningar som uttryckts för hur stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar ska organisera sin verksamhet utifrån ett trygghets- och säkerhetsperspektiv.

Arbetet mot våldsbejakande extremism (VBE)

Socialförvaltningen har uppdraget att stödja stadsdelsförvaltningarna i arbetet mot våldsbejakande extremism (VBE) samt utveckla arbetet utifrån kunskap och forskning om socialtjänstens möjligheter att ge stöd och förebygga att barn, unga och vuxna dras in i destruktiva miljöer. Under året har socialförvaltningen stöttat stadsdelsförvaltningarna med information och vägledning i ett tjugotal individärenden gällande barn, vuxna eller anhörigstöd.

Utöver att ha reviderat handlingsplanen mot VBE har förvaltningen tagit fram en kommunikationsplan. Planen belyser vilka aktiviteter och insatser förvaltningen kan bistå med i frågan både inom förvaltningen och gentemot stadsdelsförvaltningarna. Målsättningen är att all berörd personal inom socialtjänstens myndighetsutövning och öppenvårdsverksamheter ska ha kunskap om VBE och kunna hantera ärenden som kan ha koppling till det. Under 2019 erbjöds flera riktade utbildnings- och stödinsatser till medarbetare inom socialtjänsten kring återvänderfrågan. Arbete kring vikten av samverkan har uppmärksamrats, och flertalet utbildnings- och informationsinsatser har erbjudits till berörda inom socialtjänst, hälso- och sjukvård, arbetsmarknad, förskola/skola och polis. I maj höll socialförvaltningen i samverkan med SLK ett seminarium för polisen om samverkan och socialtjänstens förutsättningar kopplat till VBE. Syftet med seminariet var att sprida kunskap om hur socialtjänsten arbetar och hur en orosanmälan kan skrivas med särskilt fokus på återvändande barn och unga. Förvaltningen har under våren bjudits in till Rädda Barnen för att träffa anhöriga till återvändarna i syfte att berätta om socialtjänstens uppdrag och arbete kring återvänderfrågan. Detta har resulterat i att flera anhöriga har kontaktat socialtjänsten och fått möjlighet till stödsamtal.

Några exempel på utbildningsinsatser som har anordnat under året är en fördjupningsutbildning för samtliga SIG (sociala insatsgrupper) verksamheter samt stadens avhopparverksamhet, halvdagsutbildningar för skolledning och elevhälsovård i anmälningskyldigheten och en halvdagsföreläsning om VBE för anhörigstödjare och familjebehandlare i staden som hölls tillsammans med SLK. Ytterligare ett exempel är en föreläsningsdag i samverkan med Ersta Bräcke Högskola om barn som upplevt fångläger, radikaliserings och krig. Informations- och utbildningsinsatserna har lett till att flera stadsdelsförvaltningar har hört av sig till förvaltningen för att få stöd i individärenden.

VBE-team

Under 2019 inkom nio orosanmälningar från polis till förvaltningens VBE-team varav sju orossamtal är genomförda, samtliga under den första halvan av året. Två samtal har mottagits till lotstelefonen med önskan om samtalsstöd, från anhöriga till personer som befunnit sig eller befinner sig i krigsdrabbade områden. Individerna har länkats till stadsdelsförvaltning för vidare stöd. VBE-teamet har fortsatt beredskap för nya orosanmälningar och har under året hållit sig uppdaterade gällande aktuell omvärldsbevakning.

Förvaltningen kan, genom Behandlingsenheten, erbjuda återvändare från Syrien eller andra krigshärjade områden tre-fem råd- och stödsamtal. Samtal erbjuds även till anhöriga till återvändare eller anhöriga till personer som befinner sig i en våldsbejakande miljö. Inga

förfrågningar har inkommit under året. Eurenii Minne kan vid behov erbjuda stadsdelarna platser för utredning av familjer som återvänder från krigsdrabbade områden. Inga sådana förfrågningar har inkommit under året.

Avhoppare

Sedan januari 2016 har förvaltningens enhet för hemlösa haft kontakt med ett tjugotal personer som ingår i polisens avhopparprogram, kriminella miljöer. Under 2019 har nio avhoppare aktualiserats och enheten har handlagt sammanlagt tolv avhopparärenden. Samarbetet med polisens avhopparverksamhet har utvecklats under 2019 och fungerar bra. Förvaltningen har identifierat ett ökat intresse för att hoppa av från målgruppen och utöver aktuella ärenden har enheten haft kontakt med flera individer som vill veta mer om vilka möjligheter som finns.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genom utvecklad platssamverkan ska nämnder och bolagsstyrelser förbättra och förstärka samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer i trygghets- och säkerhetsarbetet	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämndernas insatser i arbetet mot våldsbejakande extremism, samt samla och sprida kunskaper om effektiva och evidensbaserade metoder inom socialtjänstens område	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Under ledning av kommunstyrelsen ska nämnder och bolagsstyrelser utveckla en strategisk samverkan i trygghetsarbetet för att effektivt nyttja stadens resurser och sprida kunskap som bidrar till det operativa arbetet	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Utifrån lägesbilder och trygghetsinventeringar tillsammans med polisen och civilsamhället ska nämnder och bolagsstyrelser genomföra brottspreventiva och trygghetsskapande investeringar i den fysiska miljön inom det egna ansvarsområdet	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

● Uppfylls helt

Analys

Samarbete för ökad skolnärvaro

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen har kartlagt stadens nuvarande organisation kring elever med upprepad och längre frånvaro samt sett över hur det gemensamma arbetet kring målgruppen kan stärkas. Utredningsuppdraget är i sitt slutskede och förväntas bli klart under början av 2020, då en samlad rapport med förslag till samordnings- och samverkanstrukturer presenteras. Resultatet av kartläggningen och inventeringen förväntas underlätta för berörda att vidta gemensamma och snabba åtgärder som leder till att elevers skolfrånvaro minskar.

Det reviderade stödmaterialet för samverkan mellan skola och socialtjänst blev klart i slutet av året, med rutiner och samordning för att säkerställa att utbildningsförvaltningens samordningsansvar är välfungerande oavsett huvudman, samt organisation och samverkan

kring elevers skolfrånvaro och skolplikt.

En sammanställning av det arbete som görs lokalt idag visade att stadsdelsförvaltningarna, på egen hand eller i samverkan med skolan, erbjuder ett flertal insatser med fokus på skolfrånvaro samt arbetar aktivt för att stärka detta arbete. Målsättningen med sammanställningen är att den dels ska användas som kunskapsspridning, inspiration och för att bidra till likställighet.

Skolsociala team (SST)

Tillsammans med utbildningsförvaltningen har förvaltningen under året haft en samordnande och styrande roll i stadsdelsförvaltningarnas arbete med skolsociala team. Särskilt fokus har legat på ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden. Den omarbetade vägledningen för arbetet med skolsociala team har gjorts och sprids till berörda verksamheter under 2020.

Förvaltningen har också genomfört en inventering av vilka resurser/insatser som erbjuds av stadsdelsförvaltningarna. Sammanställningen kommer att spridas under 2020.

Förvaltningen beviljades under hösten medel av Europeiska socialfonden till ett projekt, *Samverkan för ökad skolnärvaro*. De ytterstadsdelar som jobbar med skolsociala team kommer att få förstärkning i form av en skolsockonom som ska arbeta inriktat på årskurs 8 och 9 från och med höstterminen 2020.

En forskare kontrakterades för att under 2020 och 2021 utvärdera arbetet med skolsociala team. Utvärderingen finansieras av centrala utvecklingsmedel från FoU.

Kompensatoriska åtgärder vid uppbrott från förskola och skola

Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna ringat in vad oundvikliga uppbrott skulle kunna vara och vilka kompensatoriska åtgärder som skulle kunna vara lämpliga att sätta in. Ett textavsnitt om kompensatoriska åtgärder har skrivits in i förslaget till reviderade riktlinjer för handläggning och dokumentation av barn och ungdomsärenden, som läggs fram för socialnämnden i januari 2020.

Uppbrott kan t.ex. vara när familjer på grund av vräkning blir tvungna att flytta till ett tillfälligt boende långt ifrån barnets förskola/skola eller när barn följer med sin förälder till skyddat boende på grund av våld i nära relation och barnet på grund av skyddsskäl eller långa avstånd inte kan gå kvar i sin vanliga skola eller förskola. Som exempel på kompensatoriska åtgärder i dessa situationer har nämnts hjälp till fritidssysselsättning, samtalsgrupp eller enskilda stödsamtal, kontaktperson och stöd i att hålla kontakt med lärare och skolkamrater. För att ta del av barns och ungas egna erfarenheter av oundvikliga uppbrott har förvaltningen haft kontakt med föreningen *Knas hemma*, som menar att en viktig kompensatorisk åtgärd från socialtjänstens sida är att hjälpa barnet eller den unge att sätta ord på det som hänt och återkommande prata om varför placeringen har genomförts och vad som ska hända sen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ 	Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden utreda organisationen och samverkan kring elevers skolfrånvaro och skolplikt	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.1. Barn och unga utvecklas och når målen för sin utbildning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Samarbete för ökad skolnärvaro

Kartläggningen av nuvarande organisation kring elever med upprepade och längre frånvaro har mynnat ut i ett förslag till bättre och ändamålsenliga samordnings- och samverkansstrukturer mellan skola och socialtjänst. Det reviderade stödmaterialet för samverkan mellan skola och socialtjänst innehåller rutiner och samordning för att säkerställa att utbildningsförvaltningens samordningsansvar är välfungerande oavsett huvudman, samt organisation och samverkan kring elevers skolfrånvaro och skolplikt.

En inventering av det arbete som idag bedrivs eller är på gång att starta vid stadsdelsförvaltningarna har genomförts och sammanställts. Stadsdelsförvaltningarna i samverkan med skolan erbjuder ett flertal insatser med fokus på skolfrånvaro och arbetar aktivt för att stärka detta arbete. Sammanställningen ska användas för kunskapsspridning och inspiration mellan stadsdelsförvaltningarna och förvaltningen liksom för att sprida hur de olika stadsdelsförvaltningarna arbetar och att bidra till likställighet.

Skolsociala team (SST)

Tillsammans med utbildningsförvaltningen har förvaltningen under 2019 haft en samordnande och styrande roll i stadsdelsförvaltningarnas arbete med skolsociala team med särskilt fokus på ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden. En vägledning kommer att färdigställas under inledningen av 2020 och sedan spridas till berörda verksamheter. Den styrande samverkansgruppen, som består av representanter från stadsdelsförvaltningarna, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen, har lämnat synpunkter och som ett led i arbetet med vägledningen skickades en enkät ut till alla enhetschefer och rektorer som jobbar med skolsociala team.

I november hölls en workshop med de som arbetar operativt i skolsociala team. Alla berörda stadsdelsområden var representerade med både medarbetare från stadsdelsförvaltningen och skolan. Deltagarna vid workshopen uttryckte önskemål om träffar för erfarenhetsutbyte även under 2020.

Kompensatoriska åtgärder vid uppbrott från förskola och skola

Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna ringat in vad oundvikliga uppbrott skulle kunna vara och vilka kompensatoriska åtgärder som skulle kunna vara lämpliga att sätta in. Exempel på oundvikliga uppbrott är till exempel när familjer på grund av

vräkning blir tvungna att flytta till ett tillfälligt boende långt ifrån barnets förskola eller skola, när barn följer med sin förälder till skyddat boende på grund av våld i nära relation och barnet på grund av skyddsskäl eller långa avstånd inte kan gå kvar i sin vanliga skola eller förskola, liksom när en ungdom placeras på grund av hedersproblematik. Ett oundvikligt uppbrott kan också ske när barn och unga placeras akut i jourhem. Som exempel på kompensatoriska åtgärder i dessa situationer har nämnts hjälp till fritidssysselsättning, samtalsgrupp eller enskilda stödsamtal, kontaktperson, stöd i att lära känna lokalsamhället, i att hålla kontakt med lärare och skolkamrater samt utökade resurser till Kriscentrum för att de skulle kunna arbeta ännu mer med medföljande barn än vad som sker idag.

För att ta del av barns och ungas egna erfarenheter av oundvikliga uppbrott har förvaltningen haft kontakt med föreningen Knas hemma. Det är en ungdomsdriven ideell förening vars medlemmar är unga och unga vuxna i åldrarna 13 - 30 år, som antingen är eller har varit placerade i heldygnsvård utanför det egna hemmet. Föreningen menar att en mycket viktig kompensatorisk åtgärd från socialtjänstens sida är att hjälpa barnet eller den unge att sätta ord på det som hänt och återkommande prata om varför placeringen har genomförts och vad som ska hända sen samt hjälpa barnet att formulera enkla och bra förklaringar som barnet kan använda vid frågor från nya kamrater i skolan om vad som hänt. Dessa förslag på kompensatoriska åtgärder har sedan spridits till och diskuterats i olika chefsnätverk.

När det gäller oundvikliga uppbrott i samband med akut placering i jourhem har det tillsammans med jourhemsverksamheten vid Resursteam barn och unga, diskuterats kring möjligheten att skapa en gemensam rutin för hur socialtjänsten ska bemöta och samtala med barn, föräldrar och skolpersonal i samband med jourhemsplacering, samt andra rutiner kring skolgång vid jourhemsplacering. Vidare har ett textavsnitt om kompensatoriska åtgärder skrivits in i det förslag till reviderade riktlinjer för handläggning och dokumentation av barn och ungdomsärenden, som ska läggas fram för socialnämnden i januari 2020 samt i stödmaterialet för barnrättsperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska ha en samordnande och styrande roll tillsammans med utbildningsnämnden i stadsdelsnämndernas arbete med skolsociala team med särskilt fokus på ökad skolnärvaro och bättre skolresultat i utvalda grundskolor i ytterstaden för barn som riskerar att fara illa	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att vid oundvikliga uppbrott från förskola och skola erbjuda kompensatoriska åtgärder för att motverka problem som uppbrottet kan medföra	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylles helt

Analys

Uppdrag som rör barn och unga, flickor och pojkar

Barnrättsperspektivet

Barnrättsperspektivet finns som en stående punkt på de chefsnätverk som förvaltningen håller och en ”mini-workshop” kring att beakta barns rättigheter har genomförts på samtliga chefsnätverk. Samtliga stadsdelsförvaltningar har deltagit i nätverk, workshops och utbildningstillfällen liksom vägledningar och annat stödmaterial. Arbetssätten fungerar och stödjer förutsättningarna för att stadsdelsförvaltningarna nås av baskunskap om barnrättsperspektivet.

Arbetet med att genomföra och införa *Stödmaterial för barnrättsperspektiv inom socialtjänsten* har fortsatt tillsammans med stadsdelsförvaltningarnas barnrättssamordnare. Bl.a. har en informationsbroschyr till barn och föräldrar om barns rättigheter i kontakten med socialtjänsten tagits fram liksom en checklista som kan fungera som en del av enheternas egenkontroll för att följa implementeringen av barnrättsarbetet. Samverkan med regionens barnsamordnare har startat under året.

Vid revideringen av riktlinjerna för handläggning och dokumentation av ärenden gällande barn och unga samt för familjerätt har barnrättsperspektivet och barns rätt till inflytande förstärkts. Arbetet med att testa Viewpoint, ett digitalt verktyg för att göra barn och unga mer delaktiga, har fortsatt i stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Hägersten-Liljeholmen, Kungsholmen och Norrmalm. Projektet genomförs i samarbete med Sveriges kommuner och regioner (SKR). Familjerätten har inom ramen för det stadsövergripande familjerättsnätverket tagit fram informationsmaterial till barn om utredningar om vårdnad, boende och umgänge, samarbetsamtal och umgängesstöd.

Information om vilka utredningsverktyg som används och vilka frågeställningar som lyfts fram i samband med ansökan om insatser, kopplat till barnrättsperspektivet, har spridits till verksamhetsområde vuxna. Stödmaterial för barnperspektiv inom verksamhetsområde ekonomiskt bistånd har reviderats under året i samråd med stadens barnombudsman och juridiska avdelning. En hearing på temat *Prata med barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd* genomfördes tillsammans med representanter från organisationen *Maskrosbarn*. Förvaltningen har också arbetat för barn till föräldrar med missbruksproblematik ska erbjudas ett eget stöd samt utvecklat ett stödmaterial för att göra barn och unga med funktionsnedsättning mer delaktiga i handlägningsprocessen.

Ungdomsmottagningarna

En översyn av stadens ungdomsmottagningar redovisades till socialnämnden i december. Översynen visade att en ungdomsmottagning bör ha delat huvudmannaskap och nu drivs samtliga åtta mottagningar i samverkan mellan Region Stockholms egna utförare (SLSO) och respektive stadsdelsförvaltning.

Uppföljning av ungdomsmottagningarnas verksamhet avseende det kurativa arbetet visar att nästan 13 000 besök har registrerats sammanlagt på stadens mottagningar. Cirka 40 procent av besökarna är 18 år eller yngre och den vanligaste besöksorsaken är känslor av nedstämdhet eller oro/ängest. Andelen pojkar som har enskilda samtal med kurator ligger kvar på samma nivå som under 2018, cirka 18 procent. Möjliga alternativ för att ungdomsmottagningarna ska nå fler unga pojkar har lyfts både i chefsnätverk och i kuratorsnätverk och flera försök fortsätter, t.ex. utökad killmottagning, samarbete med elevhälsan och uppsökande arbete på arenor där många pojkar rör sig.

Stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) och familjecentraler

Arbetet med att etablera och erbjuda föräldraskapsstöd i ytterstaden har fortsatt och uppföljning under året visar att arbetet fortlöper väl och att resultat från uppföljningen används för att utveckla verksamheterna. Den gemensamma digitala uppföljningsstrukturen har ersatt tidigare uppföljningar avseende föräldraskapsstödet. Föräldrarådgivarna samlar sedan februari in samma information avseende utbud, tillgänglighet och föräldrarnas upplevelser i de sju ytterstadsdelarna. Sedan portalen öppnades i februari har nästan 2200 råd- och stödsamtal genomförts med blivande föräldrar och föräldrar med barn i åldern 0-18 år genomförts. Till det kommer samt 308 tematräffar. Totalt har drygt 6 250 blivande föräldrar och föräldrar tagit del av det generella föräldraskapsstödet, inklusive det utökade hembesöksprogrammet.

En familjecentral definieras som nära samverkan mellan barnavårdscentral, barnmorskemottagning, öppna förskolan och förebyggande socialtjänst. Arbeta pågår för att starta familjecentraler i stadsdelsförvaltningarna Farsta, Hässelby-Vällingby, Rinkeby-Kista och Skärholmen. Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen stadsdelsförvaltningar har inventerat om familjecentraler skulle kunna etableras.

Uppdrag psykisk hälsa

Staten fördelar sedan flera år medel till kommuner och regioner för insatser på området psykisk hälsa. Till följd av en fördröjd förhandlingsprocess 2019 kom medlen kommunen till godo i juni, sex månader senare än beräknat. Stockholm tilldelades knappt 33 mnkr och merparten, 23,5 mnkr, fördelades till stadsdelsförvaltningarna för att möjliggöra förstärkning av lokalt arbete inom området psykisk hälsa. Utbildningsförvaltningen fick 8 mnkr och det länsövergripande arbetet inom Uppdrag Psykisk Hälsa erhöll 1,3 mnkr.

Uppföljning av förra året visar att medlen kommit brukare inom ett brett spektrum av verksamheter till gagn. T.ex. har socialförvaltningens familjerådgivning fortsatt utveckla ett program för föräldrar efter separation, med fokus på barnet. Programmet ska ses som ett komplement till samarbetsamtal med den långsiktiga målsättningen att motverka psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa hos både barn och föräldrar. Vidare har flera intresseföreningar utvecklat sitt stöd t.ex. till unga som säljer sex och personer utsatta för sexuellt våld.

Handlingsplan för att förebygga suicid

Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan för att förebygga suicid som rapporterades till socialnämnden i december. De åtgärder som föreslås i handlingsplanen syftar till att tydliggöra socialtjänstens ansvar och möjligheter att arbeta suicidpreventivt samt öka medvetenheten om riskgrupper och bakgrundsfaktorer till suicidhandlingar. För att stödja chefer och medarbetare som möter personer i särskild risk för suicidhandlingar har förvaltningen köpt in ett utbildningsprogram utvecklat av Region Stockholm och Karolinska Institutet som består av bland annat filmade föreläsningar med tillhörande faktablad.

Läslust i Rinkeby

Läslust i Rinkeby är ett treårigt samverkansprojekt mellan socialförvaltningen, kulturförvaltningen och Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning som finansieras genom medel från stadens sociala investeringsfond. Projektet pågår till juni 2021 och målgruppen är barn i Rinkeby i åldern 8-12 år i syfte att öka barns läslust och bidra till goda livschanser. Barnen träffas två gånger i veckan under en termin och läser individuellt och i grupp med en vuxen

lässtödjare. Under året har 44 barn tagit del av Läslust. Barnens läsutveckling har kartlagts genom tester innan och efter varje termin, underlaget är dock ännu för litet för att kunna dra några slutsatser ifrån det.

Intervjuer visar att barn och lässtödjare tycker att Läslust är positivt för skolgången och även föräldrar är mycket nöjda med Läslust och den påverkan projektet haft på deras barn.

Mötesplatser för unga HBTQ-personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen har gjort en sammanställning av de mötesplatser som idag finns för unga HBTQ-personer, inklusive unga HBTQ-personer med funktionsnedsättningar. Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning öppnade en mötesplats under våren och Östermalms och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar öppnade under hösten upp dörrarna till ett HBTQ-häng i samverkan. Mötesplatserna har öppet en dag i veckan och vänder sig till unga tjejer och killar mellan 12 och 19 år. I Skärholmen öppnar även RFSL en mötesplats (Egalia), finansierad av Region Stockholm.

För unga med funktionsnedsättning finns två HBTQ-häng; ett projekt på Zebran, en mötesplats för personer mellan 16 och 35 år som har Aspergers syndrom eller autismspektrumtillstånd och ett för personer från 18 år som bor på bostad med särskild service.

Stöd till barn i familjer med missbruksproblematik/Nya vägar

Förskolan är en viktig arena för att upptäcka yngre barns behov skydd eller stöd från samhället. Det sociala investeringsprojektet *Nya vägar* pågår enligt planering. Socialtjänst och utvalda förskolor i stadsdelsförvaltningarna Hässelby-Vällingby och Enskede-Årsta-Vantör deltar i projektets sex månaders fördjupningsdel som avslutas våren 2020. Bromma, som är den femte och sista stadsdelsförvaltningen, startade sitt projektår i september 2019. Statistik visar preliminärt att kontakterna mellan deltagande förskolor och socialtjänstens mottagningsgrupper har ökat markant samt att fler föräldrar och barn har hittat till Ersta vändpunkten.

En bok som riktar sig till förskolebarn i åldern 3-6 år och en skrift som sammanfattar erfarenheter och delresultat från projektet samt en handledning till barnboken tas fram i samarbete med Ersta Vändpunkten. Båda trycksakerna har fokus på barn som lever i familjer med missbruk och beroende samt förskolans och socialtjänstens ansvar och möjligheter.

Utbildning om könsstymning

Förvaltningen har i samarbete med utbildningsförvaltningen och Amel-mottagningen på Södersjukhuset anordnat en utbildning om kvinnlig könsstymning. Utbildningen har under hösten genomförts vid fem tillfällen i form av halvdagsföreläsningar med deltagande av läkare och projektledare från Amel-mottagningen. Sammanlagt deltog drygt 400 personer. Majoriteten var personal från elevhälsan och socialtjänsten men även förskolan, rektorer och lärare deltog. Utbildningen uppskattades och 98 procent av deltagarna svarade att de har användning för de nya kunskaperna i sin yrkesroll.

Stärkt skydd och stöd till barn och unga efter polisförhör vid misstanke om att de utsatts för brott

En utredning och rapport om ett stärkt skydd för barn och unga vid misstanke om att barnet utsatts för brott, resulterade i att ett team för stöd till barn efter barnförhör placeras på

Barnhus Stockholm och att teamet ansvarar för de insatser som är direkt kopplade till barnförhöret. Som modell för arbetet föreslogs Stiftelsen Allmänna Barnhusets *Efter barnförhöret*, med vissa praktiska anpassningar som krävs utifrån Stockholms stads organisation och storlek.

Arbete med samordnad individuell plan (SIP) och barn i behov av särskilt stöd (BUS)

Samordning av SIP-samordnarsatsningen har fortsatt under året genom statliga medel från Uppdrag psykisk hälsa. SIP-samordnarna bevakar samverkansarbetet i de lokala BUS-grupperna och utvecklar arbetet med kvalitativa SIP-möten som en del i det enskilda barnets utveckling. På flera håll har satsningen minskat i intensitet till följd av att de ekonomiska förutsättningarna inför 2020 är oklara. T.ex. har tre BUS-grupper inte längre någon SIP-samordnare och ytterligare ett par grupper har tillfälliga lösningar. I de stadsdelsförvaltningar som har en SIP-samordnare fortsätter antalet barn som får en SIP att öka. I ett BUS-område var det 63 barn 2019 jämfört med 33 barn året innan. Trots osäkerheten kring finansiering och konsekvenserna av det syns en liten ökning under året.

Utveckling av BUS-samverkan pågår på olika nivåer. Regionalt, på uppdrag av BUSSAM, har en rapport skrivits, som innefattar ett förslag om att lokala samverkansöverenskommelser ersätts med handlingsplaner och en reviderad regional överenskommelse. Uppföljande mätningar av samverkan i tre lokala BUS-grupper har analyserats under året. Resultatet visar på en fortsatt positiv upplevelse jämfört med projektets start.

Förvaltningen har under året diskuterat med BUP i Stockholm och BUSSAM kring svårigheter och möjligheter med likvärdig BUS-samverkan och liktydiga SIP-rutiner. Under 2020 genomförs en gemensam workshop med Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län med fokus på SIP. BUSSAM kommer att skapa länsgemensamma SIP-rutiner för att förtydliga förväntningar respektive huvudmans uppdrag, skyldigheter och rättigheter i förhållande till arbetet med SIP samt att förtydliga skolans roll gällande SIP.

Kvalitativ och evidensbaserad öppenvård

Kartläggningen av öppenvården för barn och unga har bl.a. resulterat i att de stadsdelsförvaltningar som *inte* ingår i det sociala investeringsfondsprojektet stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) har erbjudits att ansluta sig till det digitala uppföljningsverktyget. Vidare har andra former för uppföljning och utvärdering av öppenvård till barn, unga och familjeinsatser presenterats till bl.a. stadens öppenvårdsenheter.

En viktig kvalitetsaspekt är att den enskilde ges möjlighet till delaktighet och inflytande och förvaltningen har anordnat flera s.k. inspirationsdagar för att stärka barns delaktighet när det gäller mottagning, utredning, insats och uppföljning. Cirka 200 medarbetare som arbetar inom verksamhetsområde barn och unga har deltagit och tagit del av aktuell forskning, informationsspridning samt presentationer för att sprida goda exempel. Förvaltningen har även anordnat en temadag för medarbetare inom stadens öppenvård för barn och unga med fokus på barns delaktighet vid olika insatser. Fyra av stadens öppenvårdsverksamheter presenterade sitt arbete vid tillfället, som var uppskattat av deltagarna.

Allvarssamtal med unga och deras föräldrar inom 48 timmar

Förvaltningen har gjort en översyn av riktlinjer för handläggning och dokumentation gällande barn och unga för att tydliggöra att allvarssamtal med unga, deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom till socialtjänstens kännedom att den unge, för

första gången, begått eller misstänks ha begått ett brott. Utifrån lokala förutsättningar har stadsdelsförvaltningarna utvecklat formerna för allvarssamtalen och byggt upp fungerande strukturer för att kunna genomföra dessa. Stadsdelsförvaltningarna har också bidragit med synpunkter på riktlinjerna.

Stöd till placerade barn och deras föräldrar samt eftervård i öppna former

Förvaltningen har kartlagt eftervård i öppna former på stadsdelsförvaltningarna. Det finns ett stort utbud av stödinsatser som kan erbjudas barn, unga och deras föräldrar, oftare handlar det om att få fler familjer och ungdomar att vilja ta emot dem. Kartläggningen visar att t.ex. BBIC:s "På väg"-material behöver öka för att bättre kunna utreda den unges behov av stöd för att klara hem-/utflyttning, främst från HVB, till självständigt boende och fortsatt. Förvaltningen verkar för ett ökat användande av materialet och för ett ökat utnyttjande av Framtid Stockholms insatser. Stadsdelsförvaltningarna efterfrågar också metoder för återföreningsarbete med ensamkommande barn och deras föräldrar när dessa kommer till Sverige, centrala säkerhetsplaneringsteam med kontrollfunktion samt mer flexibel familjebehandling/nätverksarbete även på kvällar och helger.

Exempel på fungerande stöd till placerade barn och föräldrar som tillhandahålls via förvaltningen är Skolfam, Duvnäs föräldrastöd, Stella och BRIS stödgruppsverksamhet. BRIS stödgruppsverksamhet för familjehemsplacerade barn *Mina båda världar* är reglerat genom ett IOP-avtal mellan staden och BRIS. Förvaltningen har under året medverkat till erfarenhetsutbyte mellan Stellas och familjehemsvårdens medarbetare för att öka kännedom om stödet.

Flera studier visar att placerade barns hälsa är sämre än andra barns och förvaltningen har under året fokuserat på hur rutinen för uppföljning av familjehemsplacerade barns hälsa fungerar, liksom bistått med råd och stöd i arbetet med hälsouppföljning.

Central upphandling av familjehem med gemensamma ramavtal för hela staden

Under året har förvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och ansvariga upphandlingskonsulter, utarbetat underlag till ramupphandlingar inom den sociala barn- och ungdomsvården avseende heldygnsvård, öppenvård, förstärkt familjehemsvård och konsulentstödda verksamheter samt förmedling av jourhemsverksamhet. Några förändringar har gjorts kring antal kategorier och en ny kategori akut- och korttidsboende har tillkommit. De nya ramavtalen gäller från och med 1 januari 2020.

Utveckling av familjehemsvård genom utbildning, kvalitetsuppföljning och information

Vid sidan av regelbundna möten med stadsdelsförvaltningarnas familjevårdschefer pågår revidering av familjevårdens riktlinjer i samråd med juridiska avdelningen. En introduktionsutbildning för handläggare inom familjehemsvården som arbetat i yrket mindre än två år har genomförts. En modell med familjehemsmentorer, med inspiration från Storbritannien och USA, har tagits fram. Under 2020 ska liknande stöd inom förvaltningens Resursteam barn och ungdom utvecklas.

Granskning av familjehem

Riktlinjerna för familjehemsvård har kompletterats med skrivningar om att socialtjänsten vid granskning av familjehem ska väga in stabilitet i den ekonomiska situationen, familjens lämplighet samt förmodade syfte med uppdraget, i bedömningen. Detta poängteras också i

stadens introduktionsutbildning för nya handläggare inom familjehemsvården, liksom för biträdande enhetschefer inom familjehemsvården.

Utbildning om unga lagöverträdare

En särskild utbildning har genomförts för 120 chefer och medarbetare vid stadsdelsförvaltningarna om handläggningen av ärenden gällande unga lagöverträdare. Utbildningen ska bidra till ökad rättssäkerhet och likställighet i handläggningen och öka kompetensen om vilka behov unga lagöverträdare kan ha. Deltagarna var nöjda med utbildningen och den har utöver större kunskap om risk- och skyddsfaktorer också lett till ökat erfarenhetsutbyte mellan stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen har under året också kunnat lämna synpunkter på Socialstyrelsens arbete med att revidera handbok och allmänna råd avseende handläggning av ärenden gällande unga lagöverträdare samt i framtagandet av ett kunskapsstöd på temat.

Snabbare lagföring av unga lagöverträdare

En försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål har pågått i nordvästra Stockholm till och med 2019. Försöket har gällt brott där polisen påträffar den misstänkte och kan slutföra utredningen direkt eller inom 10 veckor från brott, med målsättning att öka samverkan mellan polis, åklagare och socialtjänst kring unga 15 - 18 år. Stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta har medverkat och en redovisning ska vara klar under våren 2020. Regeringen har beslutat att försöksverksamheten ska fortsätta och byggas ut till att omfatta hela Polisregion Stockholm som en åtgärd mot gängkriminalitet. Förvaltningen fortsätter att följa försöksverksamheten för stadens räkning.

Gemensam behovsbedömning och sammanhållen vårdkedja för unga med allvarligt normbrytande beteende

Föreningen Sveriges socialchefer (FSS) och Statens institutionsstyrelse (SiS) har under 2019 haft ett gemensamt pilotprojekt gällande så kallad målgruppsbedömning kring unga med allvarligt normbrytande beteende som blir akut placerade inom SiS för utredning. Projektet har syftat till tätare dialog mellan socialtjänst och SiS, kunskapsbaserad beslutsprocess, ökad transparens i beslutsprocessen, förbättrad samverkan, förbättrad vårdkedja och ökad kostnadseffektivitet. Resultatet visar att målgruppsbedömningen blir ett stöd för en god samverkan mellan socialtjänsten, föräldrar och den unge. Barnperspektivet har stärkts genom att den unges röst blir hörd. De flesta unga som ingått i projektet har hamnat på hög risk och behovet av placeringen blir bekräftat vilket blir underlag för att tydliggöra och prioritera behov samt vikten av att ha en fungerande samverkan och aktivera nätverk och vårdgivare. Regeringen beslutar om arbetssättet framöver ska bli ett ordinarie uppdrag för SiS.

Sociala insatsgrupper (SIG)

Se mål 1.2.

Fortsatt arbete med stadens ANDT-program

Förvaltningen samordnar och stödjer det långsiktiga förebyggande arbetet i frågor som rör tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel om pengar (ANDTS) bland unga. Under året har olika aktiviteter genomförts som stöd till stadsdelsförvaltningar och andra berörda förvaltningar, bl.a. att ta fram eller revidera ANDT-handlingsplaner och utbildning till preventionssamordnare och ANDT-samordnare inom stadsdels- och fackförvaltningar.

Fält-, fritids- och kulturverksamheter har under året tagit fram handlingsplaner där ANDT-arbete ingår. Förvaltningen har också bidragit med kunskap till utbildningsförvaltningens arbete med ANDT-handlingsplaner.

En halvvägsuppföljning av hur ANDT-programmet integrerats i berörda nämnders verksamhetsplanering genomfördes under året. I korthet visar uppföljningen att ANDT-programmet har bidragit till att specifika ANDT-relaterade mål och aktiviteter finns i berörda nämnders ILS i betydligt högre utsträckning än innan programmet fanns och att stödmaterialet är uppskattat och även förvaltningens tillgänglighet och konkreta stöd.

Samla och sprida kunskaper om effektiva metoder för att nå unga som brukar narkotika

Under året har en informationsfolder om cannabis på åtta språk distribuerats liksom information till föräldrar på Facebook om cannabis och dess effekter, tidiga varningssignaler, praktiska tips om vad de kan göra samt vilken hjälp som finns att få.

Även stadens yrkesverksamma som jobbar för, med eller nära unga har försetts med kunskap och verktyg för att kunna ingripa vid ungas narkotikaanvändning, genom "Koll på cannabis" på nätet och på utbildningsdag kring narkotika arrangerad av Länsstyrelsen, polisen och STAD.

Fortsatt stödja och utveckla kvaliteten avseende fältassistenter och uppsökarens arbete

En tredagars introduktionsutbildning för stadens nyanställda fältassistenter och ungdomsuppsökare genomfördes under hösten, med nöjda deltagare. En halvdags workshop för stadens fältassistenter, ungdomsuppsökare och fältchefer genomfördes i november med föreläsning och diskussioner med fokus på utveckling av gemensamma mål, ledning och stöttning. Dokumentation från workshopen kommer att ligga till grund för det fortsatta utvecklingsarbetet av stadens fältverksamheter. Förvaltningen stödjer också stadens fältchefsnätverk i arbetet.

Fördjupad samverkan mellan socialtjänsten och skolan för barnets bästa

Lokala operativa samverkansforum utgör en viktig plattform för att fånga upp barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt. Arbetet har pågått enligt plan under året. I de reviderade riktlinjerna anges att det i varje stadsdelsområde ska finnas lokala operativa samverkansforum mellan skolan och socialtjänsten och att även polisen i den mån det är möjligt, ska delta.

I samverkan med utbildningsförvaltningen har ett löpande arbete ägt rum för att kunna erbjuda barn i skolåldern som bor på skyddat boende anpassade lösningar för skolundervisning. Samverkansmöten har genomförts med utbildningsförvaltningens Lärteam och samtal har förts om hur utbildningsförvaltningen skulle kunna utveckla verksamheten vidare.

Snabbare insatser när ett barn stängs av från skolan

Kartläggningen av stadens öppenvård för barn, unga och familjer har legat till grund för att se vilka insatser inom socialtjänsten som kan användas för att stabilisera skolgången för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten och som skyndsamt kan sättas in när ett barn stängs av från skolan. Vid behov tillsätts insatser för att stabilisera barnets/den unges skolgång, förutsatt att vårdnadshavarna samtycker till insatserna. I flertalet stadsdelsförvaltningar pågår ett arbete med att utveckla öppenvårdens insatser med fokus på att stabilisera skolgången.

Erfarenheter från arbetet med skolsociala team och Skolfam har tagits med i kartläggningen. Sammanställningen av insatser ska användas som internt arbetsmaterial för kunskapsspridning. I riktlinjer och i samt stödmaterial för samverkan mellan skolan och socialtjänsten har insatser för att stabilisera skolgången förtydligats med syftet att arbetet med målgruppen ska prioriteras tydligare framöver. I stödmaterialet tydliggörs att det är av stor vikt att vidta de eventuella åtgärder som behövs för att stabilisera barnets och ungas skolgång när hen är aktuell inom socialtjänsten.

Samverkan för en obruten skolgång för placerade barn och unga, SAMS-modellen

Förutsättningarna för att införa SAMS-modellen i staden har utretts i samråd med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna Rinkeby-Kista, Enskede-Årsta-Vantör och Södermalm har utsetts till piloter för att testa SAMS-modellen under 2020. Utbildningsförvaltningen har en samordnande funktion för samverkansarbetet mellan skola och socialtjänst i placeringsärenden. För att underlätta en ingång/en väg in till utbildningsförvaltningen kan de tre stadsdelsförvaltningarna meddela via en särskild funktionsbrevlåda att ett barn, oavsett ålder, skall placeras när placeringen innebär skolbyte. Ansvariga på utbildningsförvaltningen ser då till att rätt arbetsgrupp/person tar hand om det arbete som ska utföras kring eleven/barnet från utbildningsförvaltningens sida. Arbetet med införande av modellen kommer att fortsätta under 2020.

Språk- och studiestöd i familjehem

Förutsättningarna för att familjehem ska kunna erbjuda sina barn språk- och studiestöd är att familjehemsföräldrarna får någon form av utbildning, fortbildning och råd och stöd från familjehemshandläggare. Det kan t.ex. vara kunskap om kommunikation och skolans betydelse för barn över lag, om traumamedveten omsorg i vardagen, om traumans betydelse för skolprestation och om neuropsykiatriska diagnoser.

Insatser för barn och unga

Arbetet inom förvaltningens driftverksamheter för barn, unga och familjer har pågått i stort sett enligt plan under året.

Insatsen Ungdomstjänst visar genomgående bra resultat och har en hög genomförandegrad. När det gäller insatsen SKKP märks skillnader, både när det gäller kön och när det gäller om insatsen ges efter dom eller som frivillig insats. Både Ungdomstjänst och SKKP inleds i de flesta fall inom 30 dagar. Andelen unga som uppger att deltagandet har varit positivt är fortsatt hög.

Arbetet med medling och närvaro vid polisförhör har fortsatt enligt plan under perioden, liksom arbetet på MiniMaria med unga som missbrukar narkotika. Under året har Stödcentrum erbjudit råd och stöd till cirka 2 500 unga brottsutsatta. Antal nybesök fortsätter att öka. Pojkar står för den största ökningen, vilket sannolikt har samband med ökningen av personrån i Stockholm.

I augusti brann Framtid Stockholm Järvas lokaler i Järva vilket till viss del har försvårat arbetet, som fortsatt i ersättningslokaler.

Föräldrastöd

Under året har cirka 2 900 föräldrar deltagit i något av stadens föräldraskapsstödsprogram, flest till programmet ABC. Genom utvecklingsarbete och förstärkning inom förvaltningen

kommer staden inom något år att kunna erbjuda föräldraskapsstöd till alla föräldrar med barn, något som rimmar väl med regeringens strategi för föräldraskapsstöd.

Beläggningen på akut- och utredningshemmet Eurenii Minne har under året varit ovanligt låg. Verksamheten har under året förändrat och anpassat verksamheten i syfte att kunna ta emot fler utredningsförfrågningar och därmed säkra intäkterna.

Familjehem och jourhem, resurscentrum för adopterade

Förvaltningen har fortsatt att arbeta aktivt med öka inflödet av jourhem som på heltid kan ta emot barn och ungdomar med komplex problematik. Parallellt har insatser för att minska utflödet av familjer, då verksamheten per år "tappar" åtta-tio jourhem till följd av att de inte vill ta flera uppdrag, att de tar uppdrag från andra aktörer eller att de övergår till att bli familjehem. Antal barn som adopteras fortsätter att minska. En kommunikationsstrategi togs fram under året i syfte att stärka och systematisera marknadsföringen.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Vid sidan av individuella kontakter med unga flickor och pojkar har Origo fortsatt samarbetet med Länsstyrelsen i Stockholms län kring utbildning av utbildare. Det är ett långsiktigt samarbete i syfte att fler i länet ska kunna erbjuda lokala utbildningsinsatser inom sina kommuner och organisationer på sikt. En webbutbildning lanserades under hösten.

Det skyddade boendet Kruton har haft en fortsatt låg beläggning och förvaltningen har genomfört en organisatorisk förändring i verksamheten för att öka flexibiliteten. Under hösten breddades målgruppen och plats kan nu erbjudas i det kollektiva boendet för unga kvinnor utan barn som är utsatta för våld i nära relationer, oavsett om våldet utövas i en hederskontext eller inte.

Skolfam

Totalt har 110 barn omfattats av Skolfam under läsåret. Fyra barn har sedan starten av Skolfam avslutat grundskolan och samtliga av dessa hade behörighet och gick vidare till gymnasium. Under 2019 har inga barn avslutat årskurs 9.

Utredningen gällande organisationsmodell för Skolfam har påbörjats och kommer att fortsätta våren 2020. I avvaktan på att utredningen slutförs har en tillfällig överenskommelse fattats mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Barnahus

Barnahus Stockholm har under året arbetat med totalt 1 420 ärenden, vilket är en ökning från förra årets siffra på 1 030 ärenden. Samtliga socialsekreterare som svarat på uppföljningsenkäten uppger att de fått ett professionellt stöd av Barnahus samordnare.

Förstärkningsteamet

Förstärkningsteamet har fortsatt arbetet med att stödja stadsdelarna att komma i balans och verka för stabilitet och god kvalitet. Arbetet sker i enlighet med Stockholms stads handlingsplan för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare inom barn och ungdomsvården. Det finns en fortsatt hög efterfrågan av Förstärkningsteamet i stadsdelarna.

Uppdrag som rör ensamkommande barn

Förvaltningen har boenden både för ensamkommande barn och ungdomar i asylprocessen och

för de ungdomar som har fått uppehållstillstånd. Under förra året gjordes anpassningar av antalet platser utifrån efterfrågan och vid årets slut 2019 har socialförvaltningen sammanlagt 76 platser, fördelade på 36 HVB-platser, 40 stödboendeplatser och fem akut- och korttidsplatser. Under året har kvalitetshöjande åtgärder genomförts med ökad personaltäthet och trygghetsskapande insatser i den fysiska miljön.

Beläggningen på HVB-platserna har varit 87 procent vilket är något lägre än prognostiserat (91 procent). Detta beror främst på färre asylsökande ensamkommande men en annan orsak är att ensamkommande ungdomar, när de fyller 18 år, placeras i mer självständiga boendeformer. Beläggningen på Citylägenheterna har varit 87 procent vilket även det är något lägre än prognostiserat (93 procent). Rågsveds akut- och korttidsboende tar emot barn och unga i akut behov av boende, även ensamkommande i avvaktan kommunplacering. Beläggningen hittills under året har varit 60 procent och behovet av akut boende för unga har kunnat tillgodoses.

Socialförvaltningen ger fortsatt stöd till Stockholms Stadsmission, Barnrättsbyrån, Rädda Barnen och Röda Korset för det idéburna offentligt partnerskapet (IOP) och deras insatser för ensamkommande barn och unga, flickor och pojkar som helt eller delvis står, eller riskerar att hamna utanför, samhällets insatser. Beslut om fortsatt stöd avser perioden september 2019 till och med augusti 2020 med möjlighet till förlängning ytterligare ett år.

Under 2019 fyllde en stor grupp placerade ensamkommande unga med uppehållstillstånd 20 år och efterfrågan av mer självständiga boendelösningar kommer att öka. Förvaltningen har under perioden kunnat konstatera en längre kötid och ett ökat behov av lägenheter via SHIS.

Uppdrag som rör flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning

IPS-modellen

Under året har förvaltningen tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och FINSAM fortsatt att utveckla arbetet för att förbättra möjligheterna för socialpsykiatrins målgrupp att komma ut i egen försörjning genom IPS-metoden (Individual placement and support). Det IPS-projekt som påbörjades tillsammans med regionen under 2018 har fortsatt och syftar till att arbeta metodtroget och integrerat och att anställa IPS-coacher som ska verka på tre landstingsdrivna öppenvårdsmottagningar för personer med psykossjukdom.

Utvärdering av den nya modellen för ledsagning

Utvärderingen av den nya modellen för ledsagning gjordes genom diskussioner, riktade enkäter till enskilda, beställare och utförare och en registerstudie. Resultaten visar att enskilda upplever insatsen som värdefull och att aktiviteterna utgår från deras önskemål samtidigt som önskan om fler timmar lyfts. Kännedomen om hur man kan använda insatsen och omkostnadsersättning är något låg, vilket gör att det är svårt att bedöma modellen och dess påverkan fullt ut.

Öka flexibiliteten i insatsen avlösarservice

Inom ramen för uppdraget att öka flexibiliteten inom insatsen avlösarservice utifrån den nya modellen för ledsagning/ledsagarservice har en dialog förts med stadens beställare och utförare. Både beställare och utförare såg en möjlig väg att ha samma modell som för ledsagning främst utifrån möjligheten till flexibelt användande. Förvaltningen har tagit fram ett förslag om att införa flexiblare användning av insatsen avlösarservice i hemmet för barn

och vuxna. Förändringen föreslås föras in i riktlinjerna i samband med att de revideras och att om förändringar införs följs upp.

Förmedling av boende enligt LSS och SoL

Förvaltningen förmedlar lägenheter i grupp- och servicebostäder för personer tillhörande LSS personkrets 1 och 2, samt enligt SoL grupp- och stödboende för personer med psykisk ohälsa (enligt lag om valfrihetssystem, LOV). Under 2019 har 119 lägenheter enligt LSS inkommit för förmedling. Då brukare tackar nej till erbjudande om bostad beror det i de flesta fall på att de redan har ett boende och inte vill flytta, att lägenheten inte motsvarar förväntningarna eller att man ännu inte är beredd att flytta hemifrån. När det gäller SoL har 63 lägenheter förmedlats, varav fyra gruppboende och 59 stödboenden. F.n. är det 53 brukare i kö till gruppboende och ingen stadsdelsnämnd planerar att bygga något för målgruppen, enligt boendeplanen.

Förvaltningen ansvarar för myndighetsutövning enligt LSS och SoL för ett 50-tal personer där landstinget köpt boendeplats utanför länet före år 1994. Förvaltningen bedömer också ersättningsnivåer på uppdrag av stadsdelsnämnderna för LSS-insatserna daglig verksamhet, korttidsvistelse, korttidsstillsyn, boende med särskild service för barn, ungdomar och vuxna.

När det gäller gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader är en tydlig trend det senaste året att beslut om kontaktfamilj och kontaktperson enligt SoL verkställs inom tidsramen i allt högre grad.

Uppföljning av insatser inom LSS och SoL

Förvaltningen har utrett frågan om uppföljning av insatser inom SoL och LSS, av egna såväl som privata utförare, och lämnat ett förslag på tillvägagångssätt till stadsdelsförvaltningarna.

Samarbetet runt gruppen unga med LSS och kompletterande psykiatriska diagnoser

En undersökning som förvaltningen gjort visar att det finns behov av att utveckla internt och externt samarbete, både mellan verksamhetsområdena barn- och ungdom och funktionsnedsättning, och med barn- och ungdomspsykiatri i Region Stockholm.

Stödinsatser för personer yngre än 65 år med demenssjukdom, deras anhöriga och barn

Uppdraget utgår från de nationella riktlinjerna och den nationella strategin för personer med demenssjukdom. Två stadsdelsförvaltningar arbetar med BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga), för att säkerställa att anhöriga barn får komma till tals och få sina rättigheter tillgodosedda.

Biståndshandläggare inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning har erbjudits utbildning om de nationella riktlinjerna för personer med demenssjukdom samt bemötande av demenssjuka, deras anhöriga och barn i handläggningssituationen. Utbildningen genomfördes i samarbete med Karolinska institutet och Socialstyrelsen.

LSS-hälsan

LSS-hälsan ansvarar för att den enskilde får sitt behov av basal hälso- och sjukvård inklusive rehabilitering och rehabilitering tillgodosett. Under året har cirka 1100 personer haft behov av att träffa LSS-hälsan regelbundet. Totalt ansvarar verksamheten för den kommunala hälso- och sjukvården för 4600 personer i åldern 18-90 år, samt ett fåtal barn. De flesta har en intellektuell funktionsnedsättning men med olika diagnoser och behov.

Under året har en mängd aktiviteter genomförts i syfte att förbättra samverkan och lyfta målgruppens behov av kontinuitet och sammanhållen vårdkedja. Aktiviteterna har sammantaget lett till att LSS-hälsan blivit mer känd. Samverkansavtal har träffats med enskilda vårdcentraler där behovet varit extra stort men det finns ännu inget avtal om läkarmedverkan.

Hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättning

LSS-hälsan har under året medverkat i flera hälsofrämjande projekt:

- Öka kunskapen och användandet av metoden FaR (Fysisk aktivitet på recept) tillsammans med Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och Akademiskt primärvårdscentrum, Region Stockholm
- Öka friskvårdsaktiviteter i daglig verksamhet i samverkan med idrottsförvaltningen
- Informations- och dialogforum om hälsofrämjande insatser för utförare inom LOV tillsammans med idrottsförvaltningen och Akademiskt primärvårdscentrum bl.a. om projektet "Hälsan spelar roll".

Korttidshem och LSS-kollo

Verksamheten på förvaltningens korttidshem har avlöp utan avvikelser och beläggningen har varit fortsatt god. LSS-kollo har tagit emot över 600 deltagare under året och med mycket få undantag har samtliga deltagare och föräldrar varit nöjda med kollovistelsen.

Familjerådgivning

Det har varit fortsatt högt inflöde av förfrågningar till, och utförda samtal på, familjerådgivningen. Andelen samarbetsamtal är alltså hög och utgör ungefär en fjärdedel av alla samtal.

Uppdrag som rör vuxna kvinnor och män

Relationsvårdscentrum (RVC)

Förvaltningen fortsätter med att samordna innehållet i stadens relationsvårdscentrum i samråd med stadsdelsförvaltningarna. Informationsmaterial om de fyra relationsvårdscentra har spridits stadsinternt och externt. Förvaltningen har arrangerat utbildningsdagar för RVC om icke-vårdsgrupper, att bemöta och motivera våldsutövare samt individuellt stöd till våldsutsatta.

I utredningen om stadens relationsvårdscentrum även ska inkludera stöd till barn som upplevt våld, har förvaltningen samverkat med stadsdelsförvaltningarna.

Skyddat boende

Arbetet med att utveckla stödinsatser vid placering av förälder med medföljande barn på skyddade boenden, liksom stöd till barn, unga och föräldrar efter avslutad placering, har fortsatt. Stadens fyra RVC är en del av lösningen genom tätt samarbete mellan med de skyddade boendena i staden, framför allt efter placeringen på skyddat boende.

Förvaltningens skyddade boende Kriscentrum för kvinnor och barn har ökat beläggningen jämfört med 2018, bl.a. till följd av aktiv marknadsföring. Nästan två tredjedelar av de placerade kvinnorna placeras med sina barn.

Det ska finnas likvärdig tillgång till skyddat boende för personer som utsätts för våld i nära

relation, oavsett kön eller könsidentitet. Vid behov kan våldsutsatta män eller de som inte identifierar sig som varken man eller kvinna erbjudas ett skyddat boende alternativt en jourlägenhet och förvaltningen följer behoven av platser noga.

Öka familjerättens kunskaper om våld i nära relation

En utbildning om vårdnadsfrågor, boende och umgänge samt umgängesstöd har genomförts för nyanställda inom familjerätten. I utbildningen ingick information om våld i nära relationer liksom ett informationsmaterial för barn om samarbetsamtal och umgängesstöd.

Utveckla metoder för att hitta våldsutsatta

Handläggare från stadsdelsförvaltningarnas verksamhetsområden barn och unga och relationsvårdsteamerna deltog i en samverkansdag för att konkret arbeta med förbättrad samverkan mellan verksamheterna i den egna stadsdelen, med fokus på barn och våld samt våldsutsatta och våldsutövare. Arbetet med att ta fram rutiner för att uppmärksamma våldsutövare fortsätter.

Inom ramen för det våldsförebyggande arbetet har förvaltningen under hösten tagit fram, och bjudit in till, en utbildning för medarbetare i verksamheter som möter personer med intellektuella och/eller psykiska funktionsvariationer. Ett manualbaserat program finns, som sig till dem som har svårt att förstå och bearbeta information. Syftet med programmet är att förebygga att personer med intellektuella och/eller psykiska funktionsvariationer utsätts för eller utsätter andra för våld i nära relationer.

Möjligheter för den som är våldsutsatt att bo kvar i hemmet

Personer som utsatts för våld i sin familj och tvingas lämna hemmet behöver ofta stöd i att få ett nytt boende och idag är det mycket svårt i Stockholm på grund av brist på bostäder. Förvaltningen har tillsammans med juridiska avdelningen utrett frågan om vilka möjligheter som finns för en person, som blivit utsatt för våld i sin familj, att bo kvar i den gemensamma bostaden. Den som måste lämna hemmet behöver ofta stöd i att få ett nytt boende, något som försvåras till följd av brist på bostäder. S.k. kvarsittningsrätt beslutas av tingsrätt. Beslutet om kvarsittningsrätt är tillfälligt och det är vid bodelningen som frågan om vem som får bo kvar avgörs permanent.

Spridning av Mentors in Violence Prevention (MVP)

Arbetet för ett långsiktigt strukturerat våldsförebyggande arbete har, tillsammans med utbildningsförvaltningen, fortsatt under året. Mentorerna i våldsprevention (MVP) har fått en större spridning i staden, både i antal skolor och i stadsdelar och två nya stadsdelsförvaltningar påbörjade under hösten genomförandet av MVP. Sex skolor har i samverkan med organisationen MÄN deltagit i utvecklingsarbetet med att ta fram lektioner kring hedersrelaterat våld och förtryck, rasism och pornografins påverkan. Lektionerna har förändrats och förbättrats utifrån de synpunkter skolorna lämnat och kommer att bli del av den ordinarie MVP-manualen från och med 2020. Det finns behov av fler medarbetare och yrkeskategorier som kan utbildas i att leda MVP i skolorna och förvaltningen har träffat stadens fältchefer för att diskutera spridningen av metoden.

Program mot hemlöshet

Under året påbörjades arbetet med ett nytt program mot hemlöshet. Stadsdelsförvaltningarna har deltagit i arbetet med målen för stadens arbete med personer i hemlöshet samt om akut

hemlöshet bland personer med missbruk/beroende och/eller psykisk ohälsa i workshops och andra aktiviteter. Även representanter från olika frivillig- och brukarorganisationer som kommer i kontakt med målgruppen har deltagit. Material från denna samverkan utgör underlag i arbetet med det nya programmet.

Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden

En kartläggning av antalet barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden gjordes under våren och visade att antalet har ökat från 342 familjer år 2017 till 364 familjer samma period år 2019. Stadsdelsförvaltningarna har rapporterat att bristen på bostäder och höga krav på inkomst är ett stort problem och förvaltningen har sett över olika boendelösningar för barnfamiljer som lever i ekonomisk utsatthet och långvarig hemlöshet. Översynen utmynnade i att det dels saknas förutsättningar för SHIS Bostäder att bedriva akutboende för barnfamiljer utifrån uppdraget, dels att bostäder saknas. En annan slutsats av översynen är att en Bostad först-modell för barnfamiljer med långvarig hemlöshet inte är förenlig med gällande rättspraxis för socialtjänstens ansvar för bostadsanskaffning.

Samverkan med bostadsbolagen och bostadsförmedlingen samt vräkningsförebyggande arbete

Under året har förvaltningen medverkat i översynen av bostadsförmedlingens riktlinjer för förtursverksamhet. Syftet var att såväl våldsutsatta individer som barnfamiljer, som levt i långvarig hemlöshet, ska kunna inkluderas och i ökad utsträckning beviljas förtur till bostad av sociala skäl. Bostadsförmedlingens styrelse beslutade i november att underlätta för våldsutsatta genom att dels frångå tidigare krav på polisanmälan mot våldsutövare, dels inkludera målgruppen långvarigt hemlösa barnfamiljer i riktlinjerna för förtursverksamheten.

Det vräkningsförebyggande arbetet har fortsatt med fokus på lagförändringar och skärpningar kring straff för oriktiga hyresförhållanden. Framförallt gäller det familjer som bor olovligen i andra hand. Socialtjänsten kan motivera klienter att försöka få ett andrahandskontrakt som är godkänt av hyresvärden, informera biståndssökande om den nya lagstiftningen och om konsekvenser då man hyr bostad olovligen i form av vräkning. Socialtjänsten saknar juridiska förutsättningar för att kunna arbeta med att motverka oriktiga hyresförhållanden och kan inte avslå ansökningar om hyreskostnad med motiveringen att andrahandsuthyrningen inte är godkänd av hyresvärden.

Förvaltningen har tillsammans med de allmännyttiga bostadsbolagen tagit fram ett informationsmaterial kring vräkningsförebyggande arbete och oriktiga hyresförhållanden. En fråga är t.ex. hur informationsöverföring från bostadsbolagen till socialtjänsten gällande hyresskulder ska utformas, som GDPR. Förvaltningen utreder flera modeller för hur information kan överlämnas på ett rättssäkert sätt.

Tillsammans med juridiska avdelningen har förvaltningen utrett frågan om möjligheter för socialtjänsten att agera i ärenden som rör personer som bor i lokaler som inte är avsedda för bostadsändamål. Inom socialtjänsten saknas förutsättningar, utifrån sekretesslagens bestämmelser, att initiera samverkan med andra myndigheter i dylika frågor och det ingår inte i socialtjänstens uppdrag att säkerställa att personer som inte söker socialtjänstens bistånd bor på ändamålsenligt sätt.

Försöks- och träningslägenheter

De försöks- och träningslägenheter som enligt av kommunfullmäktige beslutade riktlinjer

förmedlas av Bostadsförmedlingen utgör ett viktigt verktyg i socialtjänstens arbete med att stödja personer i processer ur hemlöshet. Förvaltningen samverkar regelbundet med Bostadsförmedlingen kring rutiner och användning av försöks- och träningslägenheter. Antalet förmedlade försöks- och träningslägenheter kommer enligt Bostadsförmedlingens prognos att sluta på cirka 460 stycken för 2019, vilket kan jämföras med årsmålet om 500 lägenheter. En förklaring till att årsmålet inte uppnås är att bostadsbolagen inte fullt ut har kunnat möta socialtjänstens efterfrågan på lägenheter inom ramen för de hyresnivåer som enligt riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd bedöms som godtagbara, då efterfrågan på prisöverkomliga/billiga hyresrätter är stor från många fler än socialtjänstens målgrupper. Bostadsbolagen vill, med hänsyn till social hållbarhet, undvika koncentration av sociala kontrakt till vissa geografiska delar.

Av de 100 genomgångslägenheter som avsatts för barnfamiljer hade cirka 31 stycken förmedlats fram till mitten av december. En delförklaring till att så pass få genomgångslägenheter för barnfamiljer har förmedlats bedöms vara att det under årets första månader fanns en ovisshet kring om Bostadsförmedlingens uppdrag gällande detta gällde också för 2019. Förvaltningen har under året arbetat för att förmedla information om att denna årliga satsning fortgår, bland annat genom införande av en ny rutin enligt vilken stadsdelsförvaltningarna månatligen får uppdaterad information om kösituationen på SHIS Bostäder.

Tak över huvudet-garantin (TÖG) och korta placeringar på akutboenden

Tak över huvudet-garantin (TÖG) har funnits i Stockholms stad sedan 1999. Under året har förvaltningen i dialog med stadsdelsförvaltningarna tagit fram ett stöd för tillämpning tak över huvudet-garantin, för likställighet och likabehandling i staden samt för att ge stöd i det praktiska arbetet med handläggning av TÖG. Ärendet behandlades av socialnämnden i november och överlämnades enligt nämndens beslut därefter till kommunfullmäktige. I ärendet ingår förslag till arbetssätt för stadsdelsförvaltningar och enheten för hemlösa i syfte att korta placeringstiderna på akutboenden för de enskilda.

Under perioden januari till oktober har ordinarie härbärgesverksamhet i staden haft sammanlagt 28 200 övernattningar, varav 36 procent av kvinnor. Under vinterhalvåret öppnade också extra platser vid 16 övernattningar till följd av särskilt ansträngda väderförhållanden. Sammanlagt har 905 personer övernattnat inom Extra Kalla Nätter-verksamheten, varav 32 procent kvinnor. Dagverksamheterna har tagit emot 57 922 besök och 13 procent av de besöken gjordes av kvinnor.

Samarbete med SHIS (Stiftelsen Hotellhem i Stockholm)

Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) är stadens bostadssociala resurs. Förvaltningen samverkar med SHIS för bosättning av nyanlända som anvisas till staden och för att underlätta för personer som lever i hemlöshet, eller som riskerar hemlöshet, att komma vidare till en egen bostad. Förvaltningen deltar i arbetet med att tillgodose behovet av genomgångsbostäder för olika målgrupper i behov av tillfälliga eller mer stadigvarande boenden, med eller utan visst stöd.

Tillsammans med SHIS träffar förvaltningen regelbundet stadsdelsförvaltningarna och enheten för hemlösa i syfte att stärka en likvärdig användning av SHIS över staden. Under första halvåret 2019 producerades en vägledning för användande av SHIS bostäder som riktar sig till handläggare i stadsdelsförvaltningarna och enheten för hemlösa. Socialförvaltningen

följer utifrån SHIS månadsstatistik upp användandet av olika boendeformer för olika målgrupper och sprider den informationen till stadsdelsförvaltningarna.

Insatser för hemlösa

I slutet av året var 597 personer (501 män och 96 kvinnor) aktuella på förvaltningens enhet för hemlösa, vilket ligger i nivå med föregående års siffra. 94 personer (35 procent) kunde avsluta sin kontakt med enheten då de fått eget boende. Enheten har ett minskat behov av försökslägenheter och under 2019 skrevs nio personer in i försökslägenhet, jämfört med 23 personer 2018.

Boende- och behandlingsenheten har haft en fortsatt god beläggning och samverkan har skett internt för att bättre möta upp behov från placerande handläggare. Placeringssamordnaren har underlättat för stadsdelsförvaltningarna genom att bl.a. bistå med kunskap och service. Ett par akutboenden har ökat flexibiliteten då efterfrågan på platser varierar över tid.

Utökningen av Bostad Först har gått enligt planering. Det är en hög andel kvinnor som får insatsen Bostad Först, 33 procent, och stadsdelsförvaltningarna väljer i högre uträkning denna insats till kvinnor istället för träningslägenhet. Tre nya Case manager (CM) har rekryterats under året.

Insatserna med subventionerade drogfria platser till äldre hemlösa samt äldrelots har fortsatt. Förvaltningen kan konstatera att de stadsdelsförvaltningar som har ett gemensamt mottagande av den enskilde (verksamhetsområdena äldre, ekonomiskt bistånd, missbruk och socialpsykiatri) för en gemensam bedömning av situationen, oftast når ett gott resultat.

EU-teamet har fortsatt arbetet med att besöka boplatser och informera om rättigheter, skyldigheter samt vilket stöd som finns att få för målgruppen.

Äldre hemlösa

Äldre hemlösa är en prioriterad målgrupp i programmet mot hemlöshet och förvaltningen samverkar med äldreförvaltningen och SHIS för att utveckla arbetet. Förvaltningens projekt med subventionerade utredningsplatser för äldre i hemlöshet, satsning på en placeringssamordnare samt en uppsökande funktion som äldrelots har fortsatt under året. Arbetet behöver fortsatt utvecklas för att stärka stadsdelarnas kunskap om riktlinjerna för ärendeansvar liksom om ansvaret för att genomföra en gemensam initial bedömning vid ansökningar från hemlösa personer 65 år och äldre.

Lagen om utskrivning från slutet hälso- och sjukvård (LUS)

I november 2018 infördes nya arbetsätt i anledning av lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård, LUS. Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna följt utskrivningsprocessen, för att identifiera var utvecklingsområden finns, internt i staden liksom i samverkan med regionen, bl.a. tidigare planering inför utskrivning, regionens ansvar att utse fast vårdkontakt och kalla till SIP samt det gemensamma arbetet kring hemlösa personer som skrivs ut från slutenvård.

Fr.o.m. januari 2020 gäller överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård i Stockholms län som innebär att de s.k. fristdagarna minskar stegvis. För den psykiatriska slutenvården till fem dagar och för den somatiska vården till två dagar. På några års sikt ska tidsfristen vara 1,3 dagar. Förvaltningen har tagit fram ett stödmaterial till stadsdelsförvaltningarna med anledning av de nya arbetsätten.

PEER support

Förvaltningen har de senaste tre åren samarbetat med Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH) i Stockholms län och stadsdelsförvaltningarna kring införandet av PEER support. I utvärderingen av andra året konstateras behovet av att förtydliga ansvarsfördelningen i projektet, arbetsgivaransvaret samt arbetsbeskrivningen. Central finansiering i kombination med chefers intresse för brukardelaktighet tycks främja införandet av yrkesgruppen PEER support och utvärderingen visar att PEER support ses som ett värdefullt komplement till ordinarie verksamhet genom ett ökat brukarperspektiv. Inte minst tycks modellen generera ett ökat hopp om återhämtning hos både brukare och medarbetare. Vidare framhålls det i rapporten vikten av att yrkesgruppen ges tid att etablera sig.

Förändrad ersättningsmodell för sysselsättning inom socialpsykiatri

Socialförvaltningen har i samarbete med stadsledningskontoret anpassat riktlinjer och rutiner till den nya ersättningsmodellen inom socialpsykiatriens sysselsättningsverksamheter. Under våren har den nya ersättningsmodellen implementerats genom informationsspridning och genom att ta fram tillämpningsstöd till stadsdelsförvaltningarna och privata utförare. Förfrågningsunderlag och uppdragsbeskrivningar för utförare av sysselsättning inom LOV har reviderats för att stämma överens med den nya ersättningsmodellen.

Personligt ombud

Förvaltningen sammanställer årligen en rapport för personligt ombuds verksamheter i staden med syfte att följa arbetet och ta tillvara de systemfel som personliga ombuden har rapporterat.

I rapporten framför personliga ombuden bl.a. att handläggare saknar kunskap och kompetens om funktionsnedsättningar och dess konsekvenser, bristande personalkontinuitet och att de olika myndigheternas regelverk är svåra att navigera i för målgruppen och att samverkan ofta brister.

Ökade kunskaper inom missbruksområdet

För att öka och sprida kunskaperna om ny forskning inom missbruksområdet anordnades under hösten en heldagskonferens för berörda chefer och medarbetare, kring bl.a. beroendeforskning, beroende och samsjuklighet och motivation. Under året anordnades också Rådslaget tillsammans med Beroendecentrum Stockholm och Kriminalvården, med tema Unga vuxna - samverkan och samordnade insatser.

Boendestöd inom socialpsykiatri, missbruk och beroende

En föreläsningsserie under hösten har vänt sig till utförare av boendestöd och boendepersonal inom verksamhetsområdena socialpsykiatri och missbruk/beroende. Brukarreferensgruppen har involverats i uppdraget och återkopplat kring. Innehållet i föreläsningarna, t.ex. ekonomi i fokus, brukardelaktighet, lågaffektivt bemötande och samlarsyndrom.

För att utveckla boendestödet inom missbruksområdet har en inventering gjorts av boendestödet i staden följt av en workshop för chefer inom myndighetsutövning vuxen/missbruk. Förvaltningen avser att arbeta vidare med frågan under 2020.

Spel om pengar

Ett kunskapsstöd om spel om pengar och spelmissbruk har tagits fram i samråd med

stadsdelsförvaltningarna kring förebyggande arbete, tidig upptäckt av spelmissbruk, relevanta stödinsatser och anhörigstöd. Kunskapsstödet kommer att kompletteras med innehåll som rör barn och unga samt om problematiskt datorspelande. Förvaltningen har också, i samverkan med Länsstyrelsen, arrangerat två heldagskonferenser kring spel om pengar för sammanlagt ca 250 deltagare. Stadens budget- och skuldrådgivare har fått särskild information då antalet personer med spelproblematik som tar kontakt har ökat de senaste åren. Ett behandlingsprogram för spelberoende/spelmissbruk erbjuds av förvaltningens behandlingsenhet för vuxna. Insatsen sker efter biståndsbedömning på stadsdelsförvaltning.

Budget- och skuldrådgivning

Förvaltningen har ett samordnings- och utvecklingsuppdrag för stadens budget- och skuldrådgivning. Verksamheten ska vara utåtriktad och förebyggande och en del i detta är att informera om vardagsekonomi till befolkningen i stort och till olika utsatta målgrupper, t.ex. nyanlända personer som identifierats som utsatta vad gäller risk för överskuldssättning.

Som en del i det förebyggande arbetet deltog förvaltningen på Järvaveckan genom att skapa dialog med invånare om vikten av att planera sin privatekonomi och för att öka kunskapen om vardagsekonomi.

Mottagande av nyanlända

Förvaltningen har under året fortsatt att handlägga försörjningsstöd till nyanlända i avvaktan deras etableringsersättning från försäkringskassan. På *Mötesplatsen*, får nyanlända träffa Intro Stockholm, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Skatteverket samlat, snarast efter ankomst till Stockholm. Förvaltningen samarbetar med Svenska för invandrare, SFI, och arbetsmarknadsförvaltningen för att nyanlända kvinnor och män ska ha möjlighet att påbörja SFI-studier och samhällsorientering redan innan Skatteverket fattat beslut om personnummer för att ge möjlighet att komma igång med etableringsprocessen så snabbt som möjligt.

Arbetet med att ta fram bostäder för de som anvisas till Stockholm sker i nära samverkan med stadsledningskontoret, SHIS, kommunala bostadsbolag och privata aktörer på bostadsmarknaden. God samverkan med övriga som arbetar med frågan är en förutsättning i arbetet med mottagande av nyanlända, t.ex. arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna. Genom tät dialog med Migrationsverket får förvaltningens verksamheter uppdaterad information om förväntat mottagande vilket möjliggör anpassning av verksamheterna. Förvaltningen deltar i samrådsmöten, workshops och referensgrupper inom ramen för arbetsmarknadsförvaltningens uppdrag att utreda förutsättningar för ett etableringscentrum.

Under året har förvaltningen tagit emot och bosatt 1136 män och kvinnor/461 hushåll varav 542 kvotflyktingar/148 hushåll vilket är samtliga som anvisats av Migrationsverket. Hushållet matchas till det mest lämpliga boendet som finns ledigt vid tillfället.

Utöver SHIS bostäder finns förvaltningens egna boendelösningar och samtliga är genomgångsbostäder med tidsbegränsade kontrakt. Under året har det funnits 318 boendeplatser för ensamhushåll i kollektiva boendelösningar, varav 53 för kvinnor.

Förvaltningen hyr lägenheter och rum från privatpersoner och från kommunala och privata bostadsbolag, som sedan hyrs ut till nyanlända. Den sista december bodde 501 personer/119 hushåll i rum eller lägenhet i denna typ av boende. De flesta lägenheter som förvaltningen hyr används för familjer, men det finns ett mindre antal smålägenheter och rum som används för

ensamhushåll. Förvaltningen har också tillgång till upphandlade vandrarhemsplatser och vid utgången av december bodde 175 personer på vandrarhem. Det är en minskning med drygt 270 personer jämfört med samma tid förra året.

Nyanlända som anvisats till Stockholm ska ges de bästa förutsättningarna till etablering på arbets- och bostadsmarknad och ett strukturerat arbete pågår tillsammans med SHIS Bostäder för att på bästa sätt disponera de lägenheter och rum som finns. Minskningen av antal boende på vandrarhem är en följd av ett utökat arbete med bostadsvägledning och möjlighet att flytta ensamhushåll till mindre lägenheter och/eller rum inom stadens kollektiva boenden samt att nyanlända flyttat till egna boenden.

Förvaltningen har också uppdraget att i samarbete med stadsdelsförvaltningarna fortsätta att utveckla mottagandet av och stödet till nyanlända kvotflyktingar. En modell för samverkan i arbetet med denna grupp har införts i samverkan med fyra stadsdelsförvaltningar.

Information till nyanlända

Socialförvaltningen har i samråd med arbetsmarknads- och stadsdelsförvaltningarna utrett hur nyanlända och personer i utsatta områden kan nås av lättillgänglig och korrekt information om socialtjänstens uppgifter och arbetssätt, i syfte att minska fördomar och misstroende mot myndigheter. En kartläggning om socialtjänstens arbetssätt rapporterades på socialnämndens sammanträde i december.

Etablering på bostadsmarknaden

Förvaltningen har under året, tillsammans med arbetsmarknadsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna, utrett stödet till nyanlända som bor på stadens genomgångsboenden och som efter etableringsfasen blir aktualiserade hos stadens socialtjänst. Utredningen visar på behovet av att kartlägga individers förutsättningar och stödbehov redan innan etableringstiden går ut. En del i arbetet ligger på tidig samverkan mellan Jobbtorg, stadens socialtjänst och förvaltningens Intro Stockholm, i syfte att följa upp etableringsplanen och eventuella behov av kompletterande insatser. Under året har Jobbtorg Farsta-Skärholmen samordnat en satsning för att få fler nyanlända i som bor på stadens genomgångsboenden att gå vidare till självförsörjning. Fyra coacher som arbetar med matchning har genom en effektiv process nått mycket goda resultat där drygt hälften av deltagarna avslutas till arbete inom 10 veckor.

Antalet nyanlända som anvisas till Stockholm enligt bosättningslagen minskar samtidigt som det är många som har bott några år i genomgångsbostäder. Förvaltningen har under året haft uppdraget att utveckla och följa upp SHIS Bostäders boskola för nyanlända, för att underlätta etablering på bostadsmarknaden och för att öka omsättningen av hyreskontrakt.

Inom ramen för uppdraget har metoder utvecklats med ansatsen att samordna SHIS bostäders och stadsdelsförvaltningarna gemensamma arbete för att uppnå etablering på bostadsmarknaden för nyanlända. Flera stadsdelsförvaltningar arbetar med bostadsvägledning, både inom ramen för samhällsvägledning och i § 37-projekt finansierade av Länsstyrelsen. Förvaltningen har tagit del av och till viss del använt det material som tagits fram inom ramen för § 37-projekt. Uppdraget har stämts av med övriga uppdrag runt nyanlända som staden har i syfte att säkerställa att information som lämnas till nyanlända i staden harmoniserar.

Utbyggnad av förvaltningsområde för nationella minoriteter

Romsk inkludering

De romska brobyggarna har medverkat på introduktionsutbildningar av nyanställda socialsekreterare och erbjudit fördjupningsutbildning till stadsdelsförvaltningarna. Utbildningarna har bidragit till att de romska brobyggarna blivit kända och efterfrågade och brobyggarna har under året föreläst på skolor. En utbildningsinsats som vänder sig till förskolan samt en fördjupningsutbildning inom området jämställdhet och våld i nära relation utifrån romska kvinnors utsatthet har planerats under året och är färdiga att erbjudas. Brobyggarna har utbildat sig till ABC-utbildare (utbildning för föräldrar) och har erbjudit ett antal romska föräldrar en ABC-utbildning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	100	100 %	100 %		75	75 %	75 %	VB 2019
Analys Totalt har 4 barn avslutat grundskolan sedan Skolfam startade och samtliga av dessa hade behörighet till gymnasiet och har gått vidare till gymnasium. Våren 2019 var det inga av barnen inom Skolfam som gick ut årskurs 9.								
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärijas						75 %	tas fram av nämnd	VB 2019
Analys Förvaltningen gör inte en total sammanställning för samtliga stadsdelsförvaltningar.								
  Andel unga som fått brottsofferstöd och som upplever en positiv förändring av sin livssituation	74	76 %	73 %			70 %	70 %	VB 2019
Analys Instrumentet ORS/SRS, som mäter funktionalitet på fyra livsområden gällande förändring och allians, används i stödsamtalen. Ett gott resultat innebär att 64-74% av ungdomarna har nått en klinisk signifikant positiv förändring eller nått målet vid avslutad kontakt. Utifrån resultatet från denna period så har årsmålet på 70% uppnåtts, vilket är en förbättring av föregående års resultat.								
  Andel ungdomar som fått ungdomstjänst i stadens verksamheter	3,41	4,11 %	0 %			5 %	5 %	VB 2019
Analys 88 ungdomar har avslutats under perioden, 73 pojkar och 15 flickor. Tre av pojkarna har fått ungdomstjänst i någon av stadens verksamheter. Rekrytering av praktikplatser sker vid behov och efter individuell matchning. Förvaltningen har således inget behov av att bygga upp en bank av praktikplatser eller att andra förvaltningar och bolag rapporterar in lediga praktikplatser löpande till förvaltningen.								
   Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten skattar sin hälsa som god							-	2019
Analys Stockholmsevenkäten görs inte i år.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				64 %			-	2019
Analys Stockholmsenkäten görs inte i år.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				90 %			-	2019
Analys Stockholmsenkäten görs inte i år.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				87 %			-	2019
Analys Stockholmsenkäten görs inte i år.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Analys Stockholmsenkäten görs inte i år.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Analys Stockholmsenkäten görs inte i år.								
  Antal vräkningar som berör barn	0				0	0	tas fram av nämnd	VB 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden ta fram nyckeltal för LSS-hälsan.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska göra en översyn av gällande riktlinjer för att tydliggöra att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att en unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen anpassa riktlinjer och rutiner till den nya ersättningsmodellen inom sysselsättningsverksamhet inom socialpsykiatri.	2019-01-01	2019-05-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen ta fram en strategi för hur staden kan minska risken för att barn och unga	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
vuxna dras in i kriminalitet, som ska komplettera trygghets- och säkerhetsprogrammet.			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att utveckla insatser för att stabilisera skolgången för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa SAMS-modellen (samverkan skola socialtjänst) för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur nyanlända och personer i utsatta områden kan nås av lättillgänglig och korrekt information om socialtjänstens uppgifter och arbetssätt, i syfte att minska fördomar och misstroende mot myndigheter.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden ska stödja de nyanlända som bor på stadens boenden och som efter etableringsfasen blir aktualiserade hos stadens socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna anpassa och introducera metoden kollegial observation inom socialpsykiatri och omsorgen om personer med funktionsnedsättning i syfte att ständigt förbättra kvaliteten för de enskilda brukarna.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna göra en översyn av hur staden arbetar med stöd och skydd till personer	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
utsatta för våld, i syfte att säkerställa att de som är i behov av stöd och skydd också får det.			
✔ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur den stadsövergripande avhopparverksamheten kan utvecklas i syfte att förbättra incitamenten och skyddet för de som väljer att lämna kriminella gängmiljöer.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur en Bostad först-modell för barnfamiljer i ekonomisk utsatthet och som varit långvarigt hemlösa kan tas fram.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur socialtjänsten bör samverka med andra myndigheter, och för egen del agera, när de upptäcker fall där personer bor i lokaler ej avsedda för bostadsändamål, i synnerhet sådana som utgör en hälsofara ur ett sanitets-, brandskydds- eller säkerhetsperspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utvärdera den nya modellen för ledsagning och utreda ytterligare möjligheter till utveckling av modellen.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska i samverkan med utbildningsnämnden utreda och föreslå en organisationsmodell för Skolfam, som förstärker samarbetet mellan elevhälsa och socialtjänst, med utgångspunkt från nämndernas ansvar för elevhälsa respektive socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska utarbeta en modell för särskild ekonomisk redovisning avseende personer med andningshjälp.	2019-01-01	2019-02-28	
✔ Socialnämnden ska utreda förutsättningar för att familjehem ska kunna erbjuda språk- och studiestöd.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska utreda hur staden på bästa sätt kan stödja verksamhetsområdet i samband med övergång till förändrade arbetsätt med hjälp av nya digitala stöd. Vidare behöver uppdraget omfatta hur vald modell på bästa sätt införs samt utredning om hur nuvarande metodstöd behöver anpassas till vald modell eller modeller. Uppdraget ska så långt det är möjligt och lämpligt ta avstamp i nationella standarder och språk.	2019-01-01	2019-12-31	
✔ Socialnämnden ska utreda utvecklingsmöjligheterna för Mikamottagningens modell i syfte att förbättra det stöd och den hjälp som erbjuds målgruppen, och i samband med detta utreda införandet av ett exitprogram för personer som vill lämna prostitution.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.1. Barn och unga växer upp under trygga förhållanden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Socialjouren

Socialjouren har under 2019 fortsatt utvecklingsarbetet med att inleda utredningar gällande orosanmälningar på barn. Detta leder till en högre grad av rättssäkerhet för barnen, med tydlig dokumentation inför att stadsdelsförvaltningarna tar över handläggningen på ordinarie

arbetstid.

	2019	2018	2017
Inledda utredningar	396	371	220
Placeringar enligt SoL	104	103	87

Ensamkommande barn som avviker

Förvaltningens arbete med de ensamkommande barn som befinner sig i Stockholms riskmiljöer, och som riskerar att avvika, fortsätter. Hittills under året har socialjouren haft kontakt med 59 ensamkommande ungdomar som bedömts riskera att avvika, alternativt redan har avvikit från annan kommun. Ett tätt samarbete med ansvarig kommun ger effekt och allt fler kommuner i landet hör av sig till socialjouren när ett barn avviker och det finns misstankar om att barnet vistas Stockholm.

	2019	2018	2017
Ankomst	60	53	148
Anvisningar	108	85	117

Ensamkommande ankomstbarn ligger på samma nivå som 2018. Jämfört med 2017 har dock antal ankomstbarn mer än halverats. Antalet anvisningar har ökat från 2018 och anledningen till ökningen är att det har anvisats en ökad mängd ensamkommande kvotflyktingar till staden.

Insatser för barn och unga

Särskild kvalificerad kontaktperson, SKKP

Framtid Stockholm, som erbjuder särskild kvalificerad kontaktperson, SKKP, har identifierat att det påverkar utfallet av insatsen beroende på om ungdomen deltar i SKKP frivilligt eller genom dom i tingsrätt. För de flickor och pojkar som har insatsen SKKP som en påföljd (dom) är genomförandegraden högre. De blir heller inte misstänkta och/eller dömda för nya brott under insatsen i lika hög grad som de ungdomar som deltar i SKKP frivilligt. Av åtta flickor/unga kvinnor är ingen misstänkt eller dömd för nya brott under insatsen. Motsvarande när det gäller pojkar/unga män är att 15 av 36 pojkar/män misstänks för nya brott under tiden för insatsen. Iakttagelserna rör än så länge ett litet antal (44) ungdomar och förvaltningen fortsätter att följa utvecklingen.

Ungdomstjänst

Antalet unga som döms till ungdomstjänst fortsätter att minska, i likhet med i andra kommuner i landet och förvaltningen har en dialog med polis- och åklagarmyndigheten om anledningen till detta. De ungdomar som har kontakt med förvaltningens verksamhet, Stockholms ungdomstjänst, får bra resultat, genomförandegraden är hög, samtliga ärenden inleds inom 30 dagar och samtliga ungdomar som avslutat insatsen under perioden uppger att de har fått positiva erfarenheter från den arbetsplats där de genomfört påföljden. Antalet domar med fler utdömda timmar (80-150 timmar) har ökat och verksamheten uppger att de tar emot mer komplexa ärenden, både vad avser typ av brott och andra riskfaktorer.

Medling och närvaro vid polisförhör

Under året har förvaltningen kunnat erbjuda råd och stöd till cirka 2 500 unga brottsutsatta,

1 445 pojkar och 1 043 flickor. Nybesöken fortsätter att öka, från 347 förra året till 424 i år. Fler pojkar än flickor kommer på nybesök, något som sannolikt hänger samman med ökningen av personrån i Stockholm (fler pojkar än flickor berörs). Av nybesöken rörde 105 personrån (77 pojkar och 28 flickor). Det är nästintill dubbelt så många som året innan. Förvaltningens Stödcentrum har under året kunnat närvara vid 93 procent av de förhör som stadsdelsförvaltningarna önskat hjälp med.

Barn och unga med risk- eller missbruk

Mini Maria Stockholm har haft ett stabilt inflöde av klienter i nivå med tidigare år (319 pojkar och 77 flickor).

Framtid Stockholm Järva

Förvaltningen och Framtid Stockholm deltog med en monter på Järvaveckan, något som ledde till kontakt med många föreningar i området. Förhoppningen är att Framtid Stockholm Järva genom detta kan nå ut till fler föräldrar i området med information om verksamheten och de insatser som finns. Under sensommaren brann lokalerna, något som försvårade arbetet under tiden fram till ersättningslokaler kunde tas i bruk.

Föräldrastöd

Arbetet med att utbilda utbildare i föräldrastödprogram har gått enligt plan. Under året har 2 878 föräldrar deltagit i något av stadens program och av de 232 som besvarat uppföljningsenkäten upplever 86 procent att deras självförtroende som förälder har förbättrats efter deltagande i något av föräldrastödsprogrammen. I och med utvecklingen av föräldrastödsprogrammen kommer staden inom något år att kunna erbjuda program till alla föräldrar som önskar. Detta rimmar väl med regeringens nya strategi för föräldraskapsstöd.

Förvaltningen tillhandahåller dygnet-runt-verksamhet på akut- och utredningshemmet Eurenii Minne i form av kvalificerade utredningar av föräldrar och barn, akuta placeringar av familjer och ensamma barn samt längre placeringar av familjer med behov av kvalificerat stöd i föräldraskapet. Beläggningen var under året ovanligt låg och antal förfrågningar har gick ned jämfört med föregående år (men låg på samma nivå som 2017). Under året har förvaltningen förändrat verksamheten för att kunna ta emot fler utredningsuppdrag.

Familjehem och jourhem

Under året har förvaltningens jourhemsverksamhet haft 107 inskrivna barn och ungdomar, 55 pojkar och 52 flickor. Drygt 430 förfrågningar kom från stadsdelsförvaltningarna varav det i cirka 40 procent finns behov av jourhem med en förälder hemma på heltid. Förvaltningen arbetar aktivt med öka inflödet av jourhem som kan ta emot barn och ungdomar med komplex problematik på heltid. Samtidigt som nya familjer rekryteras behöver utflödet av familjer minska. Förvaltningens jourhemsverksamhet "tappar" åtta-tio jourhem årligen på grund av att de inte vill ta flera uppdrag, tar uppdrag från andra

Över 500 intresseanmälningar om att bli familjehem togs emot, vilket är en stor ökning från förra årets ungefär 300 intresseanmälningar. Under året har förvaltningen kunnat leverera tre gånger fler familjehem till stadsdelsförvaltningarna jämfört med föregående år, från 20 till 60 stycken.

Resurscentrum för adopterade

Antal barn som adopteras fortsätter att minska, vilket är en långsiktig trend. Resurscentrum för adopterade anordnar FIA-kurser för personer som har för avsikt att adoptera. Under 2019 fattades beslut om att verksamheten Spira från och med 2020 kommer att drivas vidare i Duvnäs lokaler men som en öppen gruppverksamhet med möjlighet till råd och stöd.

Stöd till föräldrar med placerade barn

Antal besök och samtal på Stella minskade under året till cirka 650 (850 förra året). Minskningen är en följd av dels lägre förfrågan från föräldrar, dels lägre bemanning under första halvåret. Under andra halvåret har Stella varit fullt bemannat och förstärkt arbetet med marknadsföring, ett arbete som fortsätter under 2020.

Resurscentrum för adopterade

Det adopteras allt färre barn vilket är en långvarig trend. Förvaltningens insatser till personer som har för avsikt att adoptera/har adopterat är dels FIA-kurser dels verksamheten på Spira, som från 2020 drivs vidare som en öppen gruppverksamhet med möjlighet till råd och stöd i Duvnäs lokaler.

Skolfam

Totalt har 110 barn omfattats av Skolfam under läsåret, vilket är en ökning jämfört med tidigare år. I början av 2019 fanns 20 barn i kö och under året har 19 av dessa fått plats i Skolfam. Inför vårterminen 2020 väntade elva barn på att få ingå i Skolfam, och alla beräknades få plats. Under läsåret har tolv barn avslutat Skolfam och fyra av dessa var ensamkommande barn som återförenades med sina vårdnadshavare. Fem av barnen avslutade Skolfam då familjehemmet blev vårdnadshavare för barnet, och tre barn flyttade tillbaka hem till sina föräldrar. Sedan Skolfam startade har totalt fyra barn avslutat grundskolan, samtliga med behörighet till gymnasiet. Under 2019 gick inget barn, inskrivet i Skolfam, ut årskurs nio.

Hedersrelaterat våld och förtryck

Origo har under året tagit emot 234 nya ungdomar, varav 28 st. (12 procent) definierat sig som pojkar/unga män. Ytterligare ungdomar har kontaktat verksamheten genom *Fråga Origo*-funktionen, där unga erbjuds total anonymitet. Under året har också yrkesverksamma fått konsultation och vägledning i nya ärenden och fler än 2 000 yrkesverksamma, från olika myndigheter, deltog i kompetenshöjande insatser. Tillsammans med Länsstyrelsen utbildar verksamheten nya utbildare för att kunna erbjuda fler lokala utbildningsinsatser till kommuner och organisationer på sikt. En webbutbildning lanserades under hösten som ett sätt att nå ut till flera yrkesverksamma.

Det skyddade boendet Kruton har haft en fortsatt låg beläggning. Antalet förfrågningar 2019 (40 st.) mer än halverades jämfört med föregående år och förvaltningen gjorde en organisatorisk förändring för att öka flexibiliteten och för att stärka kvaliteten i insatsernas genomförande. Målgruppen har breddats och verksamheten kan erbjuda plats i boendet för unga kvinnor utan barn, som är utsatta för våld i nära relationer oavsett om våldet utövas i en hederskontext eller inte. Verksamheten flyttade under året till nya lokaler som är bättre anpassade för det kollektiva boendet. Verksamheten har minskat platsantalet i boendet men utökat antalet skyddslägenheter. Under året utvecklades även ett riskbedömningsverktyg för att kunna bedöma utsatthet i en hederskontext. Den förbättrade riskbedömningen förväntas bidra till att verksamheten på sikt öka efterfrågan på platser.

Barnahus Stockholm

Ökningen av antal polisanmälningar fortsätter och förvaltningens verksamhet Barnahus hade under året 1 420 ärenden jämfört med året innan (1 030 st.).

Totalt har verksamheten arbetat med polisanmälningar som rör 1 028 barn, 471 pojkar och 557 flickor. Anmälningarna fördelar sig på våld, 760 barn/74 procent och sexuella övergrepp, 268 barn/26 procent.

I resterande drygt 300 ärenden har Barnahus konsulterats av handläggare från stadsdelsförvaltningar eller samarbetskommuner. Samtliga handläggare som svarat på uppföljningsenkäten uppger att de fått ett professionellt stöd av verksamheten.

Förstärkningsteamet

Förstärkningsteamet har fortsatt arbetet enligt Stockholms stads handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare inom barn och ungdomsvården. Teamet har bidragit till stabilitet, balans och god kvalitet i verksamheterna genom att stödja i handläggning och utveckling. Under året har efterfrågan fortsatt att vara hög och teamet påbörjade 16 nya uppdrag och tog emot 23 förfrågningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel barn/ungdomar under 18 år som vid avslutad kontakt inte har en problematisk alkoholkonsumtion (Framtid Stockholm).	86 %	90 %	66 %	67 %		80 %		VB 2019
Analys 126 av 140 pojkar och 19 av 29 flickor har inte en problematisk alkoholkonsumtion vid avslutad kontakt. Låga volymer ger stort procentuellt utslag. Mini Maria Stockholm har under året haft ett särskilt fokus på flickors alkoholkonsumtion. En studie från Institutet för kunskaps- och metodutveckling inom ungdoms- och missbruksvård (IKM) visar att flickor i Stockholm, Göteborg och Malmö har fler psykosociala riskfaktorer än pojkar när de kommer till Maria-mottagningarna, samt att flickor bör fångas upp tidigare hos skola, Ungdomsmottagning (UMO) och barnpsykiatri (BUP). STAD har under året utvecklat ett stödmaterial för UMO kring bemötande av unga med riskbeteenden kopplade till alkohol och droger. Mini Maria Stockholm har ingått i referensgruppen för detta arbete. En starkt samverkan med bland annat UMO och skolkuratorer i syfte att tidigare upptäcka och fånga in fler ungdomar, i synnerhet flickor, blir viktigt för att öka inflödet och jämna ut skillnader avseende kön.								
 Andel kunder med minderåriga/hemmavaran de barn som i hög grad anser att insatsen haft betydelse ur barnens perspektiv (Familjerådgivningen).	93 %	89 %	97 %	91 %		75 %		VB 2019
Analys 140 män och 155 kvinnor har besvarat enkäten.								
 ♀ Andel ungdomar som har fullföljt sin ungdomstjänst (Framtid Stockholm).	89 %	88 %	93 %	87 %				VB 2019
 ♀ Andel ungdomar som inte använder narkotika efter avslutad kontakt (Framtid Stockholm).	95 %	97 %	87 %	86 %		80 %		VB 2019

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Socialnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna stärka skyddet och stödet för barn och unga efter polisförhör vid misstanke om att de utsatts för brott	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Socialnämnden ska initiera en dialog med Region Stockholm angående likvärdig och välfungerande BUS-samverkan över hela staden	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Socialnämnden ska intensifiera det uppsökande arbetet i stadens riskmiljöer och samarbetet med polisen	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Socialnämnden ska samla och sprida kunskaper om effektiva metoder bland annat för att nå ungdomar som brukar narkotika	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Socialnämnden ska stärka samverkan mellan verksamheterna inom Framtid Stockholm och stadsdelsnämndernas socialt uppsökande och förebyggande arbete	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Socialnämnden ska stötta stadsdelarnas ungdomsmottagningar i arbetet med att bättre försöka nå unga pojkar	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Socialnämnden ska säkerställa skolgången för medföljande barn som bor på skyddat boende och erbjuda förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Socialnämnden ska söka kontakt med polisen för att återuppta samarbetet med MUMIN	2019-01-01	2019-12-31	
Analys				
<p>Förvaltningens ungdomsjour har samarbetat med Norrmalms ungdomspoliser vid två insatser under året. Årsmålet att närvara vid 300 förhör har inte uppnåtts, till följd av omorganisation inom polisen. Förvaltningens uppsökare har under året fortsatt att arbeta, delvis utan medverkan från polis. Utbildning om orosmätningar har erbjudits polisspiranter och detta har bidragit till ökad kunskap hos polisen liksom stärkt samverkan och ökad ömsesidig förståelse för varandras arbete på Sergels torg.</p>				
✓	Socialnämnden ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna arbeta för att ungdomar som beviljats tillfälligt uppehållstillstånd enligt Lagen om ny möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande får goda förutsättningar att etablera sig i samhället genom studier som kan leda till försörjning	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna verka för att fler familjecentraler kan öppna för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna verka för fler mötesplatser för unga hbtq-personer, inklusive unga hbtq-personer med olika funktionsvariationer, över hela staden, och i synnerhet i ytterstaden	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Socialnämnden ska utveckla stödet till placerade barn och deras föräldrar och i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta utveckla arbetet med eftervård i öppna former	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.2 Stockholmare med funktionsnedsättning lever ett tryggt och självständigt liv och kan på lika villkor delta i samhället

● Uppfylles helt

Analys

Verksamheten på förvaltningens korttidshem har avlöp utan avvikelser och beläggningsen är fortsatt god. Korttidshemmen har under året haft ett IT-projekt kring investeringar av digitala

kommunikationshjälpmedel i syfte att öka självständigheten för de boende. Satsningen har fallit väl ut och är uppskattat av de boende som har fått större möjligheter kommunicera med både personal, anhöriga och andra boende.

LSS-kollo har tagit emot 616 deltagare under året, 374 pojkar och 242 flickor. Över 97 procent av pojkarna och flickorna är nöjda med aktiviteterna och 98-99 procent av föräldrarna känner sig trygga med verksamheten och är nöjda med den omvårdnad som erbjudits. SLK har under året genomfört en översyn av LSS-kollos uppdrag och finansiering.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska öka flexibiliteten i insatsen avlösarservice enligt den nya modellen för ledsagning	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.3 Vuxna lever ett tryggt och självständigt liv utifrån sina förutsättningar

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Insatser för personer i hemlöshet

Enheten för hemlösa

Antalet personer aktuella på enheten för hemlösa var i slutet av året 597 personer, 501 män och 96 kvinnor, vilket ligger i nivå med föregående år. Av totalt 261 personer, vars ärenden avslutats på enheten under året, har 94 personer avslutats till eget boende (35 procent). Det ökade antalet uppsägningar i försökslägenheter under första halvan av året stabiliserades under den andra halvan och sedan andra tertialet har enheten inte haft några uppsägningar.

Förvaltningens boende- och behandlingsenhet har haft fortsatt god beläggning. Stärkt samverkan internt har resulterat i att stadsdelsförvaltningarnas behov bättre kunnat tillgodoses, t.ex. har flera akutboenden ökat flexibiliteten då efterfrågan på platser varierar över tid. Enhetens placeringssamordnare har underlättat för stadsdelsförvaltningarna genom att bistå med information om enheten och utbud av insatser, kunskap och service. Förvaltningens arbete med att följa efterfrågan av platser för olika målgrupper, samt med att hitta former för att anpassa utbudet av platser och inriktning, har förbättrats genom placeringssamordnaren. Samordnaren har sedan projektstarten i mars haft kontakt i ett 80-tal ärenden, 17 kvinnor och 63 män, varav 25 personer tillhörande målgruppen för LUS – Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Hälften har fått placering på någon av förvaltningens verksamheter.

Bostad Först

Utökningen av Bostad Först har gått enligt plan. Bostadsbolagen har anvisat 50 lägenheter och 35 personer har skrivits in i verksamheten. Totalt var 84 personer inskrivna vid årets slut, 28 kvinnor och 56 män. Andelen inskrivna kvinnor uppgick till 33 procent, vilket tyder på att stadsdelsförvaltningarna i högre uträkning väljer denna insats till kvinnor. I träningslägenheter och i försökslägenheter är andelen kvinnor lägre. Under året infördes nya

rutiner för rättvis fördelning och tillgång av platser mellan stadsdelsförvaltningarna liksom för att öka antalet inskrivningar. I samarbete med Bostadsförmedlingen har nya arbetssätt bidragit till att verksamheten bättre kan planera inskrivningar och undvika tomma lägenheter. Inskrivningstakten har ökat jämfört med föregående år och tre nya Case manager (CM) har rekryterats.

Försöks- och träningslägenheter

Enheten för hemlösas efterfrågan på försökslägenheter från boende- och behandlingsenheten har fortsatt att minska. Under året skrevs 17 personer skrivits in i försökslägenhet, jämfört med 23 personer året innan. Under 2019 har i genomsnitt 72 personer bott i försökslägenhet och antalet har de senaste åren stadigt sjunkit. Det är sannolikt en effekt av att enheten systematiskt arbetar med frågan om boende. Personer som kan få boende på egen hand, via allmännyttan eller andrahands- och inneboendekontrakt, har hänvisats dit och fler av de personer som bedömts tillhöra målgruppen för försökslägenhet, har redan beviljats försökslägenhet.

Brukaraskola och Boskola

Förvaltningen beviljades 2019 fortsatta medel för Brukaraskola, som syftar till att genom ökat brukarinflytande och minskad passivisering bidra till en ökad självständighet. En projektsamordnare med egen erfarenhet av hemlöshet har organiserat studiecirkel i dialog med brukarna och två brukarrevisioner har genomförts under året. I Boskola har deltagarna på ett pedagogiskt sätt ökat kunskapen om hur det fungerar att bo i hyresrätt, vilka rättigheter och skyldigheter man har som hyresgäst etc.

Projekt Visualisering

Projekt Visualisering är en fortsättning på förvaltningens långsiktiga arbete med smarta lösningar för smarta möten för att underlätta för personer med fr.a. kognitiv funktionsnedsättning. En prototyp till kortlek/kortspel har testats under året och syftar till att visualisera och förenkla texttunga dokument. Flertalet handläggare på förvaltningens enhet för hemlösa, och boendestödjare på boende- och behandlingsenheten prövar arbetssättet tillsammans med brukare och återkoppling sker regelbundet till projektledningen för att säkerställa fortlöpande utveckling. Spelet har fått flera positiva effekter både från brukare och professionella. Det har bl.a. bidragit till en större tydlighet kring vad en person i missbruk kan behöva göra för att komma vidare i sin process ur hemlöshet. Genom kortspelet kan brukare förstå och delta, på ett helt annat sätt än genom att läsa en flersidig utredning, eller en beställning av insats på myndighetsspråk. Ett konkret exempel på vad det nya arbetssättet lett till, är att en av de medverkande för första gången på över ett år självmant tog sig till enheten för att träffa sin handläggare, samt på eget initiativ, tog tag i hinder som stått i vägen för hans fortsatta process ur hemlöshet.

Tak över huvudet-garantin

Med befintliga resurser har förvaltningen klarat av att upprätthålla tak-över-huvudet garantin (TÖG) under året.

Skyddat boende

Antalet ansökningar och beviljade beslut om skyddat boende skiljer sig inte från året innan.

Socialjouren fortsätter att analysera resultaten som, bl.a., utgör underlag i dialog och

samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

	2019	2018	2017
Biståndsbeslut skyddat boende	102	106	61

Kriscentrum för kvinnor och barn har arbetat aktivt med marknadsföring vilket har resulterat en högre beläggning 2019 jämför med året innan. Totalt har 142 kvinnor varit placerade på boendet under året. Nästan två tredjedelar av kvinnorna, 93 st., placerades med medföljande barn, totalt över 150 st. 115 kvinnor var hemmahörande i staden och 27 kom från kranskommuner.

Människohandel

Regionkoordinatör mot människohandel har haft kontakt med 47 personer som varit offer för, eller misstänkts varit offer för, människohandel (sexuell exploatering, arbetskraftsexploatering, tiggeri och kriminalitet). Elva personer fick skyddat boende eller bistånd i form av hemresa, andra fick råd, information eller annan typ av upplysning. Två personer erbjöds ta del i s.k. återvändandeprogram.

Sedan lagen om människoexploatering trädde i kraft 2018 har ärenden som avser arbetskraftsexploatering stadigt ökat. Förfrågningar från stadsdelsförvaltningar och kommuner, om att få information i ämnet samt föreläsningar och utbildningar, fortsätter också att strömma in.

Insatser för vuxna

Rådgivning missbruk och beroende

Behandlingsenheten har under året tagit emot 359 personer, vilket är en liten ökning jämfört med förra året (328 st.). Uppemot hälften är fria från missbruk efter avslutad insats, vilket är i nivå med föregående år. Behandlingsenheten erbjuder ett behandlingsprogram för spelberoende och spelmissbruk. individuellt eller i grupp, som består av tolv sessioner. Behandlingen erbjuds efter biståndsbedömd insats av stadsdelsförvaltningarna.

Mikamottagningen och KAST, Köp av sexuella tjänster

Mikamottagningens uppsökande arbete, ute och på nätet, intensifierades under hösten vilket ledde till kontakt med fler personer under andra halvan av året. 116 personer, varav 15 män och 101 kvinnor, har besökt till Mikamottagningen för råd- och stödsamtal vilket är nivå med de senaste åren. Samtliga klienter som besvarat brukarenkäten är nöjda med det stöd som Mikamottagningen erbjudit.

Verksamheten som vänder sig till köpare av sexuella tjänster, KAST, har fått färre ärenden från polisen till följd av polisens omorganisation av prostitutionsgruppen. Under året har också flera hemsidor, som KAST annonserat på, upphört vilket påverkat det uppsökande arbetet. Över 90 procent av dem som haft kontakt med KAST uppger att de har slutat köpa sex och 80 procent uppger att de har fått kontroll över sitt porrsurfande.

Uppsökande arbete riktat till vuxna

Sedan augusti 2019 har förvaltningen ett särskilt uppdrag att arbeta med hemlösa och utsatta människor som vistas större delen av dygnet på Cityterminalen, Centralstationen och vid Arlanda express. Uppdraget sker i samverkan med Jernhusen, Norrmalms

stadsdelsförvaltning, Capio Vård för hemlösa och andra aktörer som arbetar i området med trygghetsskapande arbete såsom väktare, polis och frivilliga organisationer. Under hösten har uppskattningsvis 45 personer sovit eller uppehållit sig regelbundet på området och med drygt hälften av personerna har arbete pågått med att länka vidare till sjukvård, enheten för hemlösa eller stadsdelsförvaltning. Generellt är förtroendet för hjälpsystemen lågt och det krävs relationsskapande och motiverande arbete med att få individerna att söka och ta emot stöd.

EU-medborgare

Förvaltningens EU-team känner för närvarande till cirka 60 boplatser och cirka 660 personer, vilket är på samma nivå som föregående år. EU-teamet besöker löpande boplatser och informerar om rättigheter, skyldigheter samt vilket stöd som finns att få för målgruppen. För att förebygga uppkomsten av olagliga boplatser har EU-teamet också, tillsammans med polis, gemensamt informerat på stadens dag- och nattverksamheter under hösten om rättigheter och skyldigheter gällande boplatser.

I samband med avhysning av olagliga boplatser erbjuds lagliga boendialternativ från respektive stadsdelsförvaltning samt, inom ramen för IOP, logi under tre dygn för personer som berörs av insatsen. Möjligheten till alternativ logi utnyttjas i låg utsträckning.

En väl fungerande kontakt finns med såväl Länsstyrelsens nationella samordnare som med myndigheter i Rumänien och Bulgarien samt möjlighet att via ambassad länka till socialtjänst och eller sjukvård i hemlandet.

Socialrådgivning på nätet

Under slutet av året fick Socialrådgivningen ett nytt chattverktyg och en annan placering på stadens hemsida som ökade synligheten för medborgarna. Det minskade antalet frågor under året kan bero på att funktionen ”Vanliga frågor och svar” har uppdaterats, vilket lett till att medborgare fått svar på direkt, genom att läsa på hemsidan. Tekniska problem i samband med byte av IT-leverantör och chattverktyg kan också ha påverkat ärendeinflödet under året negativt.

	2019	2018	2017
Chattar	1041	1589	1207
Frågor	413	684	563

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel uppmärksammade personer som har kontakt med ordinarie hjälpsystem (Stockholms stad socialjour, Uppsökarteamet).	64 %	66 %	47 %	60,5 %		75 %		VB 2019
Analys								
91 av 137 män, 28 av 52 kvinnor, totalt 119 av 189 individer. Resultatet påverkas sannolikt av att arbetsgruppen lägger mer tid på att arbeta fältförlagt med de personer som står längst ifrån kontakt med socialtjänsten, målgruppen som ingår i ”bostad direkt från gatan”. Uppsökarteamets bild är att många av de personer de möter inte förmår att på egen hand lämna in de underlag som krävs, ringa på de telefontider som anges, eller formulera sina stödbehov vid en ansökan. Detta innebär att								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
länkningsarbetet blir mer tidskrävande då Uppsökarteamet följer med längre i processen för att klienten ska kunna komma ur sin situation.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Bostadsförmedlingen ska utöka antalet förturslägenheter och i samarbete med socialnämnden genomföra en översyn av riktlinjerna i syfte att även våldsutsatta samt barnfamiljer med långvarig hemlöshet inkluderas	2019-01-01	2019-12-31	
✓ De kommunala bostadsbolagen ska tillsammans med Bostadsförmedlingen, stadsdelsnämnderna samt socialnämnden utveckla samverkan för att höja kunskapen kring oriktiga hyresförhållanden och olaglig andrahandsuthyrning på bostadsmarknaden och på vilket sätt sådan kan undvikas, samt tillhandahålla stöd och hjälp för att motverka utsattheten för de människor som berörs	2019-01-01	2019-12-31	
✓ I samarbete med SHIS Bostäder bistå de personer som kommer till Stockholm efter anvisning från Migrationsverket med en bostad. Verksamheten ska i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser utvecklas och utökas för att möta framtida behov	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska ansvara för att samordna innehållet i stadens relationsvårdscentrum, avseende målgrupp och insatser i samråd med stadsdelsnämnderna	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska följa upp arbetet utifrån handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden och lämna förslag på hur arbetet ska tas vidare när handlingsplanen löper ut, till exempel genom en förnyad handlingsplan	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska ge personer som långvarigt varit i kontakt med Enheten för hemlösa särskilt stöd	2019-01-01	2019-12-31	
🔄 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla det boendestöd som tillhandahålls personer som beviljas försöks- och träningslägenheter, (och bostad först) såsom boendestödet och andra insatser med starkt brukarperspektiv	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samverkan med (regeringen) Länsstyrelsen stärka samarbetet med utsatta EU-medborgares hemländer för att åstadkomma en socialt hållbar situation för målgruppen	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska samverka med SHIS Bostäder för att möta nämndens och stadsdelsnämndernas behov av genomgångsbostäder för personer som är i behov av en tillfällig bostad eller mer varaktigt boende med visst boendestöd	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att stärka arbetet med så korta placeringar som möjligt på akutboenden	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna i arbetet med att utveckla metoder för att hitta våldsutsatta, höja kunskapen om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck inom stadens verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska ta fram informationsmaterial kring samverkan mellan socialtjänst och fastighetsägare	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska utveckla och stärka samverkan kring människohandel och prostitution, bland annat med näringslivet, i synnerhet besöksbranschen, samt berörda arbetsgivarorganisationer	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Regionkoordinatör mot människohandel och Mikamottagningen har under 2019 fortsatt samverkan med Plattsamverkan Klara, en strategisk samverkan med aktörer i Klaraområdet i Stockholms City för att främja områdets trygghetsarbete. Deltar gör vakter, polis, representanter från stadsdelsförvaltning, Jernhusen, socialförvaltningens uppsökare, samt representanter från näringslivet. Mikamottagningen har varit i kontakt med hotellkedjor och erbjudit att komma och informera om prostitution och etablera samverkan.			
✓ Socialnämnden ska utveckla stödinsatser för personer yngre än 65 år med demenssjukdom, deras anhöriga och barn	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska öka familjerättens kunskaper om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska öka och sprida kunskaperna om ny forskning inom missbruksområdet	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Förvaltningen har fortsatt att tillhandahålla subventionerade drogfria platser till äldre hemlösa.

Förvaltningen kan konstatera att gemensamt mottagande och bedömning för äldre personer i hemlöshet samtidigt inom äldreområden, ekonomiskt bistånd, missbruk och socialpsykiatri på stadsdelsförvaltningarna är ett framgångsrikt arbetssätt.

Nämndmål:

1.5.1 Äldre i nämndens verksamheter har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Äldre hemlösa

Förvaltningens hemlöshetsmottagning har under året placerat 24 personer (21 män, 3 kvinnor) på subventionerade drogfria platser till äldre hemlösa. Äldrelotsen har arbetat aktivt med 51 hemlösa personer (41 män, 10 kvinnor) över 65 år varav drygt 40 har länkats vidare till en stadsdelsförvaltning. Personerna har oftare psykisk och fysisk ohälsa än missbruksproblematik. I de stadsdelsförvaltningar som har ett gemensamt mottagande där till exempel verksamheter för äldre, ekonomiskt bistånd, missbruk och socialpsykiatri, möter den äldre på samma gång för en gemensam bedömning av situationen har det ofta blivit bra, oavsett om det leder till en insats eller inte.

Äldrelotsen har samarbetat nära med Pelarbackens öppen- och heldygnsvård för bedömningar, intyg och vårdplaneringar. Detta har underlättat och troligtvis bidragit till de goda resultat som uppnåtts. Arbetet fortsätter med gemensamt mottagande på stadsdelsförvaltning.

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Socialnämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt genom att helt eller delvis uppfylla underliggande nämndmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet och nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

◆ Uppfylls delvis

Analys

Ett gott näringslivsklimat

Ambitionen med stadens näringslivsarbete är att Stockholm ska ha Sveriges bästa företagsklimat år 2025 och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv. Stadens näringslivspolicy slår fast en gemensam riktning för arbetet och förvaltningen har särskilt tagit fasta på att öka förståelsen för näringslivets förutsättningar och behov. Tillståndsenhetens nöjd-kund-index (NKI) sjönk under året. En handlingsplan för bättre service, en ny kommunikationsstrategi, delaktighet i arbetet med näringslivspolicyn och samverkan med andra förvaltningar är några av de insatser som förvaltningen vidtagit för att höja resultatet kommande år. Förvaltningen har samverkat inom ramen för STAD-överenskommelsen, kring webb-utbildningar och medfinansiering av informationsfilmer om *Krogar mot knark* och om *Ansvarsfull alkoholserving*. Tillsammans med polisen har förvaltningen också tagit fram en utbildning som riktar sig till poliser och restauranginspektörer i syfte att göra tillsynsarbetet enhetligt. Förvaltningen har medverkat i polisens specialsatsning *Krog 2022*, med fokus att förhindra ekonomisk- och drogrelaterad brottslighet i restaurangbranschen, en insats som fortsätter.

Näringslivspolicyn har också gett stöd till förvaltningens del i samverkan Klara.

Nöjd-kund-index (NKI) sjönk under året. Utifrån stadens fokus på näringslivsfrågor har tillståndsenheten bl.a. arbetat med en handlingsplan för bättre service, en ny kommunikationsstrategi, delaktighet i arbetet med näringslivspolicyn och samverkan med andra förvaltningar.

Förvaltningen rekryterade ett femtontal nya medarbetare till tillståndsenheten inför det nya uppdraget med tillsyn av tobaksförsäljning (tobakslagen trädde i kraft 1 juli 2019). I november hade cirka 1000 ansökningar kommit in. Verksamheten har haft regelbunden dialog med motsvarande enheter Malmö och Göteborg, för att uppnå likställighet och rättssäkerhet

när det gäller tillämpning av den nya lagen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	18 %					18 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019
  Företagens nöjdhet med bemötande från staden	74			80		78	78	2019
Analys Förvaltningen har upprättat en handlingsplan inom ramen för NKI-frågorna, gällande exempelvis kommunikation, e-tjänster, samverkan med kontaktcenter mm. och kommer att arbeta vidare med detta.								
  Företagens nöjdhet med effektivitet från staden	66					70	70	2019
Analys Förvaltningen har upprättat en handlingsplan inom ramen för NKI-frågorna, gällande exempelvis kommunikation, e-tjänster, samverkan med kontaktcenter mm. och kommer att arbeta vidare med detta.								
  Företagens nöjdhet med information från staden	70					72	72	2019
Analys Förvaltningen har upprättat en handlingsplan inom ramen för NKI-frågorna, gällande exempelvis kommunikation, e-tjänster, samverkan med kontaktcenter mm. och kommer att arbeta vidare med detta.								
  Företagens nöjdhet med kompetens från staden	72					72	72	2019
  Företagens nöjdhet med rättssäkerhet från staden	69					73	73	2019
Analys Förvaltningen har upprättat en handlingsplan inom ramen för NKI-frågorna, gällande exempelvis kommunikation, e-tjänster, samverkan med kontaktcenter mm. och kommer att arbeta vidare med detta.								
  Företagens nöjdhet med tillgänglighet från staden	69					70	70	2019
Analys Förvaltningen har upprättat en handlingsplan inom ramen för NKI-frågorna, gällande exempelvis kommunikation, e-tjänster, samverkan med kontaktcenter mm. och kommer att arbeta vidare med detta.								
  Näringslivets nöjdhet vid kontakter med staden som myndighet	68			73		72	72	2019
Analys Förvaltningen har upprättat en handlingsplan inom ramen för NKI-frågorna, gällande exempelvis kommunikation, e-tjänster, samverkan med kontaktcenter mm. och kommer att arbeta vidare med detta.								

Nämndmål:

2.1.1 Företagare och verksamhetsutövare är nöjda med service och handläggning av ärenden kring serveringstillstånd

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet inte fullt ut nås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras inte uppnås.

I slutet av året kom e-tjänsterna för serveringstillstånd i drift igen och tillståndsenheten har fortsatt det nära samarbetet med serviceförvaltningens kontaktcenter. Enheten hade fokus på digital utveckling och *En väg in* efter lång tid av bekymmer med e-tjänster. Under året kom fyra tjänster igång och ytterligare fyra beräknas fungera från 2020. E-tjänster för tobak införs under 2020.

Förvaltningen håller i ett förvaltningsövergripande nätverk gällande NKI-frågorna och vid den årliga NKI-konferensen, där 55 kommuner deltar, har tillståndsenheten fortsatt att vara processledare när det gäller serveringstillstånd.

Samverkan med andra tillsynsmyndigheter och andra förvaltningar fungerar väl. Under året har förvaltningen haft tät kontakt med miljöförvaltningen i frågor som gäller rökförbudet, för att nå ut med information om tillsyn och hur förbudet påverkar restaurangerna. Förvaltningen har också samarbetat med trafikkontoret kring frågor om markupplåtelse och planering för uteserveringar. På förvaltningens utbildningspass i STAD-samverkan tas frågor om sexualbrott och diskriminering upp för att belysa vikten av likabehandling och inkludering.

Verksamheten hade svårigheter med det digitala ärendehanteringssystemet för tillsynshantering i samband med att staden införde GSIT. Digital tillsynshantering underlättar både för restauranginspektörer och tillståndshavare då de har tillgång till all information vid tillsynsbesöket.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ska gemensamt utreda om staden bör ansluta sig till Serverat, med syfte att underlätta för företagare att söka tillstånd samtidigt som kommunens handläggning effektiviseras	2019-11-18	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Socialförvaltningen driver och samordnar den stadsövergripande boendeplanen i samarbete med stadsdelsförvaltningarna. I den nya rutinen för markanvisningar från exploateringskontoret har socialförvaltningens uppföljningsroll förtydligats. Av Boendeplanen 2019-2023 framgår att det finns 1417 befintliga lägenheter i bostad med särskild service i staden, inom alla kategorier. Det pågår byggprojekt för totalt 408 nya lägenheter och regionerna uppger att det finns behov ytterligare 645 lägenheter. På grund av brist på bostäder med särskild service behöver alla regioner göra placeringar utanför LOV, totalt 431 stycken i staden.

En ny rutin för markanvisningar från exploateringskontoret är framtagen där socialförvaltningens uppföljningsroll har förtydligats. Under året har två möten med privata aktörer som har pågående byggprojekt eller planerar att starta byggprojekt inom bostad med särskild service i staden genomförts.

Nämndmål:

2.2.1 Stockholmares behov av bostäder i olika boendeformer är tillgodosedda

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Stadsdelsförvaltningarna är indelade i fyra regioner; västerort, innerstaden, östra söderort och västra söderort. Beslut om boendeplanen fattas av styrgruppen där biträdande stadsdirektör är ordförande och stadsdelsdirektörer och förvaltningschef från socialförvaltningen ingår. Besluten bereds av genomförandegruppen där förvaltningschef från socialförvaltningen är ordförande och deltagare från regionerna och tekniska fackförvaltningarna finns representerade.

De 1417 befintliga lägenheterna i bostad med särskild service i staden finns inom alla kategorier: A-grupp bostad LSS som är yrkrävande, B- grupp bostad LSS som är friliggande, C-grupp bostad LSS med normal tillgänglighet, D- servicebostad SoL eller LSS, E-grupp bostad SoL. Det pågår byggprojekt för totalt 408 nya lägenheter men endast inom kategori C och D.

I en utvärdering av arbetet med boendeplan 2019-2023 framkom att vägledningen kunde göras tydligare, att det var lätt att lämna information i Excelformulär samt att tidplanen var realistisk. En synpunkt som framkom från alla regioner, var att prognosen från Sweco upplevdes svår att använda i framtagandet av prognos för uppskattat behov eftersom den redovisas på stadsövergripande nivå. En rad förbättringar av vägledningen inför 2020 års arbete med boendeplanen har genomförts utifrån synpunkterna, bl.a. kommer Swecos prognos för 2020 att redovisas både på regional och stadsövergripande nivå och boendeplanen kommer att sträcka sig över tio år.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen målen för verksamhetsområdet uppnås.

Förvaltningen har fortsatt att arbeta för att minska negativ miljöpåverkan i fråga om energianvändning, transporter och kemikaliehantering.

Arbetet med att planera resor och transporter för att minska bränsleförbrukningen har fortsatt under året och årsmålet 86 procent förnyelsebart bränsle har uppnåtts. Under året har förvaltningen bytt ut sex fordon (besin/el och diesel) mot sex nyare (besin/el och el).

För att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser och partiklar följer förvaltningens medarbetare förvaltningens resepolicy.

Förvaltningen arbetar vidare med att uppmuntra till att hålla möten på distans och utbilda medarbetare i att jobba smartare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	87,4 %			78,1 %	86 %	86 %	86 %	VB 2019

Nämndmål:

2.3.1. Nämndens verksamheters resor och transporter är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

Socialförvaltningen gör bedömningen att målet uppnås.

Arbetet med att planera resor och transporter för att minska bränsleförbrukningen har fortsatt under året och årsmålet 86 procent förnyelsebart bränsle har uppnåtts.

Förvaltningen har under året fortsatt att uppmuntra till att hålla möten på distans och utbilda medarbetare i att jobba smartare, genom workshops på med enheten för digitalt verksamhetsstöd.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Ingen

Analys

Förvaltningen hade inget mål 2019.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
   Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Stockholmsenkäten görs inte i år.								

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

◆ Uppfylls delvis

Analys

Insamling av matavfall görs på samtliga adresser där förvaltningen har lokaler och där det är möjligt med hämtning. Arbetet med att källsortera även annat avfall som exempelvis metall, plast, kartong och glas har fortsatt under året i alla verksamheter.

Förvaltningen följer stadens kemikalieprogram och har inga utfasningsämnen i verksamheterna. Användandet av skadliga kemikalier har upphört och vid upphandlingar och inköp av produkter och tjänster beaktas miljöaspekten.

Nämnden beviljades i samband med tertialrapport 1 medel om 5,0 mnkr för klimatinvesteringar. Syftet var att byta ut gamla armaturer och ljuskällor till modern LED-belysning. Samtliga medel har investerats under året. Tidiga rapporter redovisar energiminskningar med upp till 40 procent.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	45,2			39,61		50 %	50%	2019
Analys Andelen inköpta måltider och livsmedel har ökat stadigt och förvaltningen kommer att följa utfallet under 2020 noggsamt.								

Nämndmål:

2.5.1 Nämndens verksamheter är klimatsmarta

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet inte fullt ut uppnås under året. Bedömningen grundas på utfall av förväntade resultat och indikatorer.

Miljötänkandet är integrerat i alla förvaltningens verksamheter. Förvaltningen har uppmanat till mer energisparande åtgärder, miljöeffektivare transporter och stärkt miljökompetens bland personalen. Det förvaltningen rör över är energianvändning, kemikalier, transporter, inköp av

varor och tjänster samt avfallshantering.

Källsortering och sortering av matavfall finns i alla verksamheter liksom i förvaltningshuset. Nya sorteringsmoduler har installerats och satsningen på matavfallssortering har fortsatt.

Med beviljade investeringsmedel har energieffektiviseringar kunnat genomföras. Äldre armaturer och ljuskällor har bytts ut till moderna LED-lösningar.

Förvaltningen når inte riktigt upp till årsmålet avseende ekologiska måltider och livsmedel. En ökad andel ekologiska livsmedel eftersträvas löpande och andelen har ökat jämfört med förra året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av förvaltningens verksamheter som sorterar ut matavfall	100 %			100 %	100 %	100 %		VB 2019
 Andel verksamhetsadresser där det finns källsortering	100 %			100 %	100 %	100 %		VB 2019
 Andel verksamhetsadresser där man sorterar ut farligt avfall	100 %			100 %	100 %	100 %		VB 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med socialnämnden höja kunskapen om hur värmeböljor ska hanteras	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Socialnämnden har bidragit till att uppnå KF:s inriktningsmål om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden genom att helt eller delvis uppfylla underliggande nämndmål. Hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet och nämndmål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Utfall mot budget 2019

Nämnden redovisar för 2019 totalt ett överskott mot budget med 20,3 mnkr efter resultatöverföringar och justeringar. Justeringarna avser återredovisning av medel för nyanlända till kommunstyrelsen. Utfallet för nämndens kostnader för nyanlända är totalt 55,1

mnkr lägre än budget. Av överskottet för nyanlända avser 31,3 mnkr försörjningsstöd och 23,8 mnkr tillfälliga boenden. Överskottet innebär att nämnden totalt återredovisar 55,1 mnkr till kommunstyrelsen.

De flesta av nämndens verksamheter redovisar ett utfall för 2019 som är i balans med budget.

Beläggningen för nämndens driftverksamheter har förbättrats betydligt jämfört med 2018. Under 2018 tog nämnden beslut om att lägga ned och omstrukturera boenden för ensamkommande flyktingbarn och boenden inom boende- och behandlingsenheten för att anpassa boendeutbudet till efterfrågan. Det har gett god ekonomisk effekt under 2019.

Flera verksamheter har under året haft tillfälligt vakanta tjänster, vilket delvis är en följd av omställningsarbetet inom förvaltningen som fortsatt under 2019 och som under vissa perioder av året inneburit rekryteringsbegränsningar för verksamheterna.

Lokalförsörjning

Ett generellt och ständigt pågående uppdrag är att effektivisera förvaltningens lokalbestånd. Förvaltningen har under året fortsatt arbetet med att gå igenom uppsägningsbara kontrakt, möjliga effektiviseringar, avvecklingar, ombyggnationer och behov av lokaler. Det interna samarbetet har strukturerats för att tidigare fånga upp t.ex. ekonomiska konsekvenser, IT-relaterade frågor kring lokaler samt för att förtydliga regelverk och rutiner för uthyrning av lokaler i andra hand.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljksamhet efter resultatöverföringar	94,2 %			98,5 %		100 %	100 %	VB 2019
  Nämndens budgetföljksamhet före resultatöverföringar	94,2 %			98,6 %		100 %	100 %	VB 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2	-5 %			-3 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019
Analys								
Prognosavvikelsen är störst avseende kostnaderna för mottagande av nyanlända, vilken uppgår till 51,1 mnkr. Det har under hösten varit svårt att förutse kostnadsutveckling både avseende försörjningsstöd och vandrarehems kostnaderna för nyanlända. Förklaringarna framgår under rubriken "Uppföljning av ekonomi".								

Nämndmål:

3.1.1. Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Lokaler

Förvaltningen gjorde under året en omfattande genomlysning av lokalprocesserna och flera

förbättringsområden identifierades och åtgärdades. T.ex. har arbetssätt och mandat i förvaltningens lokalgrupp setts över och roller, ansvar och funktioner internt har tydliggjorts i det administrativa lokalsystemet Lois (Lokaler i staden). Samarbete internt sker mellan lokalenheten, ekonomienheten, enheten för digital utveckling samt enheten för juridik och upphandling, för att fånga upp t.ex. ekonomiska konsekvenser, IT-relaterade frågor kring lokaler samt för att förtydliga regelverk och rutiner för uthyrning av lokaler i andra hand. Två gånger/månad gör lokalgruppen genomgångar av uppsägningsbara kontrakt, möjliga effektiviseringar, avvecklingar, ombyggnationer och behov av lokaler.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

● Uppfylls helt

Analys

Upphandling

Under hösten avslutades den stadsövergripande upphandlingen av vård inom missbruk och upphandlingen av dagverksamheter inom barn, unga och familj. De nya avtalen börjar gälla för samtliga stadsdelsförvaltningar från och med 2020. Nya avtal för jourhem och dygnetruntverksamheter för barn, unga och familj är försenade till följd av överprövningar till förvaltningsrätten.

Under året gjordes också en ny upphandling av hantverkstjänster och ramavtalet omfattar nu en totalentreprenad.

Avtalsförvaltning

En ny strategi för avtalsförvaltning har tagits fram, som innebär att fler leverantörer ska kunna följas upp årligen. Tidigare har en tredjedel av utförarna inom det sociala området följts upp med platsbesök. Fr.o.m. årsskiftet sker i stället riskbaserade uppföljningar, vilket innebär att uppföljning kommer ske både genom platsbesök och via skriftliga kontakter. Förvaltningen fortsätter att utreda hur ett utökat samarbete med andra kommuner och IVO kan underlätta avtalsförvaltningen

Riktlinjer

Riktlinjer för familjerättens områden vårdnad, boende och umgänge, faderskap och föräldraskap samt adoption har reviderats, i samarbete med juridiska avdelningen, och beslutades av socialnämnden i december 2019.

Riktlinjerna för handläggning och dokumentation av ärenden gällande barn och unga inom individ- och familjeomsorgen (IFO) har samarbete med juridiska avdelningen reviderats under året och läggs fram för socialnämnden i januari 2020.

Nätverk och utbildningar

Förvaltningen håller i chefsnätverk och tillämpningsnätverk inom samtliga verksamhetsområden för stadens socialtjänst och nyhetsbrev till chefer skickas ut regelbundet. Fr.o.m. 2019 skickas också riktade nyhetsbrev till chefer på utförarsidan.

Förvaltningen erbjuder utbildningar för stadens medarbetare i syfte att bidra till en likvärdig och rättssäker socialtjänst. Förutom introduktionsutbildningar inom alla socialtjänstens områden genomför förvaltningen årligen utbildningar inom särskilt viktiga utvecklingsområden och genomförs utifrån stadens budget, socialtjänstens och socialförvaltningens uppdrag och behov. Under året har förvaltningen anordnat utbildningar för drygt 13000 deltagare och totalt drygt 300 utbildningsdagar, varav en del har finansierats genom kompetensutvecklingsanslagningen. Se bilaga.

Forum Carpe

Forum Carpe är en samverkan mellan kommuner i Stockholms län kring kompetens- och verksamhetsutveckling som ett led i att möjliggöra en kunskapsbaserad praktik. Verksamheten vänder sig till yrkesverksamma på alla nivåer från utförar- och myndighetssidan inom området stöd till personer med funktionsnedsättning, inklusive socialpsykiatri och de kommunala HSL-organisationerna. Cirka 2400 personer har deltagit i kompetensutveckling, varav cirka 850 personer från Stockholms stad.

Forskning och utveckling

Forsknings- och utvecklingsarbete (FoU) bidrar till utveckling av socialtjänsten i staden och till bättre resultat för brukarna och ett komplement till statliga myndigheters forskning. Stadens FoU-råd består av avdelningschefer från stadsdelsförvaltningarna och representanter från förvaltningen. Rådet beslutar om FoU-arbetets inriktning för året samt beviljar forskning- och utvecklingsmedel. Under året har arbetet tillsammans med Socialtjänstakademien återupptagits med huvudsyftet att knyta forskningen närmare professionen.

Forskning- och utvecklingsmedel (FUM) delas ut till större stadsövergripande forskningsprojekt, t.ex. att undersöka effekter av metoder eller utvärdering av pågående/tidigare projekt och satsningar. Under 2019 beviljades 1 mnkr vardera till forskningsprojekten:

- Forskningsutvärdering av Relationsvårdscentrum
- Forskningsutvärdering av skolsociala team

Lokala utvecklingsmedel (LUM) beviljades med 3 175 000 kronor till 23 projekt samt 335 450 kronor för utbyte och lärande genom studieresor och studiebesök (MUL). Projekten erbjuds stöd i form av workshops med forskarhandledare, individuell handledning samt enklare statistikstöd.

Socialtjänstrapporten

Socialförvaltningen sammanställer årligen en rapport med statistik om socialtjänsten i staden som sprids brett. Under året följdes rapporten upp med en analys-workshop tillsammans med stadsdelsförvaltningarna.

Digital utveckling

Medarbetare på förvaltningen har deltagit i projektet *Modernisering av sociala system*, inför utveckling och införande av nya arbetssätt och digitala stöd i socialtjänsten och i den kommunala hälso- och sjukvården (ESSET). Förvaltningen har haft uppdrag som processägare och huvudprocessledare i de införanden som förvaltningen ansvarar för. Tillsammans med stadsledningskontoret och andra berörda förvaltningar kommer förvaltningen att leda utvecklingen och införandet av de nya arbetssätten och det digitala

stödet för socialtjänstens verksamhetsområden.

Staden har under året ingått i ett projekt som drivits av Sveriges kommuner och regioner, SKR, och som syftar till att öka kunskapen om automatiserade processer inom handläggningen av ekonomiskt bistånd. Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna undersökt hur digitala arbetssätt kan förenkla och förbättra handläggningen.

Granskningar

Förvaltningens funktionshinderinspektörer har under året granskat stödet för enskilda mellan 18 och 30 år inom socialpsykiatri med fokus på helhetssyn och samordning samt insatsen stödboende inom LOV socialpsykiatri utifrån delaktighet och självbestämmande.

Socialtjänstinspektörerna granskade handläggning av våld i nära relationer vid några stadsdelsförvaltningar och två rapporter har förelagts socialnämnden. Inspektörerna har också gjort två uppföljningar av tidigare kvalitetsgranskningar som redovisas i socialtjänstinspektörernas årsrapport 2019 liksom arrangerat en spridningskonferens om resultat från kvalitetsgranskningen om vuxna i missbruk och tillämpning av LVM.

Det sociala arbetets organisering

Förvaltningen har under året tillsammans med stadsdelsförvaltningarna diskuterat möjlig samverkan i olika verksamheter och funktioner, för att utveckla ett mer familjeorienterat och teambaserat arbetssätt med resurser samlade kring den enskilde. Ett resultat av diskussionerna är förslag på kostnadseffektiva lösningar som leder till rättssäker tillgång till socialtjänstens insatser, t.ex. kompetensförsörjning, utredning och handläggning av personlig assistans, försörjningsstöd, budget- och skuldrådgivning, stöd till anhöriga, ungdomsmottagningar och samhällsvägledning för nyanlända.

Handlingsplanen för en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Arbetet enligt handlingsplanen fortsätter till och med 2022. Förvaltningen stödjer stadsdelsförvaltningarna bl.a. med stöd till chefer och medarbetare, introduktionsutbildning för nyanställda och förstärkningsteam för barn och unga. Chefsnätverken fungerar också som referensgrupper i olika frågor. En avrapportering av arbetet enligt handlingsplanen under våren visade bl.a. förbättrad lokal introduktion på stadsdelsförvaltningarna liksom utvecklat arbete med mentorskap och ökat administrativt stöd. Arbetet har även bidragit till positiva resultat i form av minskad personalrörlighet, färre konsulter och utökat mottagande av antal socionomstudenter. Under året godkände social- och äldrenämnderna en revidering av handlingsplanen för 2019-2022 som innebar en uppdatering av de 13 fokusområdena samt skrivningar om arbete mot hot och våld, för säkerhet, för stärkt jämställdhet samt fördjupad samverkan med universitet och högskolor.

Antal konsulter i staden

År	April	November
2016	88	100
2017	83	60
2018	58	34

År	April	November
2019	23	22

Antal VFU-platser som staden erbjuder

År	VT	HT
2018	55	87
2019	53	87

Staden har sammanlagt under 2019 erbjudit lärosätena cirka 170 VFU-platser (verksamhetsförlagd utbildning), och målsättningen är att kunna erbjuda 100 platser per termin.

Akademiska noder

Staden har ett samarbetsavtal med Stockholms universitet för att stärka och systematisera samarbeten, såväl pågående som framtida, inom utbildning, kompetensförsörjning, forskning och samhällsutveckling. Inom ramen för avtalet inleddes under året ett samarbete mellan universitetets socionomutbildning och socialförvaltningen för att skapa fler kontaktytor mellan teori och praktik i ett tidigt skede av utbildningen.

Under slutet av året bjöd förvaltningen in till en workshop med deltagare från socialtjänsten, akademien, civilsamhället och näringslivet på temat *innovativt samarbete*. Syftet var att utforska hur och var mantillsammanskan möta olika utmaningar.

Anhörigstöd

Förvaltningen och äldreförvaltningen har träffat stadens anhörigkonsulenter i syfte att utveckla anhörigstödet. Basutbudet av stöd, uppdrag och roller göras tydligt och samverkan inom staden för att möta anhörigas behov ska öka. En utvärdering av stadens program för stöd till anhöriga har gjorts i samarbete med äldreförvaltningen. Resultatet kommer att ligga till grund för revidering av anhörigprogrammet som planeras till 2020.

Brukar- och intresseorganisationer och delaktighet

Förvaltningen har under året fortsatt att arbeta med referensgrupper av brukare inom bl.a. verksamhetsområdena socialpsykiatri, funktionsnedsättning och missbruk. Referensgrupperna har återkopplat på verksamhetsplanen, diskuterat frågor anmälda av brukar- och intresseorganisationerna har diskuterat samt besökt chefsnätverk för att diskutera gemensamma frågor.

EU-frågor

Förvaltningen deltar i processen kring Europeiska socialfondens investeringar och stadens möjligheter att söka utvecklingsmedel under 2019 och 2020. Förvaltningen är samverkanspart till arbetsmarknadsförvaltningens projekt *Bron* som syftar till att utveckla metoder och arbetssätt för att personer med funktionsnedsättning ska komma in på arbetsmarknaden. Ihop med utbildningsförvaltningen har förvaltningen beviljats ESF-medel för projektet *Samverkan för ökad skolnärvaro* för att stärka arbetet i skolsociala team med elever i årskurs 8 och 9.

Förvaltningen ingår i Eurocities Social Affairs Forum (SAF), specifikt i arbetsgrupperna för migration/integration, hemlöshet, tillståndslösa flyktingar samt drogprevention. Under året avslutades arbetet i gruppen om irreguljära flyktingar. Arbetet resulterade i en

sammanställning av utmaningar i arbetet samt hur olika städer i Europa arbetar med målgruppen. Arbetet kring drogprevention syftar till att stärka stadens arbete med preventionsarbete genom att utbyta erfarenheter och få nya kunskaper men också att sprida stadens arbetssätt. Under året beslutades att utöver drogprevention inkludera skadereduktion/skadeeliminering, då detta är högt prioriterat bland många av städerna som ingår i gruppen. Inom Eurocities finns också ett nätverk av kommunala förvaltningschefer, med fokus på ojämlikhet och segregation. Stockholm är en av de städer som bjudits in att utforma nätverkets arbete. Ett första möte genomfördes under året.

Förändringar i förvaltningens organisation

Under året genomförde förvaltningen några organisationsförändringar för att renodla strategiska frågor och driftverksamhet liksom för att få en effektivare organisation. Bl.a. övergick förvaltningens tillståndsenhet till stadsövergripande avdelningen för sociala frågor och boutredningsenheten till socialtjänstavdelningens enhet för hemlösa.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	80	83	81	80		82	82	2019
Analys Förvaltningens Aktivt Medskapandeindex (AMI) uppgår till 80, vilket är samma resultat som 2018. Målet om ett aktivt medskapandeindex på 82 uppnås därmed inte. Av de tre delindex ledarskap, motivation och styrning är motivationen något lägre än förra året, 79 i jämförelse med förra årets resultat på 80. Styrningen uppgår till 80, precis som vid förra årets mätning. Ledarskapet har ökat från 80 till 81. En förklaring till att förvaltningen inte har ökat aktivt medskapandeindex från förra årets resultat kan vara den omfattande omställning som gjordes inom enheten för ensamkommande barn och unga och boende- och behandlingsenheten. Många medarbetare fick byta arbetsplats och en hel del fick helt nya arbetsuppgifter.								
  Andel elektroniska inköp	74 %			48 %		75 %	tas fram av nämnden	VB 2019
Analys Utfallet har förbättrats successivt under 2019 och är endast en procentenhet från målet.								
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %			51,16 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	VB 2019
Analys Under året har en jämställdhetsanalys funnits med i de ärenden där det varit relevant.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		100 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare	83			84		85	85	2019
Analys Förvaltningens värde gällande Index Bra Arbetsgivare för 2019 är 83. Målet om ett Index Bra Arbetsgivare på 85 uppnås därmed inte. Jämfört med förra årets mätning är detta en minskning med 1 indexpunkt. Av de tre delindex som Index Bra Arbetsgivare består av så är det delindex Jämställdhet och Rekommendera arbetsplats som har minskat indexpunkter med 2 respektive 3. Jämfört med förra årets mätning har delindex Attraktiv arbetsgivare ökat med 1 indexpunkt. Index Bra Arbetsgivare baseras på frågor från medarbetarenkäten. Eftersom skalan för medarbetarenkäten är ändrad från								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
och med 2019 så är indexet inte helt jämförbart med tidigare år. Förvaltningens värde gällande Index Bra Arbetsgivare är samma som för samtliga fackförvaltningar.								
  Sjukfrånvaro	5,2 %	3,9 %	5,7 %	5,9 %		5,5 %	tas fram av nämnd	VB 2019
Analys Noteras kan att det är den lägsta sjukfrånvaron på tio år.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	1,51 %	1,39 %	1,56 %	1,73 %		1,6 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnden utreda införandet av ett pengsystem för familjerådgivning.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden göra en översyn av organisation samt finansieringssystemet för LSS-kollo	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
Analys SLK har ansvaret för detta uppdrag.			

Nämndmål:

3.2.1 Administrationen stödjer verksamheterna att uppnå fastställda mål

 Uppfylls helt

Analys

GSIT

Projekt GSIT 2.0 inleddes år 2017 och avslutades under året med flytt till ny leverantör. Under fyra veckor i september-oktober gjordes det stora utbytet, med ett omfattande stöd till förvaltningens verksamheter.

Workshops

Under året har förvaltningens enhet för digitalt verksamhetsstöd, EDV, erbjudit kompetenshöjande och kvalitetsutvecklande workshops till förvaltningens medarbetare inom olika områden, vilket har gett gott resultat. Drygt 25 genomförda workshops i allt från OneNote till Skype, Outlook och Mötesappen. EDV har även erbjudit workshops kring mobila arbetssätt med användning av surfplattor och smarta telefoner. Planering har pågått inför 2020 efter förfrågningar från medarbetare och verksamheter, bl.a. av skräddarsydda workshops för boende- och behandlingsenheten och till Farsta stadsdelsförvaltning.

Nämndmål:

3.2.2 Nämnden beaktar social och ekologisk hållbarhet, tillgänglighet och kvalitet i sina upphandlingar

● Uppfylls helt

Analys

I samtliga upphandlingar beaktar förvaltningen hållbarhet och tillgänglighet i enlighet med stadens program.

Nämndmål:

3.2.3 Nämnden är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta och nöjda medarbetare

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Långt och hållbart arbetsliv

Förvaltningen fick i april resultatet av stadens medarbetarundersökning för 2019, både på nämnd- och verksamhetsnivå. Förvaltningens Aktivt Medskapandeindex (AMI) uppgick till 80, vilket var samma resultat som 2018. Svarefrekvensen var 90 procent, vilket var högre än 2018 (86 procent). Handlingsplaner har tagits fram utifrån de behov av förbättringsområden som chef, medarbetare och skyddsombud har fastställt i förvaltningens olika verksamheter.

Förvaltningens värde gällande Index Bra Arbetsgivare för 2019 var 83. Jämfört med förra årets mätning var det en minskning med 1 indexpunkt. Av de tre delindex som Index Bra Arbetsgivare består av så är det delindex Jämställdhet och Rekommendera arbetsplats som har minskat indexpunkter med 2 respektive 3. Jämfört med förra årets mätning har delindex Attraktiv arbetsgivare ökat med 1 indexpunkt. Förvaltningens värde gällande Index Bra Arbetsgivare är samma som för samtliga fackförvaltningar.

Under året anordnade personalenheten två arbetsmiljöutbildningar för nya chefer och skyddsombud. Utbildningarna genomfördes av Feelgood företagshälsovård. Förutom att ge nya chefer och skyddsombud kunskaper i arbetsmiljölagstiftning så har utbildningen bidragit till att stärka chefers och skyddsombuds samarbete och former för hur riskbedömningar av arbetsmiljön kan genomföras på bästa sätt.

Chefer har uppmärksammat tidiga signaler på ohälsa och har haft samtal med de medarbetare som har hög korttidssjukfrånvaro eller är långtidssjuka för att planera återgång i arbete. I syfte att sänka sjukfrånvaron har förvaltningen återinfört regelbundna möten med företagshälsovården under året. Berörda medarbetare som är sjukskrivna/har hög korttidssjukfrånvaro träffas enskilt med ansvarig chef, HR-konsult och sjuksköterska från företagshälsovården för planering för återgång i arbete och för att förebygga fortsatt ohälsa.

De aktiviteter som tagits fram utifrån handlingsplanen för socialsekreterare och

biståndshandläggare har utgjort grund för fortsatt arbete under året.

Heltid som norm

Som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen initierat ett arbete med ”Heltid som norm”. En partssammansatt styrgrupp har lett arbetet och en operativ arbetsgrupp har planerat genomförandet. Syftet är att alla som anställs i förvaltningen ska anställas på heltid och att alla deltidsanställda ska erbjudas heltidsarbete. Från och med 2020 sker all rekrytering på heltid.

Lika rättigheter och möjligheter

Personalenheten har tagit fram ett stödmaterial till cheferna för att kunna undersöka om det finns risk för diskriminering i förvaltningens verksamheter. Stödmaterialiet utgår från Diskrimineringslagen och de nya bestämmelserna om aktiva åtgärder. Stödmaterialiet används vid alla arbetsplatsträffar. Förvaltningen har inte haft något diskrimineringsärende under året.

Översyn befattningsbenämningar

Under året påbörjades en översyn av alla befattningsbenämningar för att uppnå en enhetlighet t.ex. gällande befattningsbenämningar av administratörer. Översynen fortsätter under 2020.

Kompetensutveckling

Under året genomfördes omställningsarbete inom både enheten för ensamkommande barn och unga och inom boende- och behandlingsenheten till följd av minskad efterfrågan på platser. I dessa omställningar berördes framförallt medarbetare med befattningen behandlingsassistent.

Omställningsarbetet inom förvaltningen har ställt höga krav på att matcha rätt kompetens till de lediga arbeten som funnits inom förvaltningen på chefs- och medarbetarnivå. Förvaltningens generella åtgärder för att lösa omställningsarbetet har bl.a. varit rekryteringsbegränsningar, överenskommelser om avgångsersättning samt stadsledningskontoret beviljande av ett antal särskilda avtalspensioner. Förvaltningens arbete med omställning har ställt höga krav på strategisk kompetensplanering för att åstadkomma och säkerställa rätt kompetens för att nå verksamhetens mål och en god kvalitet i verksamheterna.

Arbetet med att implementera det systematiska arbetet med strategisk kompetensförsörjning inom några av förvaltningens verksamheter har fortsatt under året.

För att möta nya behov hos målgrupper inom förvaltningens verksamheter och/eller omvärldens krav på nya arbetssätt har generella kompetenshöjande insatser genomförts för chefer och medarbetare som exempelvis motiverande samtal (MI), lågaffektivt bemötande och neuropsykiatrisk utbildning. Särskilda insatser har genomförts om våldsbejakande extremism för chefer och medarbetare.

Förvaltningens chefsforum har ägnat flera tillfällen åt innovation och hur förvaltningens chefer och medarbetare kan arbeta med innovation i det vardagliga arbetet.

Som kompetenshöjande aktiviteter som bidrar till verksamhetsutvecklingen används t.ex. handledning för medarbetare, metodutveckling och mentorskap för nya chefer och medarbetare.

Vid rekrytering av chefer använder förvaltningen de tjänster som serviceförvaltningens HR-

service erbjuder i olika former för att säkerställa en kompetensbaserad rekrytering.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter ska arbeta systematiskt med att förebygga och minska ohälsa samt sjukskrivningar	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningens chefer arbetar utifrån stadens rehabiliteringsprocess vilket bland annat innebär att uppmärksamma tidiga signaler på ohälsa och vidta eventuella åtgärder. T ex ha samtal med medarbetare med hög korttidssjukfrånvaro eller som är långtidssjukskrivna och utreda orsakerna till frånvaron och eventuellt upprätta en handlingsplan.			
 Alla verksamheter ska undersöka om det finns risker för diskriminering och hinder för lika rättigheter och möjligheter	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Personalenheten har tagit fram ett gemensamt stödmaterial som ska användas vid förvaltningens arbetsplatsträffar. Materialet kommer att presenteras vid alla ledningsgrupper i början på 2020.			
 Förvaltningen ska arbeta förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för våld och hot vid myndighetsutövning	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Ansvariga chefer går regelbundet igenom förvaltningens policy gällande hot, våld och säkerhet vid arbetsplatsträffar och säkerställer att de lokala rutinerna efterföljs för att eliminera risken för hot- och våldssituationer. Information ges alltid till nyanställda medarbetare.			
 Förvaltningens reviderade överenskommelse om förnyelse, arbetsmiljö och samverkan ska implementeras i alla verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Alla chefer ansvarar för att presentera överenskommelsen vid en arbetsplatsträff och skapa förutsättningar till dialog och delaktighet om intensionerna med överenskommelsen.			
 Kompetensförsörjningsplaner ska tas fram som omfattar alla verksamheter	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Arbetet med att ta fram kompetensförsörjningsplaner i verksamheterna har fortsatt. Under hösten har personalenheten anordnat ett seminarium i kompetensförsörjning för två enheter inom socialtjänstavdelningen, därefter har dessa två enheter tagit fram kompetensförsörjningsplaner.			

Nämndmål:

3.2.4 Stockholmarna får en likvärdig och rättssäker socialtjänst med hög kvalitet oavsett var i staden de bor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att förväntade resultat och indikatorer prognostiseras att uppnås.

Föreningsbidrag

Under hösten avslutade förvaltningen en utredning som klargjorde vilka föreningar som har verksamheter med nära anknytning till regionens (landstingets) ansvarsområde. Några föreningar, som erhållit bidrag efter beslut i organisations- och föreningsutskottet, fick en sänkning av bidraget samt ett förtydligande av vilken del i föreningens verksamhet som bidraget ska finansiera.

Kommunikation

- I februari sjosattes Plattform Socialtjänst, en samarbetsyta för alla som arbetar med socialtjänstfrågor och äldreomsorg i staden. Den är uppdelad efter ämnen och har hittills haft cirka 27 000 besök.
- Två filmer har producerats under året, en om socialtjänstavdelningens och avdelningen för mottagande av nyanländas verksamheter, samt en film om hela Socialförvaltningen.
- Stockholms stads nya webbplats har lanserats, vilken egentligen innebär en lansering av drygt 30 olika webbplatser. Socialförvaltningens information finns nu framför allt på de två webbarna Socialt och ekonomiskt stöd och Stöd vid funktionsnedsättning. Förvaltnings information finns på ytterligare åtta webbplatser, samt på Hitta Service.

Digitala arbetssätt

Projektet med syfte att ta fram statistik från bedömningsinstrumentet IB (Initial bedömning som används inom ekonomisk bistånd) har fortsatt under året. Statistik från bedömningsinstrumentet kan användas av samtliga enhetschefer inom ekonomiskt bistånd för att identifiera behov hos målgruppen som söker ekonomiskt bistånd, och på så vis kunna vidareutveckla sitt arbete med målgruppen. Statistiken kan även användas i stadens socialtjänstrapport.

Förvaltningen har fortsatt att delta i SKR:s arbete med att utveckla den digitala informationsöverföringen mellan Skatteverket och kommunerna i samband med fastställande av faderskap/föräldraskap. Projektet avslutades under året och socialförvaltningen har lyft behovet av införande i Stockholms stad till moderniseringsprojektet för sociala system.

Felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd

Socialförvaltningen ansvarar för att samordna stadens arbete kring utredning av felaktiga utbetalningar och bidragsbrott (FUT). Stadsdelsförvaltningarnas FUT-utredare träffas regelbundet för nätverksmöten under ledning av socialförvaltningen. Nätverksmötena innefattar aktuell information och omvärldsbevakning, diskussionsfrågor, fördjupningsteman samt ärendehandledning. En workshop med syfte att presentera statistik från FUT-arbetet samt för att låta chefer och FUT-utredare planera och prioritera det fortsatta FUT-arbetet på stadsdelsförvaltningarna genomfördes under året. Många stadsdelsförvaltningar har valt att fokusera på det förebyggande arbetet.

E-tjänster

Fråga Origo – länets gemensamma resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck är ett samarbete mellan kommunerna i Stockholms län, Polismyndigheten i Stockholms län och Region Stockholm. Den digitala mötesplatsen innebär anonym, webbaserad rådgivning och stöd för personer som lever i en hederskontext och förvaltas nu i stadens plattform.

Socialrådgivning på nätet – social rådgivning där medborgaren via en chat-funktion kan komma i kontakt med socialsekreterare och anonymt få svar på frågor rörande så väl ekonomiskt bistånd som olika stödinsatser som socialtjänsten kan erbjuda. Tjänsten har under året fått förbättrad e-tjänst funktionalitet och ny chattfunktion och är därmed mer ändamålsenlig för stadens medborgare.

Serveringstillstånd – nya formulär för serveringstillstånd har, i samband med byte av e-tjänstplattform och verksamhetssystem, uppdaterats.

Tidsbokning på nätet, Familjerådgivningen – ett intensivt arbete har pågått med att sätta ett digitalt tidsbokningssystem för familjerådgivningen. Det är det första i sitt slag i landet för denna typ av verksamhet och förväntas tas i bruk under början av 2020.

Förvaltningens enhet för digitalt verksamhetsstöd har även arbetat med bl.a. utveckling av tjänster för hantering av tobakstillstånd.

Nätverk och utbildningar

Under hösten har en enkät skickats ut drygt till 300 deltagare i 20 chefs- och tillämpningsnätverk. Av de 60 procent som besvarade enkäten ansåg flertalet att nätverken är bra eller mycket bra. I samband med Case Manager-utbildningen (CM), som förvaltningen anordnade 2018, identifierades ett flertal gemensamma utvecklingsfrågor kopplat till CM i staden och ett nytt nätverk med chefer startades under året. Förvaltningen anordnade vidare det årliga storstadsnätverket inom socialpsykiatri, i samråd med brukarorganisationer och stadsdelsförvaltningar. SKR samordnar det regionala utvecklingsarbetet inom barn och unga och förvaltningen deltar i SKR:s nationella nätverk för regionalt stöd till uppföljning, analys och kunskapsutveckling inom socialtjänsten. MI (motiverande samtal) är en evidensbaserad samtalsmetod och förvaltningen har haft ett stor efterfrågan från både beställare och utförare i hela staden. Ett resursnätverk startades under året med representanter från forskning, SHIS, arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen för erfarenhetsutbyte.

Under året har förvaltningen anordnat utbildningar för drygt 13000 deltagare och totalt drygt 300 utbildningsdagar inklusive Forum Carpe, som har genomfört kompetensutvecklingsinsatser till kommunerna i länet. Uppföljning visar att deltagarna är nöjda med utbildningarna som förvaltningen anordnar. Samtliga utbildningar redovisas i bilaga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel deltagare som är nöjda med introduktionsutbildningen	92			89		92 %		2019
 Andel deltagare som är nöjda med nätverken som den stadsövergripande avdelningen håller i	88					82 %		2019
 Andel deltagare som är nöjda med stadsövergripande avdelningens utbildningar/konferenser	85			90		82 %		2019
 Andel dödsboanmälningar som handlagts inom två veckor	100 %			96,3 %		92 %		2019
Analys								
Verksamheten gjorde stickprovsundersökning inför T2.								
 Andel ärenden om ekonomiskt bistånd för begravningskostnader som handlagts inom två veckor	93,33 %			88,89 %		92 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Verksamheten gjorde stickprovsundersökning inför T2.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska samordna de akademiska noderna för att dessa, i samverkan med universitet och högskolorna, ska främja utvecklingen av socialtjänsten	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna inom ramen för arbetet med modernisering av de sociala systemen undersöka hur digitala arbetssätt kan förenkla och förbättra handläggningen av ekonomiskt bistånd	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

Intäkts- och kostnadsutveckling

Intäkts- och kostnadsslag, mnkr	Utfall 2018	Utfall 2019	Förändring
Taxor och avgifter	-48,1	-47,2	-0,9
Hysesintäkter	-54,5	-54,6	0,1
Bidrag, ersättningar	-107,0	-59,3	-47,7
Försäljning	-289,8	-252,8	-37,0
Övriga intäkter	-9,1	-7,6	-1,5
Summa intäkter	-508,6	-421,5	-87,0
Personalkostnader	659,4	620,7	-38,7
Lokalkostnader	204,9	211,5	6,7
Lämnade bidrag	377,3	412,3	35,0
Entreprenad, köp av verks, konsulter	279,7	247,3	-32,4
Övriga kostnader	152,4	151,2	-1,2
Summa kostnader	1 673,6	1 643,1	-30,6
Netto	1 165,1	1 221,5	56,5

Tabellen visar intäkts- och kostnadsförändringen 2019 jämfört med 2018 per intäkts- och kostnadsslag.

Intäkter

Nämndens intäkter 2019 har totalt minskat med 87,0 mnkr jämfört med 2018.

Erhållna bidrag och ersättningar och försäljningsintäkter har minskat med 47,7 mnkr respektive 37,0 mnkr främst beroende på minskade intäkter för ensamkommande flyktingbarn. Under 2018 avvecklades och omstrukturerades boenden för ensamkommande flyktingbarn och under 2018 fick nämnden extraordinära intäkter avseende eftersläpande intäkter från Migrationsverket för åren 2015-2017.

Kostnader

Nämndens kostnader har totalt minskat med 30,6 mnkr jämfört med 2018.

Personalkostnaderna har minskat med 38,7 mnkr främst beroende på omstrukturering och minskat antal verksamheter inom enheten för ensamkommande flyktingbarn och inom boende- och behandlingsenheten samt minskat antal anställningar inom Intro Stockholm. Samtidigt har lönekostnaderna ökat inom övriga verksamheter på grund av lönerrevision.

Lokalkostnaderna har ökat med 6,7 mnkr vilket beror på hyresökningar generellt och ökade kostnader för reparation, underhåll och återställning av lokaler.

Kostnaderna för lämnade bidrag har ökat med 35,0 mnkr och avser ökad ersättning till SHIS nyanlända, ökad ersättning till förtursverksamhet bostadsförmedlingen och samtidigt minskade bidrag till ensamkommande över 18 år och minskade kostnader ekonomiskt bistånd för nyanlända och enheten för hemlösa.

Kostnaderna för köp av verksamhet har minskat med 32,4 mnkr främst beroende på minskade vandrarhemskostnader för nyanlända och minskade kostnader för entreprenader.

Uppföljning av driftsbudget 2019 per verksamhetsområde

Verksamhetsområde , mnkr	Bokslut 2018	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelse	Resultat-överför.	Justering Nyanlända	Justeradavvikelse
Barn och ungdom	92,2	88,0	82,2	5,9			5,9
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	147,7	144,8	147,4	-2,6			-2,6
Hemlöshet och missbruk	273,1	272,2	259,4	12,8			12,8
Jour- och rådgivande verksamhet	172,4	188,0	156,4	31,7		-31,3	0,3
Insatser mot våld i nära relationer	27,1	27,5	28,4	-0,8			-0,8
Strategi och utveckling	85,9	91,1	88,7	2,5			2,5
Övrig verksamhet	137,8	203,2	178,0	25,2	-0,1	-23,8	1,3
Ledning och administration	48,7	55,8	52,8	3,0			3,0
Stöd till utomstående organisationer	198,7	217,4	220,6	-3,2			-3,2
Omstrukturering	-18,6	9,0	7,9	1,1			1,1
Nämnden totalt	1165,1	1297,1	1221,6	75,6	-0,1	-55,1	20,3

Nämnden redovisar för 2019 totalt ett överskott mot budget med 20,3 mnkr efter

resultatöverföringar och justeringar.

Resultatöverföring avser tillståndsenhetens överskott på 0,1 mnkr. Tillståndsenheten är nämndens resultatenhet där årets överskott överförs till enhetens resultatfond. Justeringarna avser återredovisning av medel för nyanlända till kommunstyrelsen. Utfallet för nämndens kostnader för nyanlända är totalt 55,1 mnkr lägre än budget. Av överskottet för nyanlända avser 31,3 mnkr försörjningsstöd och 23,8 mnkr tillfälliga boenden. Överskottet innebär att nämnden totalt återredovisar 55,1 mnkr till kommunstyrelsen. Förklaringar till överskottet för nyanlända redovisas under egen rubrik.

De flesta av nämndens verksamheter redovisar ett utfall för 2019 som är i balans med budget.

Beläggningen för nämndens driftverksamheter har förbättrats betydligt jämfört med 2018. Under 2018 tog nämnden beslut om att lägga ned och omstrukturera boenden för ensamkommande flyktingbarn och boenden inom boende- och behandlingsenheten för att anpassa boendeutbudet till efterfrågan. Det har gett god ekonomisk effekt under 2019.

Flera verksamheter har under året haft tillfälligt vakanta tjänster, vilket delvis är en följd av omställningsarbetet inom förvaltningen som fortsatt under 2019 och som under vissa perioder av året inneburit rekryteringsbegränsningar för verksamheterna.

Förklaring till de större budgetavvikelserna redovisas per område.

Barn och ungdom +5,9 mnkr

Verksamhetsområdet barn och ungdom redovisar totalt ett överskott mot budget med 5,9 mnkr.

Framtid Stockholm och förstärkningsteamet inom enheten för stöd och skydd redovisar överskott mot budget med totalt 3,1 mnkr på grund av tillfälligt vakanta tjänster och därmed lägre personalkostnader än budgeterat.

Enheten för ensamkommande flyktingbarn redovisar ett överskott mot budget med 2,3 mnkr vilket främst beror på eftersläpande intäkter från Migrationsverket. Överskottet beror också på att omstruktureringskostnaderna i samband med avveckling av akut- och korttidsboendet Giovanni blivit 1,4 mnkr lägre än budgeterat.

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning -2,6 mnkr

Verksamhetsområdet för personer med funktionsnedsättning redovisar totalt ett underskott mot budget med 2,6 mnkr.

LSS-kollo redovisar ett underskott mot budget med 4,8 mnkr. Den ökande andelen deltagare från Stockholm i LSS-kollo innebär att nämnden inte har de intäkter från andra kommuner som förutsatts i nämndens budgetram.

LSS-hälsan redovisar ett överskott mot budget med 1,3 mnkr vilket bland annat beror på lägre kostnader för läkemedelskontroller, lägre personalkostnader än budgeterat på grund av tillfälligt vakanta tjänster samt lägre ersättning än budgeterat till stadsdelsförvaltningarna.

Övriga verksamheter inom området redovisar mindre överskott mot budget.

Hemlöshet och missbruk +12,8 mnkr

Verksamhetsområdet hemlöshet och missbruk redovisar totalt ett överskott mot budget med 12,8 mnkr.

Boende- och behandlingsenheten redovisar ett överskott mot budget med 4,5 mnkr främst beroende på god beläggning under hela 2019 och därmed högre intäkter än budgeterat. Bland annat har Bostad Först utökat antalet inskrivna personer under 2019 med cirka 35 stycken. Utfallet för beläggningen blev sammantaget 95,7 procent att jämföra med budgeterad beläggning på 92 procent. Den goda beläggningen förklaras bland annat av att flera verksamheter lades ned och omstrukturerades i slutet av 2018 för att bättre motsvara efterfrågan.

Entreprenaden Nytida H-huset redovisar ett överskott mot budget med 2,2 mnkr mot budget, vilket beror på högre beläggning än budgeterat på grund av hög efterfrågan på platser från stadsdelsförvaltningarna.

Enheten för hemlösa redovisar ett överskott mot budget med 4,2 mnkr beroende på lägre kostnader för försörjningsstöd än budgeterat och lägre kostnader för personal på grund av tillfälligt vakanta tjänster.

Socialjourens uppsökarverksamhet redovisar överskott mot budget med 0,8 mnkr, vilket beror på lägre personalkostnader än budgeterat på grund av tillfälligt vakanta tjänster.

Övriga verksamheter inom området redovisar mindre överskott mot budget.

Jour och rådgivande verksamhet +0,3 mnkr

Verksamhetsområdet jour- och rådgivande verksamhet redovisar totalt ett överskott mot budget med 31,7 mnkr före resultatöverföringar och justeringar och överskott med 0,3 mnkr efter resultatöverföringar och justeringar. Överskottet före justeringar beror främst på överskott för mottagandet av nyanlända (försörjningsstöd) och beskrivs vidare under rubriken *Återredovisning av medel för nyanlända* nedan.

Socialjouren redovisar ett överskott mot budget med 1,6 mnkr vilket beror på lägre kostnaderna än budgeterat för EU-migranter och lägre personalkostnader än budgeterat på grund av tillfälligt vakanta tjänster.

Familjerådgivningen i egen regi redovisar ett underskott mot budget med 1,8 mnkr mot budget. Underskottet beror på lägre intäkter än budgeterat, vilket beror på färre utförda samtal än budgeterat. Ersättningen per samtal har inte höjts sedan 2016.

Familjerådgivningen LOV redovisar ett överskott mot budget med 0,4 mnkr på grund av färre familjerådgivningssamtal än budgeterat, vilket inneburit lägre kostnader. Antalet samtal har ökat under 2019 jämfört med 2018, men inte lika mycket som budgeterat.

Insatser mot våld i nära relationer -0,8 mnkr

Verksamhetsområdet insatser mot våld i nära relationer redovisar totalt ett underskott mot budget med 0,8 mnkr vilket främst beror på att beläggningen och därmed intäkterna på Krutons boende är lägre än budget. Under hösten har Kruton flyttat till billigare och mer funktionella lokaler och antalet platser har minskat för att bättre möta efterfrågan.

Övriga verksamheter inom området, bland annat Kriscentrum för kvinnor och Barnahus redovisar mindre överskott mot budget.

Strategi och utveckling +2,5 mnkr

Verksamhetsområdet redovisar totalt ett överskott mot budget med 2,5 mnkr främst beroende

på lägre personalkostnader än budgeterat till följd av tillfälligt vakanta tjänster. Utbildningskostnaderna är också lägre än budgeterat beroende på förseningar till följd av att upphandling av dessa tjänster tar tid.

Övrig verksamhet +1,3 mnkr

Verksamhetsområdet övrig verksamhet redovisar totalt ett överskott med 25,2 mnkr före resultatöverföringar och justeringar och ett överskott med 1,3 mnkr efter justeringar. Överskottet före justeringar beror främst på överskott avseende tillfälliga boenden för nyanlända och beskrivs vidare under rubriken *Återredovisning av medel för nyanlända* nedan.

Boutredningsenheten redovisar ett överskott mot budget med 1,3 mnkr främst beroende på lägre kostnader för försörjningsstöd och kundförluster än budgeterat.

Tillståndsenheten redovisar ett överskott mot budget med 0,1 mnkr före resultatöverföringar, se vidare under rubriken *Resultatenheter*.

Ledning och administration +3,0 mnkr

Verksamhetsområdet ledning och administration redovisar ett överskott mot budget med 3,0 mnkr. Överskottet beror på minskade personalkostnader på grund av tillfälligt vakanta tjänster samt minskade kostnader till serviceförvaltningen för ekonomi och löneadministration. Antalet medarbetare har minskat på förvaltningen till följd av omstrukturering och nedläggning av verksamheter. Även kostnaderna för företagshälsovård är lägre än budgeterat.

Stöd till utomstående organisationer -3,2 mnkr

Verksamhetsområdet stöd till utomstående organisationer redovisar ett underskott mot budget med 3,2 mnkr. Underskottet beror på att nämndens kostnader för tillfälliga projektbidrag och extra bidrag överstiger budget.

Omstrukturering +1,1 mnkr

Nämndens budget för omstruktureringarkostnader och oförutsedda kostnader uppgår till 9,0 mnkr. Totalt har 7,9 mnkr använts för oförutsedda lokalkostnader som exempelvis verksamhetsanpassningar och tomgångshyror vid omflyttning av verksamheter samt för eftersläpande omstruktureringarkostnader till följd av avvecklade verksamheter.

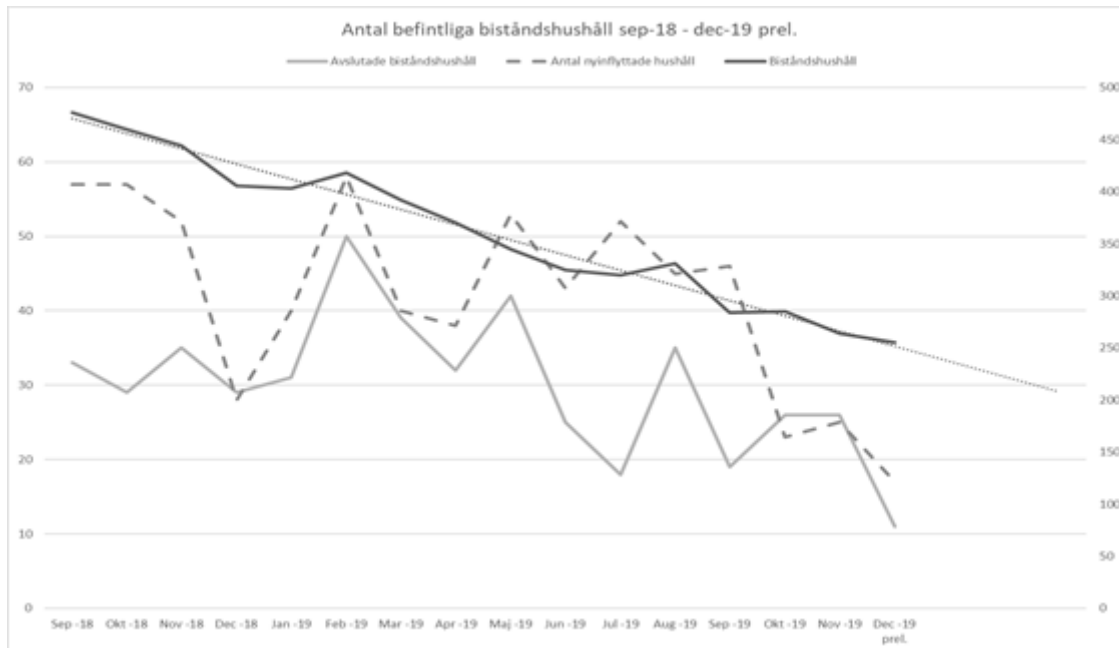
Återredovisning av medel för nyanlända

I nämndens budget 2019 ingår 375 mnkr för olika insatser för mottagande av nyanlända, i huvudsak kostnader för försörjningsstöd och kostnader för tillfälliga boendelösningar.

Utfallet för nämndens kostnader för nyanlända är totalt 55,5 mnkr lägre än budget.

Kostnader för försörjningsstöd

Intro Stockholm redovisar ett överskott mot budget med 31,4 mnkr vilket i huvudsak avser lägre kostnader för försörjningsstöd för nyanlända än budgeterat. Försörjningsstödkostnaderna har sjunkit stadigt under året och under sista kvartalet 2019 nådde de den lägsta nivån sedan 2017. Tabellen nedan visar hur antalet befintliga biståndshushåll minskat under 2019.

De främsta orsakerna till budgetöverskottet för försörjningsstödet är:

- Lägre antal anvisningar från Migrationsverket och därmed lägre kostnader än budgeterat (budget 1188 anvisningar jämfört med utfall 1101 anvisningar),
- Fler mottagna ensamhushåll jämfört flerpersonshushåll än budgeterat. Ensamhushåll innebär lägre kostnader,
- Lägre snittkostnad för flerpersonshushåll än budgeterat,
- Fler hushåll har kommit ut i egen försörjning snabbare än beräknat. Kostnaderna för det kompletterande försörjningsstödet har därmed blivit lägre än budgeterat,
- Återsökning från Migrationsverket och Försäkringskassan genererade högre intäkter än budgeterat,
- I budget antogs att de stora nya modulhusobjekten skulle innebära att mottagna familjer behövde kompletterande försörjningsstöd på grund av höga hyror. Modulhusen var anpassade för familjer och det kom fler ensamhushåll än vi budgeterat vilket innebar att familjer ej placerades i modulhusen såsom planerat.

Kostnader för tillfälliga boenden

Kostnaderna för tillfälliga boenden är totalt 23,8 mnkr lägre än budgeterat.

I budget antogs att ca 420 ensamhushåll skulle vara placerade på vandrarhem under hela året. Den 31 december 2019 bodde 175 ensamhushåll på vandrarhem. Under året har det varit möjligt att flytta ut fler ensamhushåll från vandrarhem än budgeterat. Det beror på att utbyggnadstakten på modulhusen har varit högre än väntad, SHIS (Stiftelsen Hotellhem i Stockholm) har haft fler smålägenheter att flytta in i än väntat och fler hushåll har kunnat placeras på tillfälliga boenden i egen regi. Detta sammantaget har inneburit lägre kostnader för tillfälliga boenden än budgeterat.

Överskottet för mottagandet av nyanlända innebär att nämnden totalt återredovisar 55,1 mnkr till kommunstyrelsen. Återredovisningen syns i kolumnen justering i den ekonomiska tabellen ovan (-31,4 mnkr för försörjningsstöd till nyanlända och -23,8 mnkr för tillfälliga boenden för

nyanlända).

Jämförelse utfall med lämnad prognos i tertialrapport 2

Nettoutfallet efter justeringar för nämnden totalt är 69,5 mnkr lägre än prognosen som lämnats i samband med tertialrapport (T2). Prognosavvikelsen är störst avseende kostnaderna för mottagande av nyanlända, vilken uppgår till 51,1 mnkr. Större avvikelser mot T2 redovisas också för områdena barn- och ungdom samt hemlöshet och missbruk.

Mottagande av nyanlända

Den totala prognosavvikelsen för mottagandet av nyanlända jämfört med prognosen i T2 uppgår till 51,1 mnkr. Främsta orsakerna till prognosavvikelsen är:

- Det har varit stora svängningar i såväl antal mottagna biståndshushåll som antal avslutade biståndshushåll under 2017 och 2018, vilket inneburit osäkerhet och svårighet att prognostisera försörjningsstödet under 2019,
- Under hösten 2019 har Migrationsverket inte kunnat anvisa personer i den omfattning som deras årsplanering tidigare angett, vilket inneburit färre biståndshushåll än väntat,
- I prognosen har vi utgått från hur Migrationsverket har anvisat ensamhushåll respektive flerpersonghushåll föregående år. Under 2019 har andelen ensamhushåll varit högre än föregående år,
- Kostnaderna för kvotflyktingar blev lägre än vad som kunde förutses i samband med T2,
- I slutet av året blev tomgångshyrorna inte så höga som befarat och ej så höga som årets tidigare månader,
- Under hösten har vandrarhemmet i Farsta sagt upp avtalet med förvaltningen vilket innebar utflyttning senast under december 2019. Det gick inte att förutse i samband med T2,
- Det har generellt varit stor osäkerhet gällande utflyttningstakten av ensamhushåll från vandrarhem till andra boendelösningar.

Barn- och ungdom

Området barn och ungdom redovisar totalt en prognosavvikels mot T2 på 5,2 mnkr. Överskottet för Framtid Stockholm har blivit bättre än prognosen i T2 främst beroende på osäkerhet kring projektfinansiering.

Överskottet för enheten för ensamkommande flyktingbarn har blivit bättre än prognosen i T2. Det beror på att den befarande hyreshöjningen för Rågsveds boende blev lägre än prognostiserat. Beläggningen under hösten blev också högre än väntat på boendena. Stadsdelsförvaltningarna flyttade inte ut ungdomarna i den utsträckning som prognostiserats och ensamkommande ungdomar kom som kvotflyktingar till Stockholm.

Hemlöshet och missbruk

Området hemlöshet och missbruk redovisar totalt en prognosavvikels mot T2 på 9,6 mnkr.

Det har varit svårt att förutse att den goda beläggningen inom boende- och behandlingsenheten samt för socialnämndens upphandlade entreprenad för akutplatser skulle fortsätta under hösten 2019. Beläggningen har varit ovanligt hög under 2019 jämfört med tidigare år och vid prognosen för T2 lämnades därför en försiktig prognos.

Bostad Först inom boende- och behandlingsenheten har fått ersättning från försäkringsbolaget för en brand under 2018, vilket inte beaktades i T2.

Inom enheten för hemlösa har det under hösten varit tillfälligt vakanta tjänster vilket delvis beror på chefsbyten inom enheten och därmed avvaktan med rekryteringar. Dessutom har kostnaderna för försörjningsstöd fortsatt minska även under andra halvåret vilket inte kunde förutses.

Resultatenheter

Nämnden har en resultatenhet, tillståndsenheten. Enheten redovisar 2019 ett överskott mot budget med 0,1 mnkr. Utgående medel i resultatfonden 2019 uppgår därmed till 1,6 mnkr.

Investeringar

Nämnden har under året haft investeringsutgifter på 12,5 mnkr, vilket innebär ett underskott mot budget med 4,5 mnkr. Investeringar på 2,8 mnkr har gjorts för inköp av möbler och inventarier till olika verksamheter, 4,9 mnkr avser klimatinvesteringar i form av LED-belysning till förvaltningens driftverksamheter och 4,8 mnkr avser värdet på bilar med finansiell leasing som från och med årsskiftet ska bokföras som tillgångar i balansräkningen. Budgetavvikelsen exklusive bilar med finansiell leasing innebär ett överskott mot budget med 0,3 mnkr. Tabellen nedan redogör för budgetavvikelsen.

Mnkr, netto	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelser	Avvikelse prognos T2/2019
Parkinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Reinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar med nycklade medel	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventarier och maskiner	3,0	2,8	0,2	-0,8
Klimatinvesteringar	5,0	4,9	0,1	0,1
Trygghetsinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Bilar med finansiell leasing	0,0	4,8	-4,8	-4,8
Summa	8,0	12,5	-4,5	-5,5

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden har inte sålt några anläggningstillgångar under året.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Nämnden har inga projekt som faller inom ramen för betydande projekt.

Ombudgeteringar

Nämnden begär inga ombudgeteringar till 2020.

Medel för lokaländamål

Nämnden har inte beviljats särskilda medel för lokaländamål.

Analys av balansräkning

Tillgångar

Nämndens tillgångar uppgår till 152,2 mnkr, vilket är en minskning med 0,3 mnkr jämfört med föregående år.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat med 9,5 mnkr. Av ökningen hänförs 3,9 mnkr till att reglerna för finansiell leasing av bilar ändrats i kommunal redovisning under våren 2019. Nytt är att bilar leasade av Volkswagen finans AB uppfyller särskilda villkor och därmed ska redovisas som anläggningstillgångar. Vidare hänförs cirka 5,0 mnkr till klimatinvesteringar gjorda under året och avser utbyte till LED-belysning.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har minskat med 9,8 mnkr. Av förändringen avser 9,9 mnkr förutbetalda kostnader och förklaras främst av minskade hyreskostnader till Micasa om 4,1 mnkr. Till största del är det hänförbart till att Micasa i december 2019 ej fakturerat för det första kvartalets hyra 2020 för Blackeberg, vilket gjordes motsvarande period 2018. Förändringen beror också på att det i 2018 års bokslut låg en post till Botkyrka kommun om 1,0 mnkr som förutbetalad kostnad vilket inte var fallet 2019. I 2018 års bokslut avsåg även en post om 4,0 mnkr en ersättning till SHIS för det första kvartalet 2019 vilket inte gjordes i 2019 års bokslut.

Skulder

Nämndens skulder, exklusive eget kapital, uppgår till 113,7 mnkr vilket är en minskning med 13,8 mnkr jämfört med föregående år. I bokslutet för år 2018 återstod 13,0 mnkr i stimulansmedel för psykisk hälsa vilket inte var fallet i 2019 års bokslut.

Övrigt

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Socialnämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2019 varit tillräcklig.

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll har under året fortlöpt enligt plan. Totalt har 45 kvalitetsavvikelser rapporterats i IA, huvudsakligen gällande brister i befintliga rutiner rörande dokumentationshantering och felaktiga registreringar i journalföringsystemet. Samtliga avvikelser har åtgärdats med översyn av befintliga rutiner och kunskapsinsatser. Avvikelser rapporteras fortlöpande i enlighet med förvaltningens system för intern kontroll.

Förvaltningen har utrett 20 rapporter om misstänkta missförhållanden enligt Lex Sarah, de flesta om eventuella brister i rättssäkerheten rörande dokumentationshantering och ärendehandläggning. Sju händelser har bedömts utgöra missförhållanden, varav en ett allvarligt missförhållande som anmälts till IVO.

Nämnden bedriver och finansierar verksamhet under flera olika driftformer; egen regi, resultatenheter, entreprenader och utomstående organisationer. Dessutom ansvarar nämnden för stadsgemensam upphandling av ramavtal och stadsgemensam upphandling av avtal utifrån valfrihetssystemet. Arbetet med intern kontroll är integrerat i nämndens löpande arbete och systemet för internkontroll används för verksamheter i nämndens egen regi. Entreprenader och utomstående organisationer följs upp inom ramen för de avtal respektive riktlinjer som gäller för dessa.

Verksamhets- och internrevision

Verksamhetsrevision har under året gjorts vid sex verksamheter/enheter och internrevision vid tio verksamheter/enheter. Verksamhetsrevision innebär granskning av hur styrdokument, riktlinjer, kvalitetssystem med mera efterlevs liksom granskning av hur verksamheten arbetar för att uppfylla de krav som finns på verksamheten, d.v.s. egenkontroll. Internrevision har skett med tonvikt framför allt på rutiner inom de ekonomiska och personaladministrativa områdena. Syftet har varit att stämma av att den interna kontrollen fungerar inom alla områden och på alla verksamheter. Förvaltningen besöker ett brett urval av verksamheter varje år och internrevisionen ska säkerställa att stadens och förvaltningens riktlinjer, regler och anvisningar följs. I de fall det förekommer brister, utförs informations- och utbildningsinsatser, nästkommande år. I samband med verksamhetsrevisionerna har även frågor om otillbörlig påverkan samt riktlinjer om mutor och jäv ställts.

Dokumentation sker i samband med varje besök och sammanställs i nämndens verksamhetsberättelse. Under året har en verksamhetsrevision resulterat i ett uppföljningsbesök under 2020, då det fanns ett antal brister. Inga brister har framkommit i internrevisionen.

Ansvar och befogenheter i organisationen

De roller som finns inom socialförvaltningens egna verksamheter följer ledningsstrukturen i stadens integrerade ledningssystem, ils: nämnden, förvaltningschefen, avdelningschefer, enhetschefer och medarbetare. Internrevision och verksamhetsrevision sker av tjänstemän inom förvaltningen som har som en del av sin befattning att genomföra dessa.

För övriga driftformer styrs rollernas ansvar av avtal, riktlinjer, beslut m.m.

Internkontrollplan och Väsentlighets- och riskanalys, VoR

En internkontrollplan med kontrollaktiviteter är upprättade utifrån VoR, som identifierat oönskade händelser i verksamheten och åtgärder som behöver vidtas.

Uppföljning av VoR-en har gjorts i enlighet med internkontrollplanen.

Kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

Avdelningen för mottagande av nyanlända har totalt samlat in 98 klagomål och synpunkter

under året. Sammantaget kan sägas att en majoritet av klagomålen berör frågor om vilka boende nyanlända matchats till, önskan om att byta eller bo i eget boende. Ett fåtal klagomål gäller bemötande och/eller fattade beslut. Alla klagomål inom avdelningen hanteras enligt förvaltningens rutiner genom skriftlig eller muntlig återkoppling till den klagande.

För att nå målet att nyanlända har den kunskap som behövs för att ta del av ordinarie samhällssystem och för att etablera sig på bostadsmarknaden, har avdelningen en indikator som mäter antalet klagomål angående störningar, med målet att de ska minska. Klagomål som inkommer används för att förbättra informationen till de boende.

På enheten för ensamkommande har totalt tre synpunkter/klagomål inkommit. Ett av klagomålen rör WIFI i citylägenheterna. På Rågsveds HVB har två klagomål inkommit. Ett klagomål handlade om att ungdomarna inte har kunnat ta emot besök under sommaren. Det andra klagomålet handlade om en ungdom som hade synpunkter på en personals bemötande. Ansvarig chef har haft samtal med den anställde och situationen är utredd.

Fyra lex Sarah-rapporter har inkommit och utretts, tre rörde handläggning av ekonomiskt bistånd på Intro Stockholm och den fjärde ett dödsfall på tillfälliga boenden.

Övrigt